

KUMLUCA İLÇESİNDE EĞİTİM GÖREN ORTAOKUL ÖĞRENCİLERİNİN SOSYAL DUYARLILIKLARININ ARAŞTIRILMASI

Kumluca Rehberlik ve Araştırma Merkezi

2018/2019

Hazırlayanlar:

Mustafa Şamil ŞEN

Halil ÖZENİR

Özgür USTA

Güliden ZORLU

Yasin ŞEN

Pınar KOÇYİĞİT

Esmegül KUŞCU

ARAŞTIRMANIN:

KONUSU VE AMACI

Kumluca ilçesinde eğitim gören ortaokul öğrencilerinin sosyal duyarlılıklarının araştırılarak elde edilen veriler ışığında yapılacak sosyal projelere eğilimlerinin belirlenmesi amacıyla yapılmıştır.

YÖNTEM

Ölçek farklı on bir (11) açık uçlu soru ve onlara bağlı otuz beş (35) alt açık uçlu sorudan oluşmaktadır.

Kumluca ilçesinde eğitim öğretime devam eden ortaokullardan rastgele seçilen beş (5) öğrenci ile (Ek -1) 'deki ölçek bire bir görüşme yoluyla uygulanmıştır.

Öğrencilere sorular birer birer açıklanarak okunmuş ve konu hakkındaki düşünceleri sorulmuştur.

Çalışma başlamadan önce uygulama şekli öğrencilere açıklanmış, kendisinin rastgele seçildiği söylenmiş, cevaplarının doğru veya yanlış olarak değerlendirilmeyeceği, not verilmeyeceği bildirilmiştir. Daha önce ilgili konuda düşünmemişse ya da fikri yoksa bunu belirtebileceği her soruya cevap verme zorunluluğu olmadığı anlatılmıştır.

DEĞERLENDİRME

Ölçekte ilk sorular konu/sorun hakkında öğrencinin bilgisinin olup olmadığını anlamaya ve genel düşüncesini öğrenmeye, alt sorular ise ilgili konunun/sorunun nedeni ve çözüm yolları hakkında daha önce ilgili olup olmadığını anlamaya ve nihayet ilgi konuda sorunun çözümünde kendisinin de rol oynamayı isteyip istemediğini anlamaya yöneliktir.

Her soruya verilen cevaplar soruların başlığında gruplanıp daha sonra nitel yöntemlerle incelenmiştir.

İçindekiler :

Sorular ve Cevaplar

.....5

Değerlendirme

.....56

Sonuç ve Öneriler

.....60

SORULAR VE CEVAPLAR

1. Çevre kirliliği (hava kirliliği, deniz ve sahillerin kirliliği, toprağı bırakılan zararlı atıklar vs) sorunu hakkında ne düşünüyorsunuz?

1. Çevre kirliliğini insanlar yapmasa hiç kimse yapmaz. Hayvanlar bile yaptığı pisliği kapatıyorlar ama insanlar onu bile yapamıyorlar. Bu da çevrenin kirliliğine yol açıyor.
2. Çevre kirlilikleri insanlar yüzünden olur. Eğer insanlar uzun ömürlü kullanılan eşyalar kullansa çevre kirliliği azalır. Çöpleri yere atmak yerine çöpe atarsak çevre kirliliği olmaz
3. Çevre kirliliğini doğayı kirlettiği için sevmiyorum.
4. Kötü etkenlerin olduğunu düşünüyorum. Buna karşılık önlemlerin alınması gerekiyor.
5. Dünyadaki çevre kirliliğinin sebebi insanların duyarsız davranmasıdır.
6. Çevremiz kirlendiği için yapabileceğimiz bazı faaliyetler de kısıtlanıyor.
7. Beni rahatsız ediyor. İnsanların bilinçlendirilmesi gerektiğini düşünüyorum.
8. Çok hızlı kirleniyor.
9. İnsanlar çevre kirliliğine önem vermiyor. Bu konuda toplumun bilinçlendirilmesi gerekiyor.
10. Yeterince çöp kutusu yok. Ondan oluyor.
11. Çevremiz normalde temiz ama bizim çöp atmamız, fabrikaların filtresiz olması gibi nedenlerle çevremiz kirleniyor.
12. Bilinçsiz bir şekilde doğaya kendi elimizle zarar veriyoruz.
13. Bunun çok büyük bir sorun olduğunu ve gelecekte daha da büyük sorunlara yol açabileceğini düşünüyorum.
14. İnsanlar çöp atıyorlar çevreye, böylece kirletiyorlar. Çok üzülüyorum.
15. Kirletmeseler iyi olur, yaşam kaynaklarımızı kirletiyorlar. Hem kendileri hem de bizim için zararlı bir çevre bırakıyorlar.
16. Geri dönüşümlerin artması.
17. Bence böyle bir sorun var. Kumluca'da insanlar çok duyarsız.
18. Yere çöp atılıyor, fabrika dumanları nedeniyle kirleniyor.
19. İnsanlar çok duyarsız olduğu için oluyor.
20. Atıklar çevreye bırakılıyor. Bunlar da çok uzun sürede yok oluyor. Bu da insanlara ve hayvanlara zarar veriyor.
21. İnsanların çevreye duyarlı olmadıklarını düşünüyorum.
22. Bu zararları atıkları atarsak çevremiz çok kirlenir.
23. Evet. Su, hava ve toprak kirliliği çok çirkin bir şey. Sudaki hayvanlar, havadaki oksijen ve topraktaki ilaçlar hepsi hem insanlık için hem de hayvanlar için çok zararlı ve bu yüzden dünya fazlasıyla ısınıyor.
24. Daha az zehirli madde ve gaz kullanılmalı. Arabalar elektrik enerjisiyle çalışmalı.
25. Dünyamızın giderek kötüleşmesi, canlıların yok olması, küresel ısınmanın artması gibi sorunlardan dünyamızdaki atmosferin giderek kötüleştiğini düşünüyorum.
26. Bu zararlı atıklar insan yaşamını olumsuz etkiler. Buna karşı herkesin duyarlı olması gerekir.
27. Bu sorunların hepsi bizim elimizde olanlardı. Bizler kendi çevremizi, havamızı, suyumuzu temiz tutsaydık böyle sorunlarla karşılaşmazdık. Gelecek için kötü bir dünya bırakıyoruz farkında değiliz.
28. Çöpleri dışarı attığımız için kötü sonuçlar doğuruyor.
29. Deniz kirliliği yüzünden denizin içindeki hayvanlar ölüyor. Hava kirliliğinden dolayı insanlar rahat nefes alamıyor. Çevre kirliliği ortaya çok kötü bir görüntü ve koku çıkarıyor.
30. Doğayı kirletmesi açısından kötüdür. Kalan kaynaklarımız da kirlenirse sonumuzu kendimiz yaparız.
31. Çevre kirliliğine herkesin duyarlı olmasını istiyorum. Sokağa, denize, sahile yani çevreye atılan çöpler kirliliğe neden olur.
32. Eğer böyle devam ederse ileride kötü sonuçlar çıkabilir. Yoldan geçen insanlar çöp kutusu bulamayıp yere atıyorlar.
33. Burası turizm bölgesi olduğu için kumsallara çöp kutusu konulmasına rağmen hala yerlere atılıyor. Yakında turistler gelmez.
34. Tamamen insanların duyarsızlığından oluşan kötü bir şey. Etrafımızı kirleterek geleceği kirletiyoruz.

35. İnsanların ve tüm canlıların hayatını olumsuz etkilediğini düşünüyorum.
36. İnsanları çevreye duyarlı olması gerektiğini düşünüyorum. Tükettikleri kabukları yerlere atmamalılar.
37. Yeni enerji depolayabilen santraller yapılmalı.
38. Çevre kirliliğine yönelik daha fazla çalışma yapılmalı.
39. Fikrim yok.
40. Bu konu hakkında insanlar duyarsız davranıyor. Çöp kutusu yanında olup yere çöp atanlar var. Bu konu hakkında öğretmenler insanları küçüklükten itibaren uyarıyor ama insanlar duyarsız davranıyor.
41. Bence çok kötü bir şey. Çünkü insanlar kendi yaşadıkları yeri kirletiyorlar.
42. Çevreye çok kötü zarar verdiğini düşünüyorum.
43. Çevre kirliliği büyük bir sorun, bu konuda bütün vatandaşların duyarlı olması gerekiyor. Çevre kirliliği hakkında etkinlikler düzenlenmeli ve bu bilinç çocuklara aşılanmalı.
44. Fikrim yok.
45. Çevre kirliliği dünyanın bir pislik içinde olmasıdır. Bunu önlemek için ise insanların çevremizi temiz tutmaları gerekir. Temiz yer olmaz ise dünya çöplük olur.
46. İnsanlara ve doğaya zarar verir.
47. Doğaya, dünyamıza zarar verirler. Dünyanın ömrü kısalmır.
48. İnsanlara ve doğaya zarar verir.
49. İnsanlara ve doğamıza zarar verici bir eylemdir. Bence insanlar çevre kirliliğinin çok üzücü bir olay olduğunu bilmiyorlar.
50. Herkesin yapmadığı ama zararlarını herkesin gördüğü bir olaydır.
51. Çevreyi kirletmeleri sonucunda oluşan zararsız faktör.
52. Geleceğimizi olumsuz etkiliyor. Küresel ısınmaya yol açıyor. İnsanların bunu düşünüp çevreyi temiz tutması lazım.
53. Doğada yaşayan canlı varlıklara zarar verir. Bu yüzden doğayı kirletmemeliyiz.
54. Birçok canlıya zarar verdiği için üzücü olduğunu düşünüyorum.
55. Çevremizi kötü kullanıyoruz. Yanımızda çöp kutusu varken yerlere çöp atıyoruz. İnsan elinin değdiği her yeri kirletiyor.
56. Yanlış bir şey dünyanın yok olmasını sağlıyor.
57. İnsanların çok duyarsız olduğunu düşünüyorum
58. İnsanların bencilliği. Çünkü insanlar mantıksal düşünmedikleri için çevresini kirletiyor. Biraz daha insanları bilinçlendirerek bir çalışma olsa herkes bence mantıksal bakarak olaya azaltmış olabiliriz
59. Çevre kirliliği, hasatlarımızı birçok olumsuz yönden etkilemektedir. Daha sağlıklı ve temiz bir dünyada yaşamak için çevre kirliliğinin önüne geçmemiz gerektiğini düşünüyorum.
60. Çevre kirliliği canlıları öldürülen bir şeydir. İnsanlar bu konuda bilinçsizdir
61. Hayatımızı etkileyen kötü faktörlerdendir. Hayatımıza zarar verir ve bunun için hiçbir şey yapılmaz.
62. Yerlere, ormanlara doğaya çöp atılması.
63. Çevre kirliliğinde rahatsızım. Çünkü herkes çevreye karşı duyarlı değil. Bu konuda insanların duyarlı olmasını bekliyorum.
64. Çevre kirliliği hakkında iyi düşünmüyorum. Her yer kötü atıklarla dolu olursa yürüyecek yer bulamayız ve pis kokar.
65. Basketbol potalı çöp kutuları yapılmalı. Böylece çöp atmak eğlenceli bir şey olur.
66. Çevreyi kirlettiğimizde dünya yok olacak, yok olduğunda biz nerede yaşayacağız. O yüzden kirletmemeliyiz.
67. Fikrim yok.
68. Bize verilen nimetlerin ve güzelliklerin değerini bilmediğimizi düşünüyorum. Sonuç olarak yaptığımız kirlilik bizi buluyor. Doğaya ve canlılara zarar veriyor.
69. Çok kötü bir şey canlılar zarar görüyor. Sularımız kirleniyor, bazı hayvanların nesli tükeniyor.
70. Bence bu kirlilik insanlar tarafından oluşturuluyor. Bu bizim hayatımızı tetikleyen bir durum. İnsanlar bu konuda bilinçlendirilmeli.
71. Sera malzemelerinin toprağa, denize atılması o yerdeki canlılara zarar verebilir.
72. Fikrim yok.
73. İnsan hayatını zorlar.

74. Kötü düşünüyorum. Çöp atmasak çevre kirlenmez.
75. Fabrika bacalarına filtre takılabilir. Geri dönüşüm kutuları koyulabilir.
76. Etraftaki canlılar zarar görüyor ve dünya gitgide kötü hale geliyor. Bu yüzden etrafımız temiz olmalı.
77. Artık her yerde çekirdek kabukları var. Küçük kutular yapılabilir.
78. 30 adım sonra çöp var ama insanlar oraya gitmeye üşeniyor. O yüzden çevre kirleniyor.
79. Çevreye atık bırakılması bunların hava, toprak ve suya karışması.
80. İnsanlar bilinçlendirilmeli ve daha çok çalışma yapılmalı.
81. Fikrim yok
82. Fikrim yok
83. Hayvanların yaşam alanı gittikçe azdır
84. Engel olmalı
85. Pek kötü... Derslerde işlediğimiz kadar
86. Deniz hava ve su kirliliği
87. İnsanların duyarlı ve dikkatli olmaları gerekir
88. İyi bir şey olduğunu düşünmüyorum. İnsanlar, hayvanlar ve bitkiler için olumsuz sonuçları olur. İnsanları bilinçlendirmek gerekir.
89. Kötü bir şey. Kendi yaşadığı yerleri kirletmemeli insan.
90. Çevreyi temiz tutmaya çalışmalıyız.
91. İnsanların etrafa çöp atmasıyla oluşur. İnsanlar kendilerine zarar verir.
92. Çevremizi temiz tutmalıyız.
93. İnsanların bilinçsiz hareket etmesi. Hava kirliliği fosil yakıtlar sonucu ortaya çıkıyor.
94. İyi bir şey değildir. Eğer önüne geçilmezse doğal dengede bozukluk olur.
95. Doğaya zararlı şeyler atmamalıyız, yerlere çöp atmamalıyız.
96. Çöplerimizi yere değil çöpe atmamız ya da yakmalıyız.
97. Çevre kirliliği ile anket yapıp insanlara göstermek
98. İnsanlara zarar verir, doğal güzelliklerimizin zarar görmesini sağlar, işlerimiz verimli olmaz
99. Yerlerdeki toprak gibi şeylerden çıkan ağaç gibi varlıklar yaşamını yitiriyor.

1.1. Çevre kirliliğinin en büyük nedeni sizce nedir?

1. Bence çevre kirliliğinin belli bir sebebi yok. Ama çoğunlukla insanlar bu güzel çevremizi kirletiyorlar. O yüzden çevre bu halde, bunun nedeni kısaca insanlar.
2. İnsanlar çok üşengeçler bu yüzden de hep çöplerini yere atıyorlar. Biraz olsa çöp kutuları çoğaltılırsa çevre kirlilikleri engellenir. Çevre kirliliği yüzünde doğal kaynaklarımız her geçen gün yok oluyor.
3. İnsanlar bilinçsiz, cahil ya da çöp atmaya, borulara filtre taktırmaya üşendikleri için.
4. Duyarsız oldukları ve onlara hiç önem vermedikleri için.
5. Çevre kirliliğinin en önemli nedeni insanlardır. Çünkü insanlar bilinçsizce yerlere, su kaynaklarına ciddi zararlar verirler. Bu da gelecekte nesilleri düşünmedikleri içindir.
6. Ambalaj atıkları.
7. İnsanların cahil olması.
8. Yerlere çöp atılması.
9. Fabrika bacalarından çıkan dumanlar, zararlar atıklar vb.
10. İnsanlar denize çöp atıyor, fabrika dumanları yüzünden falan oluyor.
11. Bizim sorumsuzluğumuz.
12. Kullandığımız toplu taşıma araçları.
13. İnsanların pek çok geri dönüştürülebilir maddeyi çöp olarak atması.
14. Bilmiyorum.
15. Yerlere çöp atılması.
16. Çöpler.
17. İnsanlar.
18. Yere çöp atılması.
19. Fikrim yok.
20. Atıkların çevreye bırakılması.
21. Fikrim yok.
22. Fikrim yok.
23. Sera atıkları ve hava kirliliği.
24. Dünyada her yere çöp atılıyor, zehirli gazla çok kullanılıyor.
25. İnsanların, dünyadaki bütün canlıların doğayı kirletmeleridir.
26. İnsanları olumsuz etkiler ve hayvanlara da zarar verir.
27. En büyük neden yere atılan çöplerdir. Pilleri, kutuları, her şeyi yere atıyoruz. Bizler için çöp

kutuları koyulmasına rağmen düşünmeden hareket ediyoruz.

28. Yiyeceklerin vb. şeylerin poşetlerini yere atınca çevreyi kirletiyoruz.
29. Yerlere poşet ya da yiyecek ve içecek kutularının atılması.
30. Deodorantla sera etkisi oluşturarak bütün dünyayı kirletiyor.
31. İnsanlar ama herkes dahil değil.
32. İnsanlar.
33. Bizlerin duyarsızlığı.
34. Bizim hatamız.
35. İnsanlar çok duyarsız olduğu için.
36. İnsanların tükettiği kabukları çöp kutusuna atmamalarından kaynaklanıyor.
37. İnsanların duyarsız olması ve ısrarla nükleer atıklara yaklaşması.
38. İnsanların bilinçsizliği.
39. Plastik atıklar.
40. İnsanlar ve yaptığı her şey.
41. Teknoloji geliştikçe çevre kirliliği sorunu artıyor.
42. İnsanların bilinçsiz olması.
43. Fabrikaların atıkları ve fosil yakıt kullanımı.
44. İnsanların yiyip içtiği şeyleri çevreye atmaları.
45. İnsanların yedikleri çöpleri yerlere atması.
46. İnsanların duyarlı olmayıp yerlere çöp atmaları.
47. İnsanların bilinçsiz olması.
48. İnsanların doğaya çöp atması.
49. İnsanlar.
50. İnsanların bu dünyayı kendi evi gibi görmemesi.
51. Yerlere çöp atmak.
52. İnsanların sadece ben atsam ne olacak diye düşünmesi. Herkes böyle düşününce çevre olumsuz etkileniyor.
53. İnsanların yediklerini yere atması.
54. Çoğu insan bireysel araba kullanıyor, fabrika bacalarından zehirli duman çıkıyor.
55. İnsanlar.
56. Fikrim yok
57. İnsanların çöpleri yere atması
58. İnsanların bilinçsizliği ve mantıksal bakmamaları eğer baksalardı fabrikaları vb. şeyleri daha mantıklı yerlere o havayı dönüştürecek bir yere yaparlardı.
59. Çevre kirliliğinin günümüzdeki sebepleri sanayi sektöründe kullanılan fabrikalar fabrika bacalarından çıkan gazları olabilir.
60. İnsanlar havaya suya toprağa zarar veriyor
61. Yerlere çöp atılması, egzoz ve fabrika dumanları.
62. Ülkemizin çok gelişmemiş olması.
63. İnsanlardır. Çünkü oluşturduğumuz kirliliğin çevreye zarar verebileceğini düşünmeden hareket ediyoruz.
64. Çöp kutularına çöp atılmayı yere atılması yani insanlardır.
65. Çöpleri atan insanlar.
66. İnsanlar dışarı çöp atıyor, sigara içtiğimizde onu yere atmak, dumanıyla havanın kirlenmesi.
67. Fabrika, duman vb. zehirli atıklar.
68. İnsanların duyarsızlığı ve bencilliği.
69. İnsanlar, atıklar ve sanayi yüzünden.
70. İnsanlar, fabrika bacalarından çıkan doğaya atılan çöpler, gazlar.
71. İnsanların bilinçsizce davranması.
72. Geri dönüşüm az olduğundan.
73. İnsanların kuralları çiğnemesi, kurallara uymaması.
74. İnsanların bilinçsiz davranması.
75. Herkesin çevreye duyarlı olması.
76. Kendi atıklarımız. Dünyada kullanılan fosil yakıtlar.
77. Artık market poşetlerinin paralı olması çok iyi, kirliliği biraz olsun azaltır.
78. İnsanlar.
79. Fabrikalara filtre takılmaması. İnsanların yerlere çöp atması.
80. İnsanların çevreye karşı duyarlı olmaları ve bütün çöplerini çevreye atmaları.
81. İnsanların sorumsuzluğu ve üşengeçliği
82. İnsanlar
83. İnsanların üşengeç olması
84. İnsanlar
85. İnsanlar
86. Etrafa atılan çöpler, fabrika bacasının dumanı, denize salınan kirli sular
87. İnsanların her şeyi zararsız sanıp toprağa suya havaya bırakmaları
88. İnsanlar.
89. İnsanların dikkatsizliği.
90. Çevreyi temiz tutmaya çalışırız.

91. Bilinçsizlik.
92. İnsanlar.
93. İnsanların bilinçsizliği, insanların az bilgilendirilmesi.
94. Yerlere çöp atılması toprağı, fabrika bacalarından çıkan zehirli gazlar havayı, atık su suları kirletir.
95. Zararlı atıkların atılması
96. İnsanların duyarlılığı ve üşengeçliği
97. İnsanlar
98. İnsanların çevreye çöp atması, fabrikaların bacalarına filtre takılmaması ve arabalardan çıkan egzoz gazları
99. İnsanların yere çöp atması

1.2. Sizce hava kirliliğinin ne gibi zararları vardır?

1. Bence hava kirliliğinin zararlarından birisi insanların alacağı oksijeni kirletmesidir. İnsanları hastalandırmasıdır. Temiz havayı neredeyse bitirmesidir.
2. Hava kirliliği çoğunlukla sobaların, arabaların egzozunda, fabrikalardan çıkar. Bu hava kirliliği yüzünden de insanlar temiz hava alamaz. Yani solunum sistemi engellenir.
3. Bizim nefes almamızı zorlaştırır ve havada uçan canlıların uçarken gözleri bozulabilir ve uçamaz.
4. Oksijen alamayız ve canlılar yaşayamaz. Bütün canlılar yok olur.
5. Hava kirliliğinin birçok zararı vardır. Özellikle canlılar için zararlıdır. Hava kirlendikçe canlıların nefes alması zorlaşır.
6. Soluduğumuz havadan mikroplar kapıp bazı hastalıklara yakalanabiliriz.
7. Yavaş yavaş öleceğiz.
8. Canlıları en çok da kuşları olumsuz etkiliyor olabilir.
9. Nefes aldığımızda bu insanlar için kötü sonuçlara, hastalıklara yol açıyor.
10. Hastalıklara yol açar.
11. Temiz hava alamıyoruz, hastalıklara neden olabilir.
12. Nefes- solunum problemlerine yol açabilir.
13. Benim yaşadığım yerde (Mavikent) kanser çok oluyor. Bunun da havadaki zehirli gazlardan, tarın ilaçlarının havaya karışmasından olduğu söyleniyor.
14. Astım vb. hastalıklar olabilir.
15. Temiz hava almamız gerekirken karbondioksit girer içimize.
16. Fikrim yok.
17. Atmosfer tabakasına zararı var. Hava değişikliği oluyor. İnsanların hastalıkları artıyor.
18. Bizim hasta olmamıza neden olur.
19. İnsanların rahat nefes alıp verememeleri sağlıyor ve astıma sebep olabiliyor.
20. Ozon tabakası deliniyor. Zararlı ışınlar geliyor. Bunu yapan da kozmetik ürünler deodorantlar vb.
21. Bizlere hastalık yolları açıyor.
22. Arabalardan çıkan egzoz dumanı insanları zehirleyebilir.
23. İnsanların ve hayvanların nefes alıp vermesinde sıkıntı olabilir.
24. Dünyayı güneşten koruyor, ozon tabakasını inceltiyor ve dünyayı öldürüyor.
25. Fabrikadan çıkan dumanların havaya karışarak tekrar yağmurla beraber yağması hem canlıların ölmesine hem de tarımın yok olmasına neden olur.
26. İnsanlarda ve hayvanlarda hastalık yaratabilir.
27. Astım, kanser gibi büyük hastalıkların çıkmasına yol açar. Suçu olmayan çocuklar bu acıları çeker. Bazı hastalıklar ilerlediği zaman ölüme yol açabilir.
28. Nefes alamama, gökyüzünün kirlenmesi.
29. Astım, bronşit gibi hastalıklar meydana gelir.
30. Sera etkisi, egzoz dumanı, asit yağmuru.
31. Fabrikalardır. Nefes almakta güçlük çekeriz, hastalanırız, pis hava soluruz.
32. Zor nefes alırız ve ozon tabakası delindikçe deri kanseri ortaya çıkar.
33. Kuşlar havada uçtuğu için onlar ve bizlerin nefes alması zorlaşır.
34. Oksijen ve ağaçlar azalır, hastalıklar oluşur.
35. Oksijenden çok kirli havayı alırız. Bu yüzden zarar görürüz.
36. Hava bulutlarını kirletebilir, nefes almamız zorlaşır.
37. İnsanların zehirli hava alıp ciğerlerinin bitmesine neden olur.

38. Küresel ısınmaya sebep olur.
39. Solunum sıkıntısı.
40. Sera gazları ve azotların fazla olması. Atmosfer tabakasını eritir, inceltir ve güneş ışınları fazla süzülmeden gelir bu da buzulların erimesine neden olur.
41. Göçmen kuşları öldürmesi, kutupları eritmesi.
42. İnsanların hastalanmasına sebep olur.
43. Hava kirliliğinden dolayı ozon tabakası inceler, bu yüzden asit yağmurları görülür. Bu da bitkilere ve insanlara zarar verir.
44. İnsanlara hastalık bulaştırabilir.
45. Oksijen almamızı engeller.
46. Soluduğumuz kirli hava bizlere zarar verir.
47. Hastalıklara yol açar, Kutupta yaşayan canlılara zarar verir.
48. Küresel ısınmaya yol açar, hastalıklara yol açar.
49. Nefes alıp vermek zorlaşır, küresel ısınmaya neden olur.
50. Küresel ısınmayı oluşturur. Duyarlı olan insanlar hasta olur.
51. Aldığımız nefes kirli bir nefestir. Bizi olumsuz yönde etkiler.
52. Solunumumuzu etkiler. Hava kirliliğinden dolayı nefes almakta zorlanırsınız.
53. İnsanlarda hastalık yapar. Eğer hastaysa da daha fazla hastalanabilir.
54. İnsanlar solunum yaptığı için bu durum onları kötü etkiler. Hayvanları da kötü etkiler.
55. Düzgün nefes alamayız, solunum yetersizliği çekeriz. Kirli hava bizi zehirleyebilir.
56. Nefes almakta zorlanırsınız
57. İnsanların sık sık hastalanması gibi sorunları vardır
58. Kirli oksijeni çektiğimiz için akciğer hastalıkları solunum yolları zarar görebilir
59. Küresel ısınmaya sebep olduğu gibi asit yağmurlarının yağmasında da etkilidir
60. Gelecekte duman soluyacağımız gerçek. Sanayilere filtre takılmadığı, herkes her yere arabayla gittiği hava insana zarar verecek
61. Nefes almamıza zarar verir ve yaşamımıza engel olur.
62. Aldığımız hava temiz olmadığı için akciğerlerimize zarar verir.
63. İnsan sağlığına, hayvanlara ve doğaya zararları vardır.
64. Nefes almakta zorlanırsınız, zehirlenmeler olabilir.
65. İnsanda akciğer solunumunu yavaşlatır.
66. Yaşamımız zorlaşır, hava alamazsak ölebiliriz ve insanlık biter.
67. İnsanlar için solunum yetmezliği oluşur.
68. Ozon tabakasına zarar veriyor, bizim havayı solunmamız ile çeşitli hastalıklar oluşuyor, bitkiler ve hayvanlar etkileniyor.
69. Kuşlar ve bazı hayvanlar yollarını kaybediyor. Kuşlar kokudan rahatsız oluyor.
70. Kirli havayı soluyoruz. Bu şekilde akciğerlerimiz zarar görüyor.
71. Aldığımız havayı kirletiyor.
72. Asit yağmuruna neden olabilir.
73. Havayı kirletmesi.
74. Temiz oksijen alınamaz. İnsanlar kötü hastalıklara yakalanabilir.
75. İnsanların soluduğu hava kirli olur.
76. Kendi sağlığımızı çok büyük yönde etkiler. Sadece bizi değil bütün nefes alan canlıları etkiler.
77. Astımı olanlar rahatsızlanır. Ağaçlara ve diğer canlılara zarar verebilir.
78. İnsan nefes alırsa hasta olur.
79. İnsanların ve hayvanların solunumunu etkiler, zehirler.
80. Ozon tabakasının delinmesine yol açar ve insanların kirli hava solmasına neden olur.
81. İnsanları zehirleyebilir
82. Bilmiyorum.
83. Grip nefes alma zorunluluğu
84. Atmosfer kirleniyor. Zehirlenmeler oluyor
85. Ozon tabakası deliniyor oksijen gidebilir
86. Fabrikadan çıkan duman
87. Sağlıklı oksijen alamazlar.
88. İnsanlar ve canlılar için çok kötüdür. Hava kirliliğini insanlar yapıyor. Küresel ısınmaya da neden oluyor. Bu yüzden havayı kirletmemek gerekir.
89. Hastalık yapabilir. Sağlığımızı tehdit altına alır.
90. Hastalık yapar, sağlığımızı önemlidir ve onun yüzünden hayatını kaybedenler vardır.
91. Atmosferdeki karbondioksiti artırır. Dünyamızda oksijen az olur.

92. Fikrim yok.
93. Havadaki karbondioksit miktarının artması ve bitkilerin oksijen üretememesi.
94. Kuşlar gibi birçok canlıyı etkilemektedir.
95. İnsanların ciğerine, atmosfer tabakasına
96. İnsanların oksijen yerine karbondioksit soluması
97. İnsanları ve hayvanları zehirler
98. İnsanlar soluk alıp verirken hava kirli olmasından dolayı bazı hastalıklarla karşılaşabilir, ozon tabakasına zarar verir.
99. İnsanların kirli hava alıp ölme ihtimali var.

1.3. Çevre kirliliğini engelleyebilecek çözüm önerileriniz var mı?

1. Evet var. Mesela insanlar gerçekten fakir olan insanlara 1 kutu çöp getirirlerse (şişe, cam, karton vb.) bir tane ekmeğe verebilirler. Getirecekleri çöpleri geri dönüşüm malzemeleri olmalı.
2. Çöplerimizi yere atmak yerine çöpe atmalıyız. İnsanlar daha çok çöp atma isteğini de geliştirmek için basket potası şeklinde bir çöp kutusu yapabiliriz. Böylece hem insanlar eğlenir hem de çöplerimizi yere atmayız.
3. Fikrim yok.
4. Fikrim yok.
5. Fikrim yok.
6. Ambalaj atıklarını çöpe atarsalar çevremiz daha temiz olur.
7. Çevre kirliliği hakkında bilgisiz, cahil, duyarsız insanlara caydırıcı cezalar verilmeli.
8. Kişiler bilgilendirilebilir. Haftada 2, 3 kere kişiler tarafından temizlenebilir.
9. Fabrika sorunlarını önlemek için fabrikanın yanına arıtma tesisi kurulabilir.
10. Fabrikalara filtre takılabilir, çöp kutuları fazlaştırılır, insanları uyarmalıyız. Uyarıcı levhalar olmalı, bu konuda yarışmalar yapılmalı, çöpler atılmayıp değerlendirilmeli.
11. Fabrikalara filtre takmak, toplu taşıma tercih etmek.
12. Ağaçların kesilmemesi, fabrikalara filtre takılması, toplu taşıma araçlarının tercih edilmesi.
13. Fikrim yok.
14. Daha çok ağaç dikilebilir. Çöp kutuları arttırılabilir.
15. Yerlere çöp atmaları uyarmalıyız. Sigara içenleri yere atmamaları için uyarmalıyız.
16. Hayır, yok.
17. Pek yok.
18. Yerde çöp görenler onu çöpe atabilir.
19. İnsanların bu konuda uyarılması.
20. Her yere geri dönüşüm kutusu konulmalı.
21. İnsanlara bir anket hazırlayıp onları uyarabiliriz.
22. Çevreye çöp atan insanları uyarmalıyız ve atmamalarını söylemeliyiz. Yere atılan çöpleri alıp yere atmamız.
23. Fabrikaların bacalarına filtre takılması, seralardaki atıkları nadir kullanmaları ve suya atılan poşetlerin veya bir maddenin atılmaması ve atılan maddenin dalgıçlarla toplanması.
24. Arabalar gaz, benzin gibi petrol ürünleri yerine güneş enerjisiyle çalışmalı. Böylece hava kirliliğini önleyebiliriz.
25. Fabrika bacalarına filtre takılması, her mahallede cam, plastik ve kâğıt kutuları bulunması.
26. İnsanları uyarmak. Çevre kirliliğiyle alakalı afişler asmak.
27. Çevre kirliliğini önlemek için insanlara yaptıklarının karşılığını verebiliriz. Yani bir çöp atana ödülleri verilebilir. Bunlar için makineler yapıp kaldırılmasına koyulabilir.
28. Arabaların egzozundan ve fabrikaların borularından çıkan dumanlara karşı filtre takılması.
29. Bir kampanya düzenleyebiliriz. Mesela gruplar oluşturup çöpleri toplayabiliriz.
30. Yere çöp atanlara para cezası verilebilir.
31. İnsanlara çevreye duyarlı olmalarını öğretilmelidir.
32. Çevre kirliliğini asla önleyemeyiz. İnsanlar var oldukça çevre kirliliği devam edecek.
33. İnsanları toplayıp uyarmalıyız.
34. Bacalara filtre takılmalı, küçüklükten başlayarak eğitim verilmeli ve cezalar verilmeli.
35. İnsanları daha duyarlı hale getirmeliyiz. Ne yapmaları gerektiği hakkında eğitim verilebilir.

36. Fabrika bacalarına filtre takılabilir.
37. Nükleer enerji kullanılacaksa santrallere filtre takmak. Gemilerin yağlarını boşaltabileceği bir alan oluşturmak.
38. İnsanlar bilinçlendirilmeli. Duyarlılık gösterenlere ödüller verilmeli.
39. Fikrim yok.
40. Fabrikalara filtreler takılmalı, toplu taşıma araçları kullanılmalı, atıklar ayrıştırılmalı, deodorantlar azaltılmalı. Kimyasal ürünler sulara bırakılmamalı.
41. Fabrikaların bacalarına filtre takılması.
42. İnsanlara çevre kirliliğinin zararlarını ve çevre kirliliğini ortaya çıkarmayacak şeyleri yapmasını söylerim.
43. Fosil yakıtların kullanımı azalmalı, yenilenebilir enerji kaynakları kullanılmalı.
44. Fikrim yok.
45. Geri dönüşüm kutuları hazırlamak ve geri dönüşüm kutularına çöp atmak.
46. İnsanları bilgilendirmek.
47. İnsanları bilinçlendirilerek, afişler asılabilir.
48. İnsanlar bilinçlendirilebilir.
49. İnsanlara konferanslar verilmeli
50. İnsanlara bu dünyanın onların evi olduğunu hatırlatarak.
51. Her yere tabelalar asmak, herkesi uyarmak, çöplerimizi çöp kutusuna atmak, çevremizdeki çöpleri toplamak.
52. İnsanlar duyarlı hale getirilmeli. Çevre kirliliğinin gelecekte nasıl sorunlar açacağını öğretmeliyiz.
53. Çöplerinizi yerlere atmayınız tabelası asılmalı. Reklamlara çıkmalı, her köşeye çöp kutusu konulmalı.
54. İnsanla toplu taşıma kullanılmalı, fabrika bacalarına filtre takılmalı.
55. Afişler, pankartlar, projeler yapmalıyız. Her yere çöp kutusu koymalıyız. İnsanları bilinçlendirmeliyiz.
56. Geri dönüşüm kutularının daha çok tere konması
57. Çöp kutularına attığı çöplere göre hediyeler vermesi
58. Var. Cam, pet şişe, kâğıt vb. şeyleri bir makineye atıp onu tartıp onun kadar para ya da fidan alınabilir. Bu aslında olacak bir şey. Türkiye de olsa çok güzel olur.
59. İnsanlar havaya suya toprağa zarar verebilecek atıkların ve maddelerin yerine doğal ürünler kullanılmalıdır
60. Atık maddeler denize atılmayıp biriktirilsin. Geri dönüşüm kutuları her yere konsun. Sanayilere filtre takılıp araba kullanımı azaltılsın
61. Bazı yerlere büyük çöp kutuları konulmalı.
62. Çöp konteynirleri fazlaştırılmalı.
63. Herkes duyarlı olursa bir sorun kalmaz. Yerlere çöp atmamalıyız, gördüğümüz çöpleri almalyız vb.
64. Çöpleri yere değil de çöp kutusuna atmalyız.
65. Basketbol potalı çöp kutuları yapmak.
66. Cezalar olmalı.
67. Plastik yerine cama geçilmeli.
68. Topluma eğitim verilebilir. Çöp kutularını arttırabiliriz. Bu konuda kanunlar çıkarılabilir.
69. Sanayilerin bacalarına kapaklar takmalıyız, ormanda yediğimiz yiyeceklerin çöpünü toplamalyız.
70. İnsanlar bilinçlendirilmeli, fabrika bacalarına filtre takılmalı, fabrikaların atık maddeleri sulara bırakmaması.
71. Fabrikalara ve egzozlara filtre takılmalı, geri dönüşüm kutuları arttırılmalı ve insanlar bilinçlendirilmeli.
72. Geri dönüşüm kutularının sayısı artabilir.
73. Belirli kurallar koyarız ve çiğneyenlere ceza veririz.
74. İnsanları uyurıp etrafa polis koyarız. Çevreyi kirletenleri uyarırız.
75. Herkes çevreye duyarlı olursa iyi olur.
76. Daha sık kontrol yapılabilir. Fosil yakıtlar yerine güneş enerjisi ve jeotermal enerji kullanılabilir.
77. Yiyecekler ambalajların içinde değil de bardakların içinde olsaydı herkes bu bardakları kullanırdı.
78. Yere çöp atan insanlara para cezası verilmeli.
79. Fabrika bacalarına filtre takılması, çevreye çöp atmamakla ilgili kampanyalar yapılması, atıkların denize dökülmemesi.
80. İnsanlar bilinçlendirilmeli, parfüm kullanımı azaltılmalı, fabrika bacalarına filtre takılmalı.
81. Yok
82. Yok
83. Eğlenceli çöp kovaları

84. İnsanları uyaracak güvenlik görevleri olmalı
85. Yere çöp atmamak olabilir
86. Duvarlara kâğıt asılıp çöplerinizi yere atmayınız yazılmalı
87. Duyarlı olmak. Belediyeler daha fazla gezmeli.
88. İnsanları bilinçlendirmek. Projeler ile insanları bilinçlendirmeliyiz.
89. Çevreyi kirletenleri uyarırız, afişler asarız.
90. Çevreyi kirlettikleri için çevreye uyarı asalım.
91. Geri dönüşüm kutuları konmalı, insanlar bilinçlendirilmeli.
92. Afişler hazırlarız, çöp kutusu, geri dönüşüm kutusu koyarız.
93. İnsanları bilinçlendirmek için toplantılar yapılmalı.
94. Fabrika bacalarına filtre takmak, çöpleri çöp kutusuna atmak, kanalizasyon sularını daha uygun yerlere akıtmak.
95. Fabrikalara baca takılması, yakın yerlere araba ile gidilmemesi lazım
96. Çevreye attığımız çöplerden ya da plastiklerden çocuklara oyuncak yapabiliriz
97. İnsanları bu konuda uyarmak
98. İnsanları uyaran sloganlar asılabilir, çöp kutuları çoğaltılması
99. İnsanlar yere çöp attığında onları uyarırım

1.4. Çevre kirliliği ile mücadele eden bir projede gönüllü olmak ister misiniz?

2. Evet (93 Kişi)
3. Hayır. (3 kişi)
4. Gönüllü olurum ama şartlara bağlı. (2 kişi)
5. Karasızım. (1 kişi)

2. Orman yangınları hakkında ne düşünüyorsunuz?

1. İnsanlar camları, sigara izmaritlerini vb. atmasa bu yangınlar çıkmaz. Başkası gelip de bizim ormanlarımızı yakmayacağına göre bunları bizim insanlarımız yapıyor.
2. İnsanlar pikniğe gittiği zaman ateşlerini söndürmezse bu orman yangınlarına sebep olabilir. Bu yüzden biraz daha duyarlı olmalıyız.
3. Bizim akciğerlerimizin yani ağaçların ölmesi.
4. İnsanların duyarsız olduklarını düşünüyorum.
5. Orman yangınları insanların duyarsızlığından ortaya çıkıyor. Ormanlara atılan cam şişelerden dolayı da yangın çıkar.
6. Bir fikrim yok.
7. Bu bölgede her yaz çok fazla oluyor. Bence hem felaket hem de çıkarıcı insanların fikirleri.
8. Kişiler bilinçsizce ateş yakıyorlar. Birikmiş çöpleri ormanlarda yakmayı tercih ediyorlar.
9. Orman yangınları genellikle insanlar yüzünden çıkıyor. Bir cam şişesinden meydana gelebiliyor.
10. Mangalların sönüp sönmediğine bakmalıyız.
11. Ağaçlar yanıyor, hayvanlar zarar görüyor. Yeşillikler azalıyor.
12. Hayvanlar, insanların evleri zarar görüyor.
13. Bu bölgede çok oluyor. Söndürülmemiş bir izmaritten çıkabiliyor. Bu üzücü bir durum.
14. İnsanlar, hayvanlar görüyor. Hava kirliliğine neden oluyor.
15. Hem ormanlara hem de hayvanlara zarar veriyor.
16. Pikniğe gidiyorlar ateşi söndürmüyorlar, sigara ve cam atıyorlar. Ateşi ve sigarayı söndürseler çıkmaz.
17. Çevre kirliliğiyle, cam kırıklarıyla oluyor.
18. Bir fikrim yok.
19. İnsanları tembellik yapıp ateşi söndürmediği için çıkıyor.
20. Karadeniz'de çok olmuyor ama Ege ve Akdeniz'de güneşlenmeden dolayı daha çok oluyor.
21. Orman yangınları, pikniğe giden insanların piknik alanında cam kırıklarını ya da sigaralarını bırakmasından dolayı çıkıyor.

22. Orman yangınları insanların piknikte yaktığı ateş veya sigaraları söndürülmemesi ile ortaya çıkar. Bunu yapan kişileri uyarmalıyız.
23. Oksijenin azalması ve ormandaki hayvanların can çekişerek ölmesi kötü bir durum. Ormanda ateş yaktıktan sonra söndürülmesi gerekiyor.
24. Orman yangınları dünyayı oksijen bakımında mahrum bırakıyor ve insanların yaşama süresini azaltıyor.
25. Dünyanın akciğerleri olan ormanlarımızın giderek yok olduklarını, canlıların yok olmaları gibi düşünüyorum.
26. Orman yangınları ağaçların yok olmasına neden olur. Bu insanların hatasıdır. O yüzden insanları bilinçlendirmeliyiz.
27. Orman yangınları sadece bizi üzmüyor. Hayvanları, bitkileri yok ediyor ve peşinden hava kirliliğini, çevre kirliliğini getiriyor.
28. Sigara izmaritlerini atmamızla ortaya çıkıyor.
29. Hava kirliliğine yol açıyor. Havadaki duman yüzünden insanlar rahat nefes alamaz.
30. Doğanın yenilenmesi.
31. Doğaya ve insanlara zarar verir.
32. Bazı yangınlar insanlardan bazıları da doğadan dolayı çıkıyor. Hayvanlara zarar veriyor.
33. Arabayla giderken camdan şişeler atıldığı için yangınlar çıkıyor. Doğaya, hayvanlara ve bizlere zarar veriyor.
34. Doğal olarak da oluşabiliyor. Ama bizim de hatamız var.
35. Bilinçsiz insanların yerde yaktığı ya da attığı şeyleri söndürmeden, toplamadan doğaya verdiği büyük zarardır.
36. Cam şişelerin çevreye atılmasını istemiyorum. Çünkü binlerce ağacın yanmasına sebep oluyor.
37. Daha çok insanlardan dolayı meydana gelir. Bence insanların ormanlara karşı daha duyarlı olması lazım.
38. Genellikle insanların elinden çıkıyor.
39. Çevre kirliliğinden dolayı olduğunu düşünüyorum.
40. Orman yangınları insanların hatalarından dolayı oluyor. Devletler de gelişmek için ormanları kesiyor.
41. Doğal yaşam alanları kısıtlanıyor.
42. Ağaçlara, hayvanlara ve insanlara zarar verdiğini düşünüyorum.
43. Orman yangınları insanlar için çok kötü bir durumdur. Çünkü bitkiler ve ağaçlar oksijen üretiyor, bunlar bizim nefes kaynağımız.
44. Fikrim yok.
45. Orman hayvanların bir yuvasıdır. Ormanları yakarsak içindeki hayvanlar ölür. Yeşil alanlarımız ise yok olur. Ağaçlar havadaki kirliliği alıp bize temiz hava verir.
46. Genelde insanların yerlere cam atıp bu yüzden çıktığını düşünüyorum. Doğamız yok oluyor.
47. Ormanda yaşayan hayvanlar, oksijen kaynağı olan ağaçlar zarar görüyor.
48. Ormanlarımız yok oluyor ve ağaçlar yanınca toprak kayması oluyor. Hayvanlar zarar görüyor.
49. Bir sürü canlının dengesi bozuluyor.
50. Sadece dünyanın değil insanların da akciğerleri yanıyor. Hayvanlar evlerini kaybediyorlar.
51. Ağaçlara zarar verir, ormanlar yok olur.
52. Ağaçlar bizim oksijen ihtiyacımızı karşılar. Ormanlar yandıkça çevre ve insanlar kötü etkilenir.
53. Ormanlar yandığında ağaçlar yok oluyor, oksijen azalıyor ve hayvanların yuvaları yok oluyor.
54. Bitkileri ve hayvanları öldürüyor. Ormanda evi olan insanların evleri zarar görüyor.
55. İnsanların doğaya attıkları camlar ya da mangallardan çıkabiliyor. Bu yüzden de birçok ağacımız mahvoluyor.
56. Fikrim yok
57. İnsanların cam şişelerini kırıp bırakması rahatsız edici
58. İnsanların attığı çöplerden olabilir ama bazen Allah tarafından oluyor. Yani hepsinin çöplerden olduğu söylenemez
59. Yangınlar kasıtlı ve kasıtsız olabilir
60. İnsanların tecrübesizce ateş yakmasından kaynaklanıyor. Ormanlar olmasa bizde olmayız oksijeni orman sağlıyor
61. Çevremize büyük zarar verir. Doğa ve hayvanlar yok olur.
62. Yangınlar doğayı öldürür.

63. Attığımız çöpler veya çevre kirliliğinden dolayı oluyor. Sebebi yine bizleriz.
64. İnsanların evleri anabilir, hayvanlar yanarak ölür ve ağaçlar azalır.
65. Piknikten sonra çöpleri atmak.
66. Genellikle insanlar yüzünden oluyor. Bazen de hava büyütüyor.
67. İnsanlar veya canlıların bilinçsiz davranışları yüzünden oluşan çevre sorunu.
68. Bir nevi can almış oluyoruz. Oksijenimiz tükeniyor. Doğal hayatımız yok oluyor.
69. Ağaçlar yanıyor, ağaçlardaki canlılar ve hayvanlar zarar görüyor.
70. Solunumumuz için gerekli olan ormanlarımız yanarsa bizim için gerekli olan oksijen kalmaz.
71. Ormana ateşe yol açan malzemeler atılıyor ve bu yüzden yangına sebep oluyor.
72. Ağaçlar yandığından oksijen azalabilir.
73. Bilmiyorum.
74. Ağaçlar olmazsa oksijen az olur.
75. Pikniğe gittiğimizde yaktığımız ateşi söndürmeliyiz.
76. Daha çok olmamasını isteriz ciğerlerimiz olan ormanlar yok olmasın.
77. Cam şişeler olmasa çok yangın çıkmazdı.
78. Sigara ve cam şişelerden oluşuyor.
79. Ormanlarda çok hayvan yaşıyor ve onlar ölünce içim acıyor.
80. Ormanların azalmasına yol açıyor.
81. Hiçbir fikrim yok
82. Ateş yakmamamız gerekir
83. Onca hayvanların acı çekerek ölmesi insanları düşündürmüyor
84. Yangınlar çok korkunç
85. Ormanda yaşayan hayvanların yavruları yuvaları ölüyor.
86. Yangınları söndürmeliyiz
87. Orman ve benzeri yerlerde ateş vb. şeyler yakılmamalı
88. İnsanları bilinçlendirmek gerekiyor. Oksijen kaynağı azalır ve canlıların evleri yok olur.
89. Ormanları kirletmeyelim, yanlışlıkla bile yakmayalım. Ormanları yakarsak solunum yapamayız.
90. Ormana sigara atmamalıyız, sigarayı söndürüp çöpe atmamız.
91. Yangın olursa oksijen azalır.

92. Herkes ormana pikniğe gittiğinde ateşi söndürmüyor. Cam şeyleri yere atıyor.
93. İnsanların çevreye bilinçsizce çöpler atması.
94. İnsan tarafından olduğu için birçok orman yok olmaktadır.
95. Sigara izmaritlerini atmamalıyız, cam kırıklarını toplamalıyız
96. Ormanlarımızın giderek küçülmesi
97. Doğaya insanlar yüzünden zarar veriyor
98. Orman yangınları, doğaya, ormanlara ve hayvanların yaşam alanlarına zarar verir bu yüzden önlem alınmalı
99. Güzel doğanın yok olmasına

2.1. Orman yangınlarının en büyük nedeni sizce nedir?

1. Bence orman yangınlarının en büyük nedenleri %100 insanlardır.
2. İnsanların amaçsızca eğlenmek ve şakalaşmak için bir ateş yakıp ormana atmaları bile orman yangınına sebep olabilir.
3. İnsanların giderken yerlere sigara atması.
4. Ormanlara cam ve plastik şeylerin atılması.
5. Ormanlara atılan çöplerin zararlarından dolayı olabilir.
6. Piknik yapıldıktan sonra arada bırakılan cam maddeler olabilir.
7. İnsanların ihmalleri.
8. Birikmiş çöpleri ormanda yakmak, pikniklerde ateşlerin söndürülmemesi.
9. Pikniklere gittiğimizde ocaklarımızı söndürmemiz.
10. Mangallar, sigara atılması, cam şişelerin etrafa atılması.
11. Barbekü ateşini söndürmemek, kamp ateşini söndürmemek vb.
12. Piknik ateşi ve ormanlara cam atılması.
13. Cam çöpleri, söndürülmemiş izmaritler.
14. İnsanlar mangalları söndürmüyorlar, ormana cam atıyorlar bunlar güneş ışığıyla yangına neden oluyor.
15. İnsanların doğayı bilinçsiz kullanması. Yenen bir şeyi ormana atmaları.
16. Camların ormana atılması.
17. Duyarsızlıktan.

18. Piknik yapıldığında ateşlerin söndürülmeden bırakılması.
19. İnsanların duyarsız ve tembel olması.
20. İnsanların çevreye attıkları camlar ya da piknikten sonra söndürülmeyen kömürler nedeniyle çıkıyor.
21. Cam kırıkları olduğunu düşünüyorum.
22. Fikrim yok.
23. İnsanların ateşi söndürmeden gitmeleri ve böylece ormanların yanması.
24. Çevreye cam şişe atılması ve piknik yapan insanların ateşi söndürmemeleri yüzünden ormanlar yanıyor.
25. İnsanların yanıcı maddeler atmaları.
26. Hayvanlara zarar vermesi, ve ağaçların yok olması.
27. En büyük nedeni ateştir. Ateşin oluşması için yere atılan ve söndürülmeden bırakılan küller, camlar, plastiklerdir.
28. Sigara izmaritleri ve kırılan cam şişelerin atılması, yakılan ateşlerin söndürülmemesi.
29. Ormana cam şişe atıktan sonra güneşin cam şişeye vurup yangın çıkması.
30. Mangal kömürünün sönmeyen bırakılması.
31. İnsanlar.
32. %90 insan, %5 doğa, %5 hayvanlar.
33. Cam atılıyor, yıldırım, mangal ateşi ama çoğunlukla insanlar yapıyor.
34. İnsanlar.
35. İnsanlar.
36. Cam ve plastik şişeler doğaya atılarak yangınlara sebep oluyor.
37. İnsanların attıkları cam kırıkları ve söndürmeden gittikleri mangallar.
38. İnsanların çevreye duyarsızlığı.
39. Cam atıklar.
40. İnsanlar.
41. Çevre kirliliği.
42. İnsanların ormanlarda çıkardıkları ateşi söndürmemeleri, sigara atmaları.
43. İnsanların bilinçsiz davranması.
44. İnsanlar.
45. İnsanların yaktıkları ateşi söndürmeden gitmeleri.
46. İnsanların yerlere cam atması, yıldırım düşmesi.
47. İnsanların bilinçsizliği, yıldırım düşmesi vs.
48. İnsanlar.
49. İnsanlar, bilinçsiz yerleşim alanları ve doğal afetler.
50. İnsanların çöplerini ormana atması. Mangalını söndürmemesi, tedbir alamamak.
51. Mangal ateşini söndürmemek.
52. İnsanların mangalı tam söndürmemesi ve cam şişeleri etrafa atması.
53. İnsanların yaktığı ateşi söndürmemesi.
54. İnsanlar ormanda mangal yakıp söndürmeden gidiyor ya da soba küllerini çevreye döküyorlar.
55. İnsanlar. Pikniğe gidip ateşi söndürmüyoruz.
56. Camlar. Yakılıp söndürülmeyen ateşler
57. Kırık cam parçaları ve ormanın içinden geçen eskimiş elektrik telleri
58. İnsanların çöprü ve yanık kalan ateşler
59. İnsanların bir yeri satın almak için kasıtlı olarak yakması
60. Camların atılması. Yansımadan dolayı kıvılcım ve orman yangını. Bilinçsiz ateş yakmak
61. Cam şişe, sigara atılması.
62. Piknikten sonra çöp, cam şişe ve köz bırakılması.
63. İnsanlardır.
64. İnsanlardır. Mangal yakıp gitmek, şişeleri atmak.
65. Ormana atılan atıklar.
66. İnsanlar bazı yanan atıklar atıp orman yangınına neden oluyor.
67. Bilinçsiz tüketim ve sorumsuzluk.
68. İnsanların duyarsızlığı, dikkatsizliği ve bencilliği.
69. İnsanların ormanda yaktığı ateşler.
70. İnsanlar.
71. İnsanların bilinçsiz davranması.
72. Yakılan ateşlerin tam söndürülmemesi, cam parçalarının yere atılması.
73. İnsanlar.
74. Atıklar. Cam en büyük sebebi. İnsanlar cam atmaya yangın olmaz.
75. Ateşi söndürmediğimiz için ve ateşli şeyleri ormana attığımız için.
76. Çevreye atılan sigara izmaritleri, cam şişeler ve yanar halde bırakılan ateşler.
77. Mercekler, camlar ve atıklar.
78. Sigara, cam şişe, söndürülmeyen ateş.
79. İnsanların bilinçsiz olması.

80. İnsanların piknikten sonra ateşi tam söndürmemesi.
81. İnsanların sorumsuzluğu ve üşengeçliği
82. Yok
83. Bilmiyorum
84. İnsanlar yerlere cam atıyorlar. Ateşleri söndürmüyorlar. Kasten yapıyorlar
85. İçtikleri sigaraları camları attıkları için. Piknik ateşi de olabilir
86. Piknik ateşinin söndürülmemesi. Cam şişelerin atılması
87. Sönmemiş sigara. Alkol şişelerin güneşli yerlere atılması
88. İnsanlar.
89. İnsanların dikkatsizliği yüzünden olur. Ateş yaktıklarında söndürmüyorlar.
90. Ateş yakmaları, sigarayı söndürüp çöpe atmaları.
91. Sigarayı söndürmeden atmak, cam şişeleri kırmak.
92. İnsanlar.
93. İnsanların çevreye bilinçsiz bir şekilde çevreye yanıcı ve yakıcı maddeler atması.
94. Ormanda ateş yakma, mangal ateşini söndürmeme, camlar vb.
95. İnsanların yaptığı zararlı her şeyden
96. İnsanların duyarsız olması, sigara izmaritleri ve cam şişeleri ormana atması yüzünden orman yangınları oluyor.
97. İnsanların piknik yaptığında ateşi söndürmemeleri
98. Piknikte insanların mangal ateşini söndürmesi, sigarayı yere atmak ve cam kırıklarının güneş yüzünden yanlış çıkarması
99. İnsanların attıkların cam kırıklarından yangın çıkıyor.

2.2. Orman yangınlarını engelleyebilecek çözüm önerileriniz var mı?

1. Evet var. İnsanlara sigara daha fazla fiyata satılsın. Tüm ormanlar telle çevrilip ücretli yapılsın ve başında da bir görevli beklesin.
2. Fikrim yok.
3. Fikrim yok.

4. İnsanları uyarmalıyız ve ormanları yakmamalarını söylemeliyiz.
5. Orman yangınlarını önlemek için topluma eğitim vererek daha duyarlı bireyler yetiştirmiş oluruz.
6. Piknik yapıldıktan sonra malzemelerini çöpe atabilirler veya evlerine götürebilir.
7. İnsanları eğitmeliyiz. Ama bu benim elimde değil.
8. Ormanlarda su kaynaklarının çoğaltılması.
9. Bu konuda fikrim yok.
10. Çöp atılmamalı, çöpler günlük alınmalı.
11. Fikrim yok.
12. Cam atıkları atmamak, mangalımızı söndürmek.
13. Ormandaki çöplerin özellikle cam çöplerin toplanması.
14. Fikrim yok.
15. Yok.
16. Hayır, yok.
17. Yok.
18. Fikrim yok.
19. İnsanlar ormana gittiklerinde vakit geçirecekleri yerler ayrı olmalı.
20. İnsanların ormana cam atmaması ve piknikten sonra közlerin iyice söndürülmesi ve oranın temizlemesi.
21. Fikrim yok.
22. Ormanda ateş yakıp gidenleri uyararak ateşi söndürmelerini söylemeliyiz.
23. Piknik yapılan yerlere görevli koyulmalı, söndürülmeyen ateşleri görevliler söndürmeli.
24. Cam şişe kullanımını azaltmak için cam şişe üretimi kaldırılmalıdır.
25. Piknik yapıldıktan sonra bırakılan közlerin söndürülmesi için afiş hazırlamak.
26. Bununla ilgili afişler asarsak ya da sloganlar yazarsak insanları bilinçlendirebiliriz.
27. Ormanlık alanlara daha fazla çöp kutuları, musluklar konulması yararlı olabilir.
28. Ateşleri söndürelim.
29. Her gittiğimizde ateşi söndürdüğümüzü kontrol etmeliyiz. Cam şişe atmamalıyız.
30. Kurak havalarda havanın nemlendirilmesi.
31. İnsanları bu konuda eğitmeliyiz.

32. Doğayı engelleyemeyiz. Mesela bir rüzgârı ya da yıldırımını engelleyemeyiz. İnsanlar için tabelalar asabiliriz.
33. İnsanları bilinçlendirmek.
34. Bilinçlendirilmek. Ama doğal olanları engelleyemeyiz.
35. Ormanlar denetlenebilir ve bilgilendirmeliyiz.
36. Orman yerlerinde piknik yapan kişiler cam şişeleri bir poşete toplayarak uygun bir yer bulduğunda atmalıdır.
37. Ormanlara giden ailelere karşı kapıda güvenlik tutmak ve onları çıkmadan önce takip etmek, eğer orman yangınına sebep olacak bir şey yaparlarsa ceza vermek.
38. Genellikle orman yangınları çöplerden olduğu için atarlara daha doğrusu bilerek doğaya çöp atarlara maddi cezalar verilmeli.
39. Fikrim yok.
40. İnsanları uyarmalıyız ama onlar anlamazlar. Devlet yol yapmak yerine ormanlara fıskiye yapmalı alev veya duman çıkınca o fıskiyeler çalışmalı.
41. Ormana çöp kutuları koyulmalı.
42. Yok.
43. Ormanda yaktıkları ateşi söndürmeden ayrılmamalılar.
44. Cam şişe kullanımını azaltmak.
45. Ormanda yaktığımız en ufak ateşi bile söndürmeliyiz.
46. Yine insanları bilinçlendirmek.
47. İnsanlara cam şişeleri atmamalarını söyleyebiliriz.
48. Etrafta cam şişe atmamak ve insanların bilinçlendirilmesi.
49. İnsanları eğitip yerleşim alanlarını düzenleme.
50. İnsanlara bir orman yetiştirmenin, o ormanın büyümesinin zorluğunu anlatabiliriz.
51. Her yere tabelalar asmak.
52. Cam şişeler etrafa atılmazsa önlenir. Ya da insanlar bu konuda bilgilendirilebilir.
53. Ağaçlardan uzak yerlerde piknik yapılmalı.
54. İnsanlara ormanın önemini anlatıp bilinçlendirmeliyiz. Sempozyum, münazara gibi çeşitli etkinlikler yapılabilir.
55. Ormanda ateşi söndürmeliyiz, etrafa cam atmamalıyız, insanları bilinçlendirmeliyiz.
56. Bilmiyorum
57. Ormanların içine belirli yerle çöp kutuları ve cam kırıklarını atmak için ayrı bir kutu
58. Piknik için olan yerlerde her bir kamelya ya da masaya mangallık ve otomatik su fırlatıcı her bir saatte bu su fırlatsa ateş söner
59. Yangınların olduğu alanda yanan ağaç sayısının 2 katı kadar ağaç dikilebilir. Eğer kasıtlı bir şekilde yapılıyorsa yapan kişiye ağaçları dikme cezası verilebilir
60. Orman polisi olmalı. Ateş yakanlara engel olmalı. Bir sürü ormanlık yapmalıyız.
61. Ormanlara cam şişe ve sigara atılması için çöp kutusu konulmalı.
62. Piknikten sonra mangalı söndürmeli ve cam atmamalıyız.
63. Sigarayı veya cam şişeleri ormana atmamalıyız.
64. Ormanlara çöp kutuları konulmalı, uyarı tabelaları asılmalı, haftada bir ya da iki kere ormanlar temizlenmeli.
65. Pikniğe giderken güneşi yansıtacak şeyler kullanmamak.
66. Yangınlar olmasın diye görevli tutmalılar ve ceza vermeliler.
67. Doğaya zarar vermemek.
68. Ormanlarda bekçiler olabilir. Eğitim verilebilir ve kanunlar yapılabilir.
69. Yakılan ateşleri giderken söndürmeliyiz.
70. İnsanları uyarmalıyız. Dernek açılmalı ve projeler yapılmalı.
71. İnsanlar bilinçlendirilmeli, orman yerlerinin kontrolü yapılmalı.
72. Orman alanlarına ateş yakmak için yer yapılmalı.
73. Ormanlara bekçi bırakalım.
74. Ormanlara çöp koyarız. Çöpleri, camları çöpe atarlarsa yangını önleriz.
75. Ateşleri ormana atmazsak orman yangınlarının önüne geçebiliriz.
76. Atılan izmaritler için etrafa yazı asılması, söndürülmeyen ateşler için para cezası.
77. Yok.
78. Ormanlara teknolojik su tesisi koyulmalı, bu tesisat duman olduğunda çalışmalı.
79. İnsanların belli yerlerde kamp ya da piknik yapmalarına izin verilmeli.
80. Piknik yapılan yerler kontrol edilmeli.

81. Hiçbir Fikrim yok
82. Fikrim yok
83. Her yerde uyarı kâğıtlarının olması
84. Hayır yok
85. Piknik ateşlerinin söndürülmesi. Sigaraların çöpe atılması. Camların yere atılmaması
86. Tankere su katıp yardım etmeliyiz
87. Var. Piknik yerleri yakınında bir itfaiye ekipleri olmalı
88. İnsanları bilinçlendirmek.
89. Her yere afiş asıp insanları uyarmak.
90. Eğer görürsem uyarırım.
91. Ormanlara çöplük koyulabilir.
92. İnsanların piknikten sonra ateşi söndürmeyi unutmaması için bir slogan olabilir.
93. Ormanların hayatımız için gerekli bir etken olduğunu anlatmak ve bilinçlendirmek.
94. Ormanda yaktığımız ateşi söndürmek.
95. Piknikteki yaktıkları ateşi doğru dürüst söndürürlerse orman yangınları olmaz
96. Daha duyarlı olmamız
97. Bu olayı engelleyebilmek biraz zordur
98. Piknik alanlarında mangal ateşlerinin sönüp sönmediğinin kontrol edilmesi. Sigaranın doğaya ormana yakın yerlerde içilmesini önlemek ve uyarmak.
99. Ormanlara ateşin söndürülmesi için levha koyarım.

2.3. Orman yangınları ile mücadele eden bir projede gönüllü olmak ister misiniz?

1. Evet (89 kişi)
2. Hayır. (8 kişi)
3. Kararsızım. (1 kişi)
4. Fikrim yok (1 kişi)

2.4. Orman yangınından zarar gören bölgelerde yapılacak bir fidan dikme etkinliğine katılmak ister misiniz?

1. Evet. (92 kişi)
2. Hayır (7 kişi)

3. Dünyada açlık, susuzluk, ilaç yoksunluğu gibi nedenlerle her gün binlerce çocuğun hayatını kaybettiğini biliyor musunuz?

1. Evet, biliyorum. (85)
2. Hayır, bilmiyorum. (14)

3.1. Sizce bu durumun nedeni ne olabilir?

1. Bence bu durumun başlıca nedenlerinden birisi israf. Bir insan portakal bahçesinde bir portakalın yarısını yiyip atıyor ama başka bir insan o portakalı 4-5 günde bir yiyor.
2. İnsanlar gereğinden fazla su kullandığı için susuz kalıyorlar. Biz bütün nimetlerimizi gereği kullanmalıyız ki hiçbir şeyi yok etmeyelim.
3. Bence dünyada olan savaşlardan kaynaklanıyor.
4. İnsanların her şeyi israf etmesi.
5. İnsanları bazı şeyleri gereğinden fazla kullandığı için.
6. Savaş veya kıtlık olabilir.
7. İnsanların, ülkelerin doyumsuz olmaları. Eğer herkes elindekiyle yetinip, barışçıl bir politika izlese bunlar olmaz.
8. Göçebe hayat sürüyor olabilirler. İmkânları olmayabilir.
9. Maddi durumdan, çaresizlikten ve kullanacakları ilaçlar onlara uzak olduğu için olabilir.
10. Paralarının olmaması.
11. Kıtlık, işsizlik.
12. Bizim israf etmemiz ve paylaşmamamız.
13. Fikrim yok.
14. İnsanların cimri olması olabilir. Onlara yardım etmiyorlar.
15. Bazı ülkeler çöl olduğu için su bulamıyorlar.
16. Makinelerin artması, insanların işsiz kalması.
17. Savaşlar.
18. Doların yükselmesi.
19. İnsanların açgözlü olması ve israf etmesi.
20. Bazı sömürgeci devletlerin orada doğal kaynakları yok etmek istemesi. Bu yüzden insanlara da zarar veriyor.
21. Fikrim yok.
22. Bilmiyorum.

23. Devlet tıp ve teknolojide gelişmemiş olabilir.
24. Ülkelerinde yiyecek, temiz su ve ilaç sıkıntısı olduğu için.
25. Bence yemek ihtiyaçlarının karşılanması için gereken malzemelerin yetersiz olması.
26. Çünkü yoksuldurlar.
27. İnsanların bu durumları gördükleri halde birbirlerine yardım etmemeleridir.
28. Bilinçsiz tüketim.
29. O ülkenin fazla gelişmemiş olması.
30. İsraf.
31. İsraf.
32. İsraf. Dünyanın 300 trilyonu obez.
33. İsraf, kuraklık.
34. Kuraklık.
35. İsraf ve su olmaması.
36. Çöl yerleri kurak olduğundan su olmadığı için veya yerleşim yerine uzak olduğu için olabilir.
37. Bazı insanlar ya da devletler çocuk haklarını uygulamadığından bu durum ortaya çıkmıştır.
38. İnsanların herhangi nedenlerle fakirleri küçük görmesi.
39. Ekonomik kriz ve sömürge.
40. İnsanların hatası. İnsanlar gereksiz şeyler üretmek yerine çocuklara yardım edebilir.
41. Kuraklık.
42. Fikrim yok.
43. Başlarındaki insanların veya dünyanın onlara yardım etmemelerinden.
44. Orada yaşayan insanlara devletin yardımda bulunmaması.
45. İnsanların kendilerine yetecek kadar değil de çok fazla yemek yapıp israf etmeleri.
46. Yardım etmemek, israf etmek.
47. Yaşadıkları iklimde kuraklık olması, yardımlaşma olmaması.
48. Güçlü devletler tarafından sömürülmesi, yardımlaşmama olmaması.
49. Bilinçsiz tüketim, israf ve yardımlaşmama.
50. Sömürgecilik. İnsanların sadece kendini düşünmesi.
51. Yoksulluk içinde yaşamaları ve savaş olması.
52. İnsanların sadece kendi ihtiyaçlarını önemsemesi. Başkalarının böyle durumlarda olduğunu düşünmüyorlar.
53. İnsanların bazıları fakir bazıları zengin. İlaç, yemek, su alamayan insanlardır.
54. Yardımlar bazı kişilere ulaşıyor bazılarına ulaşmıyor.
55. Çok zengin ülkeler onları ele geçirmek istiyor. Sömürgeciliğe başlıyor, insanlar aç ve susuz kalıyor.
56. Açgözlü insanların her şeyden alıp kullanmaması
57. Parasızlık ya da ilaçların çok pahalı olması
58. Bölgenin kurak ve yaşanamayacak olması
59. Fakirlik ve başka ülkelerin sömürgeciliği olabilir. Savaşlarında etkisi büyüktür.
60. Sömürge ve açgözlülük
61. Savaşlar ve yoksulluk.
62. Savaşlar ve yoksulluk.
63. İş sıkıntısı çeken anne babalar olabilir. Para kazanamayınca alacak yiyecek ve içecek bulamıyorlar.
64. Nedeni savaşlardır. Her yer yıkılır, aç susuz kalırlar.
65. Savaşlar.
66. İnsanlar birbirine yardım etmediğinden dolayı oluyor. Birbirimize yardım etmeliyiz.
67. Fikrim yok.
68. İnsanların kendi çıkarları için başka ülkeleri sömürmeleri veya para sıkıntısı yaşayanlara yardımcı olmamak.
69. Orada kuraklık olduğundan, yeşillik olmadığından, yerleşim az ve fakir bir ülke olduklarından diğer ülkelerle alışveriş yapamıyorlar.
70. Özellikle kurak bölgelerde kıtlık yaşanması. Biz elimizdeki israf ediyoruz.
71. Yaşadıkları bölgenin koşulları yüzünden.
72. Savaşlar.
73. İnsanlığı tembelliği ve acımasızlığı.
74. Fikrim yok.
75. Ellerinden alınması veya bulamadıkları için.
76. Ekonomik yetersizlik.
77. Kuraklık, insanlar suyu fazla harcadığı için.
78. Savaş yapılması ve bazı ülkelerin eşyalarını kaybetmesi.
79. İnsanlara yeterince saygı gösterilmemesi.
80. Sömürgeci devletlerin oraları sömürmesi.
81. Fikrim yok
82. Fikrim yok
83. İşsizlik oranının düşmesi

84. Hiç kimse yardım etmediği için
85. İnsanların israf etmeleri yüzünden
86. Etrafta yiyecek bir şey olmadığı için, doktor olmadığı için
87. İnsanların Kızılay'a ve Yeşilay'a daha az katkıda bulunmaları
88. İnsanların kendisinden kaynaklı olabilir. Savaşlardan dolayı da olabilir.
89. Fakirlik olabilir.
90. Fakirlik.
91. Başka ülkelerin küçük ülkeleri almaya çalışması, iç savaş.
92. İnsanların her şeyi israf etmesi.
93. İnsanların kaynakları hiç bitmeyecek gibi kullanması, küresel iklim değişikliği.
94. Maddi yetersizlik, yoksulluk.
95. Dünyanın kirlenmesi
96. İmkânları olmaması
97. Bu konuda bir fikrim yok
98. Bir fikrim yok
99. İnsanların onlara yiyecek yedirmemesi

3.2. Sizce bu duruma nasıl engel olunabilir?

1. İnsanlardan gönüllerinden ne kopuyorsa para toplayıp, o paraların bir kurşuna bile dokunmadan bu kişilere gönderebiliriz.
2. Bir etkinlik düzenleyip açlara, susuzlara ve ilaca ihtiyacı olanlara yardım kampanyası yapabiliriz.
3. Fikrim yok.
4. Bir etkinlik düzenleyip onlara yardımcı oluruz.
5. Fikrim yok.
6. O çocuklar nerede yaşıyorsa onlara ilaç, yemek vb. gönderebiliriz.
7. Ülkeler bu çocukların, insanların ülkelerini sömürmek yerine yardım edebilir.
8. Yardımlar çoğaltılabilir. Sivil toplum kuruluşları arttırılabilir.
9. Bu olayların yaşandığı yerlere gidilip gerekli ihtiyaçları karşılanabilir. Onlar yeni yaşama yerleri verilebilir.
10. Kampanyalar yapılabilir, para toplanabilir.
11. Yardım kampanyaları yapılmalı.
12. Herkesin bağış yapması.
13. Bağışlarla engel olunabilir.

14. Ülkemizde yardım kampanyaları yapılabilir.
15. O çocuklar Türkiye'ye getirilip ihtiyaçları karşılanabilir.
16. Bilmiyorum.
17. Sömürgecilik. Çok fazla engel olunamaz.
18. Fikrim yok.
19. İstif yapılmazsa önlenir.
20. Oralarda savaş olmamalı, oradaki insanlar bilinçlendirilmeli, yiyecek, içecek, giyim, sağlık malzemeleri bir de barınma yardımı yapılmalı.
21. Fikrim yok.
22. Çocuklara intihar konulu oyunları oynamamasını söylemeliyiz. Çocukları tek başına dışarıya bırakmamalıyız.
23. Devlet açlık olan yerlere yiyecek göndermeli, susuzluk olan yerde su çıkarılmalı ve tıp alanında gelişmeler olmalı.
24. Ülkelere yiyecek, temiz su ve ilaç yardımında bulunursak o çocuklar yaşar.
25. İhtiyaçların karşılanması için maddi katkı sağlamak.
26. Onlara maddi ve manevi her türlü yardımda bulunabiliriz.
27. Sokaklara veya herhangi bir yere yardım derneklerinin kurulması, sayılarının arttırılması, insanların birbirlerine yardım etmeleri.
28. Bir grup kurup su, kıyafet vb. şeyleri toplayıp götürülmelidir.
29. Gelişmiş ülkelerde zengin olanların yiyecek ve ilaç gibi şeyler göndermesi.
30. Artan yiyecekler bağışlanmalıdır.
31. Yardımlaşma. Fakirlere bağış yapılabilir.
32. İstif etmeyerek ve yardım kutusuna para atarak.
33. Bağış yapılmalı.
34. Yardım kampanyalarıyla.
35. Bağış yapılabilir ve yardım kuruluşlarına katılabiliriz.
36. Çöl yerlerine borular yardımıyla su taşınabilir.
37. Çocuk haklarına uymayan kişiler veya devletlere ceza verilmeli. Çocuk hakları sözleşmesi güçlendirilmeli.
38. Afrika'ya yardımlar düzenlenmeli.
39. Fikrim yok.

40. Savaşlar ve nükleer bomba yerine paralar çocuklara verilmeli.
41. Yardım paketleriyle.
42. Onlara yardım etmeliyiz.
43. Yardım kampanyaları düzenlenmeli. Bu çocuklara, bu insanlara yardım edilmeli.
44. O insanlara devlet yardımında bulunmalı.
45. Kendimize yetecek kadar yemek yaparak tasarruf yapmamız.
46. İsraf etmeyerek, yardımlaşmayı arttırarak.
47. Yardımlaşma ile azaltılabilir.
48. Her hafta yardım için ihtiyaçları karşılanabilir.
49. Yardım gönderilir.
50. Bir iki kişinin değil bütün milletin yardım etmesi.
51. Onlara yiyecek, giyecek ve para gönderebiliriz.
52. İnsanlara onların durumu gösterilebilir. Acıma duygusu varsa bağışlar yaparlar.
53. Yardım kampanyaları düzenlenmeli.
54. Çok kurak ve aç bölgeler belirlenip o bölgelere yardımlar yapılmalı. İnsanlar o kişileri kardeşleri gibi görmeli.
55. Bu durumla ilgili çalışmalar yapılmalı. Kişilere destek olunmalı.
56. Herkesin ihtiyacı kadar yiyecek içecek alması
57. İlaç fiyatlarının ucuzlaması ve ihtiyacı olanlara para verilmesi
58. Yardımlar gönderilir. Fırından ekme alan gönüllü kişiler her ekme aldığında 1 ekme bağışlayabilir
59. Yiyecek içecek ve ilaç takviyesi yapılabilir
60. İnsanları sömürgeci kurtararak
61. Yiyecek, içecek ve ilaç gönderebiliriz.
62. Dünyanın barış içinde yaşaması gerekir.
63. İşçilere iş verilerek.
64. Yoksullara yardım edersek iyi olur.
65. Barış yapmak.
66. Oraya her bir ülke yardım etmeli, ilaç, su, yemek göndermeli.
67. Yardım göndererek.
68. İlgili kurumlara ve vakıflara bağışta bulunulabilir.
69. Ülkelerle konuşup o ülkeye destek olarak açlık ve susuzluğa engel olunabilir.
70. İsraf edilmemeli, yardım gönderilmeli.
71. Elimizden geldiği kadar yardım etmeliyiz ve uzaktaki kişilere ulaşımımızı kolaylaştıracak yöntemler aramalıyız.
72. Fikrim yok.
73. Yardım etmek.
74. Fikrim yok.
75. Fikrim yok.
76. Yardım paketleri hazırlanarak yardım yollanabilir, oradaki insanlara tarım yapmak öğretilebilir.
77. Fazla barajlar yapmak.
78. Yoksul ülkelere bağış yapıp onların karnını doyurmak.
79. İnsanlara özellikle Afrika'dakilere yardım edilmeli.
80. Açlık, susuzluk çeken devletlere yardım edilerek engel olunmalı.
81. Bilmiyorum
82. Gıda yardımı yapılacak
83. Daha çok işyeri kurmalı
84. Zenginler paralarının yarısı ile ilaç erzak alıp Afrika'ya göndererek
85. İnsanlar yiyebilecekleri kadar almalı fazlasını almamalı
86. Kamyonlarla yiyecek, su vb. şeyler götürmeliyiz
87. Buradan gönderilen ihtiyaçların daha sık karşılanması
88. Dünyada kardeşlik ve barış ortamı olmalı. Başka ülkeler yardım etmeli.
89. İlaç, su, yiyecek gibi eşyalar verilebilir.
90. Doğayı kirletmemeleri lazım, çalışıp her şeyi yapabilirler.
91. Devletler topraklarında kalmalılar, birbirleriyle yardımlaşmalılar.
92. Her şeyi yeteri kadar almak, boşa harcamamak.
93. İnsanlara kaynakların bir gün biteceğini anlatmak, toplantılar düzenlemek.
94. Çoğu kişinin yaptığı bağışlarla.
95. Dünyayı düzgün kullanmalıyız
96. Bir gün de biz aç olalım, her gün biz yiyeceğiz diye bir şey yok
97. Maddi durumlarına yardım edebilirim
98. Savaşların azalmasıyla, yardımların artması ve yeni yardım derneklerinin kurulmasıyla
99. O insanlara biraz yiyecek içecek ve para verebiliriz

3.3. Bu çocuklara yardım edecek bir projede gönüllü olarak çalışmak ister misiniz?

1. Evet, isterim. (94 kişi)
2. Hayır, İstemem. (4 kişi)
3. Bilmiyorum. (1 kişi)

4. Savaşlar ve kıtlık gibi nedenlerle her gün binlerce insanın yaşadığı yerden göç etmek zorunda kaldığını biliyor musunuz?

1. Evet biliyorum. (96 kişi)
 - a. Evet, Suriyeliler (3 kişi)
2. Hayır, bilmiyorum (2 kişi)
3. Biliyordum ama sadece savaş yüzünden olduğunu biliyordum, kıtlık yüzünden olduğunu bilmiyordum. (1 kişi)

4.1. Sizce insanların böyle problemler yaşamaması için neler yapılabilir?

1. İnsanlar bu problemi yaşamasin diye ben her şeyi yaparım. Örneğin Suriyeli insanlara verilecek imkânı kendi vatandaşımaya veririm.
2. Kıtlıkları ve açlıkları önlememiz lazım. Artık savaşlar olmamalı. Çünkü bir sürü insan savaş yüzünden eşinden, ailesinden, yurdundan ayrılıyor.
3. Dünyada barış olabilir.
4. Oralara çok sayıda yiyecek götürülebilir. Ayrıca onlara yardım edilebilir.
5. Fikrim yok.
6. Bir fikrim yok.
7. Savaşlar bitmeli.
8. Bilmiyorum.
9. Bu olayların olduğu yerlere gidip gerekli yardımlar yapılabilir.
10. Onların yaşadıkları bölgelere asker ya da casus gidebilir.
11. Fikrim yok.
12. Fikrim yok.
13. Savaşların önlenmesi gerekir. Uzlaşma yoluna gidilmeli.
14. Fikrim yok.
15. Bizim askerlerimiz oradaki teröristleri yok edebilir. Daha iyi koşullar sunulabilir.
16. Bilmiyorum.
17. Ülkeler çok kötü, sömürgecilik olduğundan dolayı bir şey yapılamaz.
18. Savaşlara engel olunabilir.
19. Fikrim yok.

20. Oradaki insanların güvenliğini sağlamak gerek. Barınma ve günlük ihtiyaçların giderilmesi lazım.
21. Fikrim yok.
22. Fikrim yok.
23. Dünyada sulh ve huzur olmalı.
24. Dünya barış antlaşmasının imzalanması lazım.
25. Fikrim yok.
26. Onlara yardım edilmelidir.
27. Her insan birbiriyle anlaşamaz. Ancak biz şuan tek bir dünyada yaşıyoruz ve bunu biliyoruz. Bunu bilmemize rağmen savaşa devam ediyoruz.
28. Kavgayı durdurup barış getirmemiz lazım.
29. Evler daha sağlam yapılabilir. Ekonomi olarak biraz düzelebilir.
30. Herkesin Müslüman olması gerekir.
31. Savaşlar önlenemez.
32. Dünyanın barış içinde olması gerekiyor. Ayrıca savaş olmaması gerekiyor.
33. Savaşlar önlenemez, barış yapılabilir.
34. Kampanya düzenlenebilir.
35. Savaşların önlenmesi için çalışılabilir.
36. Fikrim yok.
37. Ateşkes antlaşmaları yapılmalıdır. Uymayan ülkelere para cezası verilmeli, onu vermezse de oradaki kişilere yardım gönderilmeli.
38. Onlara her konuda yardım edilmeli.
39. Göç etmek yerine direnmeliler.
40. Savaşlara son verilmeli.
41. Barış sağlanmalı.
42. Onlara elimizden geldiği kadar yardım etmeliyiz.
43. İnsanlar savaşmamalı.
44. Savaşlara son verilmeli.
45. Bilmiyorum.
46. Savaşları önlemek, barışçıl insanlar olmaları.
47. Savaşlar önlenerek, huzur ortamları oluşturmak.
48. Savaşlar önlenemez.
49. Dayanışma duygusu arttırılıp, savaşlar önlenemez.
50. Gereksiz yere savaş yapmak suç haline getirilebilir.
51. Antlaşma düzenleyip savaşlara son verilmeli. Böylece insanlar da göç etmek zorunda kalmaz.
52. Savaşlar durdurulabilir. Ülkeler arası anlaşmalar yapılabilir.
53. Yaşadıkları yerden başka yerlere savaş olmadan göç etmeliler.
54. Daha barışçıl bir toplum olmalı.
55. Orada insanlara yardım etmeli, destek olmalıyız.
56. Savaşların olmaması
57. Göçün nedenlerini ortadan kaldırmak
58. Bildiğim kadarıyla NATO ülkesi olan ülkeler yardım edebilir
59. Yaşadıkları yerlerde terör faaliyetleri varsa engellenebilir
60. Savaşlar durdurulup barışlar sağlanmalı
61. Savaşlar yapılmaz.
62. Savaşların olmaması.
63. Kavga yapmazsak olabilir bence.
64. Birlik beraberlik olması gerekir, yardımlaşmalıyız.
65. Ülkelerde güvenliğin sağlanması ama pek mümkün değil.
66. Oralara her ülke birini gönderip savaşın bitmesini sağlamalı.
67. Fikrim yok.
68. Barış olabilir. Bir yerde uzlaşabiliriz.
69. Silah desteği yapıp yardımcı olunur ve o ülkede düzeliyor insanlar göç etmek zorunda kalmaz.
70. Yardımlar gönderilmeli. Barış için seslenilmeli.
71. Daha barışçıl olup sorunları yok etmeliler ve bireyleri zor durumda bırakmamalılar.
72. Fikrim yok.
73. Bilmiyorum.
74. Dostça yaşayabilirler.
75. Bilmiyorum.
76. Barış sağlanabilir, yardım yapılabilir.
77. Sağlam çadırlar kurulabilir.
78. Savaşın arasına karışıp iki milleti ayırabiliriz.
79. Atatürk'ün dediği gibi "Yurtta barış dünyada barış."
80. Savaşları durdurmak, barış yanlısı olmak.
81. Fikrim yok
82. Fikrim yok
83. Bilmiyorum
84. Düşmanlıklar ortadan kalkmalı barış olmalı
85. Savaş olmasa iyi olurdu
86. Onları evimize davet edebiliriz

87. Savaş olan yerlerde insanların korunması.
Daha güvenli alanlar yapılması
88. Barış ortamı olması gerekir.
89. Onlara yardım ederdim. Dertlerini öğrenip yardım ederiz.
90. Savaşların olmaması için savaşları ortadan kaldırırdık.
91. Teröristlere silah verilmemelidir.
92. Fikrim yok.
93. İnsanların biraz daha barışsever olması.
Sorunları savaşla değil de barış yoluyla çözmeye çalışması.
94. Oradaki savaşlara son verilebilir.
95. Herkes kendi toprağında, vatanında kalmalı
96. Fikrim yok
97. Fikrim yok
98. Savaş olaylarının azaltılması için yeni programlar ayarlanması
99. Orada savaş yapılmayabilir

4.2. Sizce yaşadıkları yerleri terk eden insanlara nasıl yardımcı olunabilir?

1. Suriyeli insanlara verilen imkânların 1/10'u bizim Türk vatandaşlarına sağlansa her şey normale dönecektir zaten.
2. Fikrim yok.
3. Fikrim yok.
4. Onlar güvenli bir yere götürülebilir.
5. Yaşadıkları yerleri terk etmek zorunda olan insanlara yiyecek, giyecek ve barınma konusunda yardım yapılabilir.
6. Bir fikrim yok.
7. Savaşan ülkeler savaşlarını bitirmeli. Bundan daha etkili bir yol yoktur.
8. Eşya bağışlanabilir. Kalabilecekleri yerler oluşturulabilir. İhtiyaçların bir kısmı karşılanır.
9. Bizden yardım istediklerinde onlara yardım ederek ve gerekli olan şeyleri yaparak.
10. Onlara ev yapılmalı, eşyalarının bir kısmı alınabilir. İş bulana kadar biraz para verilebilir.
11. Bilmiyorum.
12. Devletin onlara para vermesi veya kendi aramızda para toplamamız gerekiyor.
13. Fikrim yok.
14. Aklıma gelmiyor.
15. Onlara destek sağlanabilir.

16. İş verebiliriz.
17. Yaşadıkları yerleri düzelterek tekrar oralar göç etmelerini sağlayabiliriz.
18. Devlet ev yapıp onlara verebilir.
19. Onlara para, yiyecek ya da kıyafet bağışı yapılabilir.
20. Onları ülkemize alabiliriz, onlara iş verebiliriz, maddi ihtiyaçlarını giderebiliriz.
21. Fikrim yok.
22. Bilmiyorum.
23. Bir dernek veya vakıf kurarak.
24. Yemek yardımı, iş imkânı ve kalınacak bir ev yapılmalı.
25. Yemek, giysi gibi ihtiyaçları karşılanabilir.
26. Onlara evimizi açarak.
27. Bir ülke olarak bu gibi kararların ortak alınması gerekir. Ancak ben olsaydım yiyecek, içecek, kalacak yer yardımı yapardım.
28. Mesela 3 evimiz var 2 tanesini kullanıp 1 tanesini kullanmıyorsak onlara verebiliriz.
29. Maddi imkânda yardımda bulunabiliriz.
30. Onlara sıcak, içten davranıp korumamız gerekir.
31. Ülkemizde sığdırabiliriz.
32. Ülkemizde yer açabiliriz.
33. Ülkemizde barındırabiliriz.
34. Ülkemize sığdırırız.
35. Ülkemize sığdırabiliriz.
36. Eşyalarını taşımakta yardımcı olabiliriz.
37. Sıcakkanlı ve onlar da ailemizdenmiş gibi davranmalıyız.
38. Temel ihtiyaçlarında yardımcı olunmalı.
39. Fikrim yok.
40. Yurtlara yerleştirilmeliler ve genç erkekler boş oturacaklarına onlar savaşa gönderilmeli sonuçta kendi vatanında kan vermek daha gurur verici bir şey.
41. Yardım paketi veririz.
42. Fikrim yok.
43. Barınacak bir yer ve yemek yardımı yapmalıyız.
44. Bir ev vererek.
45. Barınacak yer verebiliriz.
46. Onlara barınma, giyecek, sağlık gibi yardımları yaparak.
47. Giymediğimiz kıyafetleri vererek.

48. Onlara kalacak yer, yiyecek yemek, kıyafet yardımı yapabiliriz.
49. Kalacak yer ve sağlık ihtiyaçları karşılanmalı.
50. Onları toplumda dışlamamalıyız, giymediklerimizi vermeliyiz.
51. Kendi evimize alıp yiyecek, giyecek ve barınacak yer veririz.
52. Onlar gittikleri ülkelerde kovularak değil de hoşgörüle karşılanabilir.
53. Türk askerlerinden gönüllü olanlar yardıma gidebilir.
54. Yeni yerleşim yeri bulmalarına, yiyecek ve içecek bulmalarına yardım etmeliyiz.
55. Ev, yemek, su verilmeli. Yardımcı olmalıyız.
56. Yiyecek gibi maddi şeylerle yardımcı olunabilir
57. Onlara ev, eşya ve bir miktar para vermek
58. Göç yapılırken bir olası saldırı olabilir. Bu yüzden yolculuk boyunca yanlarında durup onları korumak gerekir.
59. Yiyecek, içecek, barınma alanı sağlanıp, iş imkânı sağlanabilir
60. Ülke vatandaşına sağlanan desteğin aynısı sağlanabilir
61. Ev ve yiyecek yardımı yapılabilir.
62. Erzak vb. şeyler verilerek.
63. Fikrim yok.
64. Onları misafir ederek yardımcı olabiliriz.
65. Onlara o ülkede iyi bakılması.
66. Herkes ülkesini verip kendi ülkeleri gibi yaşamasını sağlamalı. Yardım çok iyi bir şeydir.
67. Maddi ve manevi ihtiyaçlarını karşılayarak.
68. Yurdumuzun kapısını açıp, onlara elimizden geldiğince yardım edebiliriz.
69. Yiyecek, sağlık ve inşaat malzemeleri, silah gönderilebilir.
70. Ülkemizi açarız. Yiyecek, kıyafet vb. yardım göndeririz.
71. İnsanların temel ihtiyaçları iyi bir şekilde karşılanmalı.
72. Ev yaptırarak.
73. Gitmesinler.
74. Yiyecek verebiliriz. Silah verip ülkesinde savaşmasını söyleriz.
75. Fikrim yok.
76. Konteynır, çadır vb. verilerek konaklamaları sağlanır.
77. Yeni iş yerleri yapılabilir.
78. Onlara çadır kurup orada bakabiliriz, yemek ve yardım ihtiyaçlarını gideririz.
79. İlk önce prefabrik sonra da normal evler verilebilir ve bir yere kadar yardım edilebilir.
80. Yeni gittikleri şehirde onları evinde gibi hissettirmek.
81. Onların maddi manevi tüm ihtiyaçlarını elimizden geldiğince karşılamalıyız
82. İhtiyaçlarının hepsinin karşılanması
83. Yeni evler kurulması
84. Kullanmadığımız temiz eşyaları verebiliriz
85. İş verip yardım edebilirler
86. Erzak gönderebiliriz
87. Barınma, eğitim ve giyim ihtiyacının karşılanması.
88. Ev yapımı yiyecek, içeceklerin düzenli olarak verilmesi gerekir.
89. Ev, su, eşya vb. şeyler veririz.
90. Eşya alıp onlara verebiliriz. Onlar her şeyini orada bırakıp göç ediyorlar.
91. Kamplar kurulabilir. Yemek, su vb. olabilir.
92. Evlerimize davet edebiliriz, ev yaptırabiliriz.
93. Gıda yardımı, kıyafet yardımı ve psikolojik destek.
94. Burada konaklayabilecekleri bir yer verilebilir.
95. Kızılay yardım edebilir
96. Onlara yardım edebiliriz
97. Ülkelerine dönmeleri için savaşmalıyız
98. Bu olaylarla ilgilenen Kızılay'a daha çok bağışta bulunabiliriz
99. Onlara bir yaşamaları için bir kamp yaptırabiliriz

4.3. Yaşadıkları yerleri terk etmek zorunda kalan insanlara yardımcı olmaya yönelik bir çalışmada gönüllü olarak görev almak ister misiniz?

1. Evet, isterim. (86 kişi)
2. Hayır, (10 kişi)
3. Bilmiyorum. (1 kişi)
4. Hiç düşünmedim. (1 kişi)
5. Neden göç ettiğine bağlı. Benim için gerekli bir sebepse olurum (1 kişi)

5. Gıdalardaki zararlı katkı maddeleri hakkında bilgi sahibi misiniz?

1. Evet, bilgi sahibiyim. (61)
2. Hayır. (12)
3. Yeterince değil, orta, biraz (18)
4. Evet, kim bilgi sahibi değil ki diyeceğim ama bazı vatandaşlar hem bilgi sahibi hem de bu zararları maddeleri tüketiyor ve boşa para veriyorlar. (1)
5. Pek bilgi sahibi değilim, haberlerden duyduğum kadar biliyorum. (1)
6. Bazen haberlerde görüyoruz. (1)
7. Ailem beni çok uyarıyor o yüzden biliyorum. (1)
8. Az çok haberlerde duyuyorum. (1)
9. Çok yağ katılıyormuş bir de şurup gibi bir şey katılıyormuş. Bunları biliyorum. (1)
10. Fikrim yok. (1)
11. Çoğunlukla. (1)

5.1. Sizde gıdalarda bu tür zararlı yöntemler neden kullanılıyor olabilir?

1. İnsanları sigara, alkol, uyuşturucu vb. maddelere bağımlı yapıp paralarını daha çok almak.
2. İnsanların özellikle çocukların dikkatini çekmek için.
3. İnsanların ölmesini istedikleri için kullanıyorlar.
4. Çünkü bazıları başka yerde üretiliyor ve bazı hayvanlardan yapılıyor.
5. Satışların artması için yapılıyor olabilir.
6. Tatlarını güzelleştirmek için veya bağımlılık haline getirmek için olabilir.
7. Çünkü sağlıklı şeylerin tadı güzel değil.
8. Bilmiyorum.
9. Fikrim yok. Neden yaptıklarını anlamıyorum.
10. O zaman daha çok seviliyor, daha çok satılıyor.
11. Fikrim yok.
12. Fikrim yok.
13. Daha çok para kazanabilmek için.
14. Kötü insanlar koyuyor olabilir. Belki de zehirlenip ölmemizi istiyorlardır.
15. Daha çok para kazanmak için.
16. Daha çok üretmek için, para kazanmak için.

17. Başka ülkeler kasten, hastalıkları arttırmak için yapıyorlar.
18. Fikrim yok.
19. Daha pahalı ya da daha kaliteli yapmak için.
20. Onların bozulmamasını sağlıyor, daha güzel görünüyor ve tadını tatlandırıyor.
21. Fikrim yok.
22. Fikrim yok.
23. Daha uzun süre kalması için.
24. Bilmiyorum.
25. Gıdayı lezzetlendirmek için olabilir.
26. Para kazanmak için.
27. Daha ucuz olduğu için olabilir. Veya ülkelerin birbirine rekabetinden dolayı.
28. Fazla gerçek gıda kullanmamak için.
29. Daha çok satılıp para kazanılması için.
30. Tadını güzelleştirmek ve raf ömrünü arttırmak için.
31. Para kazanmak için.
32. Çünkü ağaçlar kesiliyor ve gıdalara azalıyor. Artık yapay domatesler, salatalar vb. şeyler yapıyorlar.
33. Daha ucuz satmak, para kazanmak için.
34. Bağımlılık yapsın, çabuk bozulmasını ve parlasın diye.
35. Daha çok ürün elde etmek ve para kazanmak için.
36. Ucuz oldukları için. Ucuz maddeleri koyarak kör etmek için koyuyorlardır.
37. Tadı daha güzel olsun diye.
38. Daha ucuza üretildiği için.
39. Para kazanmak için.
40. Çünkü ucuza kaçıyorlar.
41. Malzemenin maliyeti düşün diye.
42. Bilmiyorum.
43. Bilmiyorum.
44. Fikrim yok.
45. Bilmiyorum.
46. Para için. Kimseyi düşünmedikleri için.
47. Kendi sattıkları mallardan daha çok para kazanmak için.
48. Raf ömrünün uzun olması için.
49. Ucuza getirmek için.
50. Daha kolay ve fazla ürün üretip daha çok para kazanmak.
51. İnsanları zehirlenmek için, onların sağlığını düşünmedikleri için.
52. Fabrikaların maliyetlerini azaltmak istemesi.

53. İnsanların hayatlarını tehlikeye atmak için olabilir.
54. Gıdaların bozulmasını önlemek için.
55. Daha uzun dayansın diye. ,
56. Tadını güzelleştirmek için
57. Uzun süre dayanması ve tadının güzel olması için
58. Daha tatlı ve güzel gözükmeye için. Ve daha güzel olması için
59. İnsanları bağımlı yapmak için olabilir
60. Tat renk kokunun daha iyi olmasını sağlamak
61. Tadının daha iyi olması ve daha iyi görünmesi için.
62. Daha fazla para kazanmak için.
63. İnsan sağlığına zarar vermek için.
64. İnsanlar onu alsın ve tadı güzel olsun diye.
65. Tatlandırmak için.
66. Başka bir ülkeden geliyor, satılan ülkeyi bitirmek için.
67. Fikrim yok.
68. Daha lezzetli, daha güzel, daha uzun ömürlü olsun diye. Her şey para için.
69. Tat ve şekil kazansın diye.
70. Tadı güzel olsun, raf ömrü uzun olsun diye.
71. Kötü bir şeyi beğendirmek ve ticareti arttırmak.
72. Hemen bozulmasın diye.
73. Bilmiyorum.
74. Yememiz için.
75. Tadının güzel olması için.
76. Daha çok gelir elde etmek için.
77. Çok uzun dayanması için.
78. Maldan kesip daha fazla para kazanmak için.
79. Bilmiyorum.
80. Gıdaların daha uzun süre dayanması için.
81. Daha çok ilgi görülmesi için
82. Bilmiyorum
83. Çok para kazanmak için
84. Çabuk bozulmasın diye
85. Hiç düşünmedim
86. Fikrim yok
87. İnsanların ağız tadına uyumlu oldukları için
88. Daha uzun süre dayanması veya daha tatlı olması için.
89. Daha lezzetli olsun diye.
90. Daha güzel, daha lezzetli olsun diye.
91. Ürünü daha kolay satmak için. Ucuza mal etmek için.

92. Fikrim yok.
93. Tadının güzel olması için.
94. İnsanları zararlı yiyeceklere sürüklüyorlar.
95. Bilmiyorum
96. Daha uzun ömürlü olsun diye
97. İnsanların daha çok yemeleri için kullanıyor olabilirler
98. Tarihini uzatmak, bozulmamasını sağlamak
99. İnsanların ölmesi için

5.2. Zararlı yöntemle üretilmiş gıdalara karşı nasıl önlemler alınabilir?

1. Bunun en kolay yolu insanlara anlatmak. Biraz duyarlı olan insanlar bu şeyleri almazlar.
2. İnsanlar aldıkları yiyeceklerin içinde neler olup olmadığını okuyup sonra almalılar.
3. Biz, Türkler olarak her malımızı kendimiz üretebiliriz.
4. Yasaklanabilir. Ve bunun için bir dernek düzenlenebilir.
5. İnsanların aldıkları yiyeceklerin daha az zararlı olanlarını satın alabilirler.
6. Bilgi kısımları okunabilir, zararlıysa alınmaz.
7. Fikrim yok.
8. Zabıta tarafından daha çok denetlenebilir.
9. Laboratuvarlarda kontrol edilerek.
10. Laboratuvarda inceleme yapılabilir. Hamburger yapılmayabilir ya da içine sebze koyulabilir.
11. Bilmiyorum.
12. Satın almayarak ya da yabancı ülkeden alıyorsak ülkeye sokmayarak.
13. Bilmiyorum, fikrim yok.
14. Marketler satmayabilir.
15. İçindekilere bakmalıyız. Son kullanma tarihine bakmalıyız. Türkiye yapımı damgası olmasına bakmalıyız.
16. Bilmiyorum.
17. Dış ülkeden gelen gıdalara denetim yapılabilir.
18. Fikrim yok.
19. İnsanlar kendi üretip kendi tüketmeli.
20. Yapıldığı yerleri, fabrikaları denetleyebiliriz. İçindeki maddeleri ve nereden geldiğini araştırabiliriz.

21. Aldığımız bir ürün bozuk çıkarsa şikâyet edebiliriz.
22. Açıkta satılan yiyecekleri almamak. Aldığımız ürünlerin TSE ve son kullanma tarihine bakmak.
23. Bence onları almayarak ve köy ortamına yerleşerek.
24. Bilmiyorum.
25. El yapımı gıdalar satılabilir.
26. Onları uyararak.
27. Alışveriş yaparken dikkat ederiz. Araştırırız. Zaten şuan bakarsak birçok yiyecek ve içeceğin helalleri üretilmiştir.
28. Tüm alışveriş merkezlerinde denetleme yapılmalıdır. Fabrikanın nasıl şartlar altında üretim yaptığına bakılmalıdır.
29. Gıdaları kontrol etmeliyiz. Hatta o maddeyi üreten firmaları bu konuda uyarmalıyız.
30. Tüketicilere seminer verilebilir.
31. Devlet denetlemeli.
32. Çok fazla meyve ve sebze ağacı dikilmeli.
33. Devlet denetlemeli.
34. Yasaklanmalı, denetlenmeli, halk bilinçlendirilmeli.
35. Devlet kontrol yapıp ceza vermeli.
36. Maddeler yapılırken incelenmelidir.
37. Sadece doğal gıdalardan renklendirici yapılmalı, başka şeylerden yapılıyorsa ceza verilmeli.
38. Ülkede satılması ve üretilmesi yasaklanmalı.
39. Fikrim yok.
40. Artık her şey zararlı gıda. Sadece doğal şeyler yemeli ve su içmeliyiz.
41. Ürünler kontrol edilmeli.
42. Onlardan uzak durmamız gerekir.
43. İnsanlar gıdaların ambalajlarına bakmalı, hükümet tarafından bilinçlendirilmeli.
44. Ürünün rengine, kokusuna ve tadına bakarak.
45. Satışı durdurarak veya o gıdaları tüketmeyerek.
46. Zararlı olan gıdaların satışını önlemek.
47. Denetimler arttırılabilir.
48. Denetimler arttırılabilir.
49. Denetimler arttırılmalı ve disiplin getirilmeli.
50. Bu ürünlerin satışı durdurulabilir.
51. Onları tüketmemeliyiz, dikkat ederek yemeliyiz.
52. Evde kendi yaptığımız yiyecekleri tüketebiliriz.
53. İşi yapan kişiler ve mekan denetlenmeli.
54. Çok zararlı olanların üretilmesine izin verilmemeli.
55. Daha doğal maddeleri kullanmalıyız.
56. Yasaklanabilir
57. Fabrikalara görevlilerle birlikte giderek denetleme yapabiliriz
58. Renkli meyvelerin tatlarına biraz şekerle tatlandırıp daha sağlıklı olabilir
59. Doğal yiyecek ve içeceklerle beslenebilir
60. Yiyip içmeyerek
61. Evde kendimiz sağlıklıısını yapabiliriz.
62. Denetim yapılarak zararlı gıdaların yapıldığı yerlere ceza verilmeli.
63. Satışını azaltarak insan sağlığına verdiği zararı da azaltmış oluruz.
64. Alacağımız gıdaların içinde ne kullanıldığına bakmalıyız.
65. İçmemek.
66. Her şeyi kendimiz üretip başka ülkelerden bir şey almamalıyız.
67. Denetim yapmak.
68. İçindeki maddeleri okuyup almayız ya da zararlı maddelerin üretimini yasaklarız.
69. Fikrim yok.
70. Fabrika sahipleri bilinçlendirilmeli.
71. Kontrolleri daha iyi yaparak katkı maddelerini azaltmak.
72. Fikrim yok.
73. Bilmiyorum.
74. Her gün denetim yaparak.
75. Satılmaması ve yasaklanması.
76. Daha çok denetlenip satıştan kaldırılabilir.
77. Önlem alınamaz.
78. Her biri kontrol edilebilir.
79. Gıdaların çoğu değil hepsi denetlenmeli.
80. Denetlenerek.
81. Tercih etmemeliyiz
82. Bilmiyorum
83. Her hafta kontrol edilmesi
84. Fikrim yok
85. Sağlıklı olan tercih edilmeli. Glikoz yerine şeker gibi
86. Her gün gider bakardım
87. Daha az tüketilmeli

88. Sağlık bakanlığı bütün marketlere gidip her gıdanın denetimini yapmalı.
89. Yiyecek paketlerinin arkasındaki ambalajlarını kontrol ederdim.
90. Yapıldığı yere gidip gıdalara zararlı şeyler katılmasını engelleriz.
91. Müfettişler fabrikaları, marketleri kontrol etmeliler.
92. Denetlemeliyiz.
93. Her ürünün içeriği hakkında bilgi sahibi olmak.
94. Hepsi olmasa da bazıları kontrolden geçirilebilir.
95. Zararlı gıdaları tüketmemeliyiz
96. Bilmiyorum
97. Fabrikalar kontrol edilmelidir
98. Katkı maddelerinin olduğu maddeleri belirterek uyarmalı
99. Fikrim yok

5.3. Sağlıklı gıdalar ve sağlıklı gıdaların üretilmesi konusunda bilgi sahibi olmak ister misiniz?

1. Evet (94 kişi)
2. Hayır (4 kişi)
3. Kısmen. (1 kişi)

6. Okul çağındaki çocukların çalışması konusunda ne düşünüyorsunuz?

1. Bence insanlar okula çocuklarını boşa gönderiyorlar. Çocukları çalışmıyor, dersi bölüp gevezelik yapıyor.
2. Bence bütün çocukların eğitim görme hakkı var. Bu yüzden hiçbir çocuk küçük yaşta zorla çalıştırılmamalı.
3. Okula gitmeliler çünkü eğitim öğretim her çocuğun hakkıdır.
4. Bence çalışmamalılar. Çünkü onlar daha küçük ve onları çalıştıran anne baba uyarılmalı.
5. Okul çağındaki çocuklar çalıştırılmamalı, onlar okula gitmeli.
6. Aileleri kötü durumda olan çocuklar olabilir.
7. Üzülüyorum ve halime şükrediyorum.
8. Çalışmamalılar, okumaları gerekir. İmkânları olmayanlara devlet yardım etmeli.
9. Anne babaları çaresizdir. Maddi durumları yoktur ya da çocukları zorluyorlardır.
10. Çalışmamalılar. Başbakan, başkan, Menderes TÜREL yardım edebilir.
11. Eğitim süreçleri zarar görüyor.
12. Bence yanlış, eğitime önem verilmesi lazım. Çünkü ilerde onların önünde bir hayat var.
13. Ben çok üzücü buluyorum. Onların okula gitmesi gerekir.
14. Bence anne babaları çalıştırmaları onların da okumaya hakları var.
15. Aile baskısından çalışıyorlardır.
16. Yazık. Onların da okula gitmesi gerekiyor çalışması gerekmiyor.
17. Eğer aile zor durumdaysa iyi bir şey, yoksa kötü bir şey.
18. Çalıştırılmamalılar.
19. Derslerine çalışamaz ve başarılı olamazlar.
20. Bence çok yanlış. Bence okuyup ilerde iyi bir meslek sahibi olabilirler. Kimisi çok yoruluyor kimisi hem okuyup hem çalışıyor. Eğitim durumu düşüyor.
21. Fikrim yok.
22. Uygun olmadığını düşünüyorum.
23. Ben iyi düşünmüyorum. Çünkü okuyup iyi bir meslek sahibi olsunlar.
24. Bence yanlış bir şey. Okuyup daha yüksek yerlere çıkabilirler.

25. Eğitimden geri kalması ve küçük yaşta iş hayatına başlayıp zorluklar çekmesi.
26. Onlar çalıştırılmamalı çünkü onların eğitim alma ihtiyacı var. Yani onlar çalıştırılmamalı.
27. Onların okuma hakları vardır. Çalışmaları hem fiziki hem de psikolojik açıdan uygun değildir.
28. Okuma haklarının ellerinden alındığını düşünüyorum.
29. Çalıştırılmaması gerekir. Okuyup daha iyi mesleklerde çalışabilir.
30. Patron olabilecekken işçi oluyorlar.
31. Kötü bir şey olduğunu düşünüyorum.
32. Çok kötü onların da geleceği var ve para kazanmaları gerekiyor.
33. Derslerinden oluyorlar. Onlar da bir şeyler öğrenmek istiyor.
34. Çok kötü. Eğitim görüp daha bilinçli bireyler yetiştirilmeli.
35. Çok kötü, hiç doğru değil hem de haksızlık oluyor.
36. Bence çalışmamalılar. O yaşta çalışması değil okuması gerekir.
37. Fikrim yok.
38. Onlara çalıştıranlara cezalar verilmeli. Çocuklar okullara gönderilmeli.
39. Çalışmayıp okula gitmeliler.
40. Çalışmamalılar.
41. Çalışmamalılar.
42. İyi düşünüyorum.
43. Eğer okumak istemiyorlarsa bu yaptıkları işin ustası olmaları gerekiyor. Bence ülkeye tamirci, berber vs. de lazım.
44. İyi bir şey de yapıyorlar kötü de yapıyorlar. İyi yanı ailesine ekmek götürüyor. Kötü yanı ise eğitim yapamıyor.
45. Çocukların çalışmayıp eğitim görmesi gerekir.
46. Kötü bir şey.
47. Bence çok sakıncalı bir davranıştır. Okuyup ülkeye faydalı olabilirler.
48. Çalışmaması gerekiyor. Çünkü eğitim önemlidir.
49. Bence kötü bir şeydir.
50. Aileler kendi şimdileri için çocuklarının geleceklerini harcıyor.
51. Onlar da bazı haklara sahip oldukları için çalıştırılmamaları gerekir. Bir çocuk olarak eğitime, sağlığa ihtiyaçları var.
52. Bence yanlış bir şey.
53. Yanlış bir davranıştır. Çocuklar eğitime devam etmelidir.
54. Her çocuk okumayı hak eder ama bazı sorunlar buna engel oluyor.
55. Bu konuda çok üzülüyorum. Biz ders görürken onlar ekmek parası için çalışıyorlar.
56. Yanlış bir şey eğitim almak yerine çalıştırılmaları
57. Fikrim yok
58. Aileleri bence sebep oluyor. Eğer aileleri çalışmıyorsa bencillik
59. Çocukların çalışmasını desteklemiyorum
60. Hayır çalışmamalı. Ama hiç derse çalışmıyorsa bir usta yanında kalfalığa başlayabilir.
61. Okumaları daha iyi. Okulunu bitirip iş sahibi olunca çalışması daha iyi olabilir.
62. Çalıştırılmamalı tam tersine okuyup bir meslek sahibi olmalılar.
63. Bu duruma karşıyım bence çalıştırılmamalı.
64. Okul çağındaki çocuklar çalıştırılmamalı.
65. Bilmiyorum.
66. Bence çok zor bir şey. Çünkü aile bazen onların üstünde yaşayabiliyor.
67. Fikrim yok.
68. Yanlış bir şey. Eğitime odaklanmalarını isterim.
69. Olumsuz.
70. Bu yaştaki çocuklar çalıştırılmamalı. Hem bünyelerine zararlı hem de okula gitmeliler.
71. Aileler okumalarını istemedikleri için iş sahibi yapıyorlar. Özellikle kızları okutmayarak evdeki işleri yapmalarını bekliyorlar.
72. Fikrim yok.
73. Karşı çıkıyorum.
74. Kötü düşünüyorum.
75. Hiçbir şey.
76. Bence çalışmaları hiç uygun değil. Bunları daha az yaşamaları için onları toplayıp destekte bulunabilirler.
77. Okula gidince devlet para verirse herkes okula gider.
78. Çocukların çalışması çok kötü bir şey.

79. Hiç verimli değil ve çocukların gelişimini engellediği için olumsuz.
80. Yanlış bir davranış.
81. Hiçbir şey
82. Hiçbir şey
83. Yanlış okumaları gerekir
84. Kesinlikle yapılmamalı. Gerekirse ceza verilmeli
85. Aileleri yoksul olduğu için ailelerine yardım ediyorlar
86. Fikrim yok
87. Eğitimlerini sürdürmeleri
88. Bu çocukların yerinde olmak istemezdim. Çok zor bir durum.
89. Bu yaşta çalışmasınlar, haklarını savunsunlar.
90. Okullarını bitirip meslek sahibi olabilirler.
91. Parasızlık.
92. Onların okumaya ihtiyacı var. Bence doğru değil.
93. Çok yanlış. Çocuklar zorunluluktan dolayı bir işi yapmamalı severek yapmalı.
94. Kendi aile giderlerine katkı yapmaya çalışıyorlar ama iyi bir şey değil.
95. Devlet okul çağında olan çocukları okutabilir
96. Zorla çalıştırılan varsa “dur” demeliyiz.
97. Onlar için bence kötü bir şeydir
98. İnsanların eğitimden mahrum kalmaları sağlanır, insanlar ve çocuklar eğitim alamaz.
99. Fikrim yok

6.1. Sizce aileler çocuklarını niçin çalıştırıyor olabilir?

1. Bence ileride okumazsa elinde bir meslek olsun diye.
2. Maddi durumları iyi olmadığı için olabilir.
3. Maddi imkânları yetersiz olduğu için çalıştırıyorlardır.
4. Para kazanmak için.
5. Ailenin maddi durumunun düşük olması sonucu çalıştırılıyor olabilir.
6. Bilmiyorum.
7. İyi ve kötü şekilde ikiye ayrılabilir. Biri filmlerdeki gibi, biri de parasızlık.
8. Maddi sıkıntıları olabilir.
9. Maddi durumlarından dolayı olabilir.
10. Zar zor sebze meyve alıyorlar, zar zor geçiniyorlar onun için.
11. Bazen çocuklar kendi istiyor, bazı çocuklar ailelerine yardım etmek için çalışıyor. Bazı aileler zorla çalıştırıyor.
12. Maddi durumları kötü olduğu için.
13. Maddi durumları kötü olduğu için onların da para kazanması gerektiğini düşünüyorlar.
14. Bilmiyorum.
15. Kendileri çalışmaktan aciz olabilirler ya da kendileri yorulmamak için evin geçimin çocuklara sağlatabilirler.
16. Babaları iş bulamadığı için.
17. Bazı aileler zorunluluktan bazıları da kendileri çalışmak istemedikleri için çalıştırıyorlar.
18. Maddi durumları iyi olmayabilir.
19. Yardıma ihtiyaçları olabilir ya da para kıtlığı çekiyor olabilirler.
20. Bazı babalar içkici, kumaracı oluyor. Eşlerini ve çocuklarını çalıştırıyor ki oradan para gelsin diye.
21. Onları okutacak güçleri olmadığı için.
22. Bilmiyorum.
23. Maddi durumları iyi olmadığından eve kazanç getirmek için.
24. Çok fakir olduklarından ve yiyecek ekmek bile bulamadıklarından dolayı çalışmak zorunda olabilirler.
25. Maddi katkı bulunmaları için olabilir.
26. Yoksul olabilirler.
27. Bazı ailelerin ihtiyacı olduğu için, bazı ailelerin de kötü bir niyeti olmayıp iş hayatına alışmaları için, bazıları ise sadece kötü niyetlerinden.
28. Kendileri çalışınca fazla para alamıyorsa o yüzden çocukları çalıştırıyor olabilirler.
29. Ekonomi nedeniyle. Yetersiz olduğunu düşünüp çalıştırıyorlar.
30. Maddi yoksulluk olduğundan, derslerini başaramadığından.
31. Para, ekmek, su yok. Millet aç ondan çalıştırıyorlar.
32. Para kazanmak için.
33. Para için, fakir oldukları için.
34. Para.
35. Para kazanmak için.
36. Ailelerin maddi durumu iyi olmadığı için.

37. Maddi durumları iyi olmadığı için.
38. Eğitim ihtiyaçlarını karşılayamadıkları için.
39. Onlardan yararlanmak için.
40. Çünkü babaları veya anneleri çalışmak istemiyor veya iş bulamıyor. Olan çocuklara oluyor.
41. Bilmiyorum.
42. Küçük yaşta meslek edinmeleri için veya çok paraya ihtiyaçları olduğu için.
43. Geçinebilmek için.
44. Çocuk okul kazanamamıştır.
45. Geçimlerini sağlamak için.
46. Para sıkıntısı olup onu da çalıştırmak istemeleri. Okula gitmek istememeleri.
47. Para kazanmak için.
48. Gelirleri düşük olduğu için.
49. Eve yeterli gelir gelmediği için ve daha fazla para istediği için.
50. Bilinçsizlikten. Çocuğun okuyarak değil çalışarak daha yararlı olacağını düşünüyorlar.
51. Eğitim görmemeleri, kendilerine işte yardım etmeleri için çocukları çalıştırıyorlar.
52. Okuduklarında meslek sahibi olamayacaklarını düşünüp çalışsın da eve ekmek getirsin diye düşünüyor olabilirler.
53. Kendileri çalışmayıp eve para gelsin diye onları çalıştırmaktadırlar.
54. Bazı aileler zorla bazıları da geçim sıkıntısından dolayı çocuklar kendileri çalışmak istiyor.
55. Anne babası hasta oluyor onlara bakmak için çalışıyorlar. Anne babası bilinçsiz olduğu için de olabilir.
56. Ailenin geçimini sağlamak için
57. Paraya ihtiyaçları olduğu için
58. Çocuğu görüp acıyıp para verdikleri için olabilir
59. Maddi yetersizlikten olabilir
60. Evde para olmadığı için. Baba kumar oynuyor. İçki içiyor ama çocuğu çalışıyor.
61. Okul masrafları çok olduğu için ve evin ihtiyaçları için olabilir.
62. Para kazanmak için.
63. Aileler para sıkıntısı çektiği için, kendileri çalışmayıp çocukları çalıştırıyorlar.
64. Çok az paraları olduğu için, şimdiden iş sahibi olsun diye.
65. Para kazanmak için.
66. Ailede hasta olup çalışamayan kişiler olduğundan çalışıyorlar.
67. Maddi azlıktan dolayı.
68. Para sıkıntısından dolayı.
69. Paraya ihtiyaç duydukları için.
70. Ailelerindeki bireyler hasta olduklarından çalışamıyor olabilir. Para kazanmak için.
71. Beceriksiz, hasta ya da kendine güvenmediği için.
72. Maddi sıkıntılardan dolayı.
73. Paraları yoktur.
74. Kendi paralarını kazanmaları için. Anne baba evde yatması için.
75. Paraları yoktur.
76. Ekonomik durumlarından dolayı.
77. Para kazanmak için.
78. Para için.
79. Ailenin maddi durumu iyi olmadığı için.
80. Yoksul oldukları için.
81. Bilmiyorum
82. Para kazanmaları için
83. İleride meslekleri olsun diye
84. Maddi durumu zayıf diye ya da okumayacağını düşündüklerinden
85. Aileler istemiyor aslında ihtiyaçları olduğu için mecbur kalıyor
86. Bir şeyler öğretilsin diye
87. Eve ekmek getirsin diye
88. Ailelerin çocukların kazandığı parayla her istediğini yapması. O çocuklar kendilerini değil ailelerini düşünüyor.
89. Fakirlikten ya da kötülükten.
90. Para kazanıp yiyecek, içecek için çalıştırıyorlar. Ya da daha iyi bir okula gitmek için.
91. İmkânları yoktur. Anne baba hasta olabilir.
92. Para kazanması için.
93. Geçim sıkıntısından dolayı.
94. Evin gelirine katkı sağlamak için.
95. Ekonomik zorluk
96. Para için
97. Yardım etmeleri için
98. Para kazanmak için
99. Para kazanmak için

6.2. Okul çağındaki çocukların çalıştırılmasına karşı nasıl önlem alınabilir?

1. Çocuklara ders daha çok sevdirmeli ve okulda başarılı olabilecekleri gösterilmeli. Böyle olursa ailelerde çocukları okuturlar. Eğer okutmazlarsa kendileri kaybeder. Çocuklar okula diyelim o zaman.
2. Okul çağında olup da çalıştırılan çocuklar maddi durumları iyi olmadığı için çalıştırılıyordur. Bu yüzden bizim de bir etkinlik düzenleyip bu çocukları göndermemiz gerekiyor.
3. Jandarmalar tüm evleri gezip okula gitmeyen çocukları yurda yollayabilir.
4. Bir kulüp kurulmalı ve onlar çalıştırılmamalı.
5. Herhangi bir fikrim yok.
6. Durumları kötü oldukları için çalıştıklarını düşünürsek maddi yardımlar yapılabilir.
7. Onlara para yardımı yaparak önlem alınabilir.
8. Devlet çalışan çocukları görünce ailesine belli miktarda para yardımında bulunabilir.
9. Çalışan çocukların ailelerinin gerekli olan ihtiyaçlarını karşılayarak.
10. Yardım edilebilir, para toplanabilir. Para toplama kutuları yapılabilir.
11. Fikrim yok.
12. Ailelerini bu konuda bilinçlendirmeliyiz.
13. Bunun yasak olduğunu biliyorum bu yüzden polise haber vermeliyiz.
14. Anne babalarıyla konuşulup ikna edilebilir.
15. Çocuklar yurtda kalabilir.
16. Bilmiyorum.
17. Okulda öğretmenler araştırıp soruşturmalı.
18. Fikrim yok.
19. Para kıtlığı çekenlere yardım yapılabilir ve çocukların çalışması yasaklanabilir.
20. Denetlenebilir ya da yatılı okutulabilir.
21. Fikrim yok.
22. Anne ve babalarına söyleyerek onları uyarabiliriz.
23. Evleri denetleyerek ve çocukların okula gidip gitmediklerini sorarak.
24. O ailelere para ve yiyecek yardımı yapılmalıdır.
25. Usta olan kişilerin küçük yaşta çocukları almamaları.
26. O aileleri uyarmalıyız. Eğer uymazlarsa polise şikâyet etmeliyiz ve devlet koruma altına almalı çocukları.
27. Onlar takip edilip, aileleriyle konuşulabilir.
28. Bence daha fazla para verebiliriz.
29. İş yerlerini gezip bakmalıyız. Eğer çalışıyorsa o aileyi uyarmalıyız.
30. Kontrol edilmeli.
31. Devlet denetleyebilir, yasaklar getirebilir.
32. Çalışan çocukları görünce ihbar edip ceza verilebilir.
33. Yasaklar getirilebilir.
34. Yasaklama, bilinçlendirme, küçük yaşta eğitim.
35. Devlet ceza vermeli.
36. Zabıtalara, polisler vb. iş yerlerini gezerek küçük yaşta olan çocukların çalışmasını engeller.
37. Devlet çalışan çocukların ailelerinden izin alıp devlet okullarında okutulmalı.
38. Çocukların eğitim için kullanacakları parayı devlet karşılamalıdır.
39. Onları ailelerinden alıp okula göndermeliler.
40. Bilmiyorum.
41. Devlet gözetimi altında olmalılar.
42. Fikrim yok.
43. Okumayan çocukların annesi, babası uyarılmalı, bunun bir cezası olmalı.
44. Fikrim yok.
45. Çocukları okula göndererek ve ailesine maddi olarak yardım ederek.
46. Denetlemeler yapıp, çalıştırılan çocukları okula göndermek.
47. Aileleri bilinçlendirilebilir.
48. Denetleme yapılabilir.
49. Devlet sıkı denetim yapmalı.
50. Jandarma evlere gelip insanları ve çocukları bilinçlendirilebilir.
51. Çocukları korumalıyız, onların haklarını savunmalıyız. Onlara bakmalıyız.
52. İş yerlerine düzenli olarak kontroller yapılabilir.
53. Ailelerini uyarmalıyız.
54. Geçim sıkıntısı yaşayan aileler belirlenmeli, hasta olanlar belirlenmeli ve onlara yardım edilmeli.

55. Bunu yapan kişilerle özel olarak konuşulmalı. Bu durumdan vazgeçirilmeli. O çocuklara yardım edilmeli.
56. Fikrim yok
57. Evlerine giderek çocukları okula yollamanın faydalarını anlatabiliriz
58. Fikrim yok
59. Kanunlar çıkartılıp cezalar verilebilir
60. Zorla eğitim verilmeli
61. Aileleriyle konuşup devletten okuması için ihtiyaç yardımı alabiliriz.
62. O çocukları bulup okutarak ve ailelerini cezalandırarak.
63. Ailelere ceza verilerek.
64. Aileye ceza yazılması.
65. Okulların öğretmenlerinin çalışan bir çocuk gördüğünde söylemesi.
66. Ailelere para destekleri yapıp çocukların okuması sağlanmalı.
67. Bunun için proje yapılarak.
68. Denetimler arttırılabilir, kanunlar çıkarılabilir.
69. Aileleriyle konuşup devletten yardım istemeleri söylenebilir.
70. Dernek kurulabilir, kontroller yapılabilir.
71. O çocukları bulup okula göndermeliler.
72. 18 yaş altındakilere çalışma yasağı olmalıdır.
73. Bilmiyorum.
74. Ailesine her ay para verip çocuğu okula yollayabiliriz.
75. Fikrim yok.
76. Her çocuğu tespit edip yardımcı olarak okula getirilebilir.
77. Babaları okula göndermezse 2 yıl hapis istenebilir.
78. Çocuklar işe gidiyorum diyerek okula kaçabilir.
79. Yetkili kurumlar her gün denetlemeli.
80. Ailelerin MEB tarafından kontrol edilmesi gerekir. Yoksul ailelere yardım edilmeli.
81. Çalıştırmaları devlet tarafından yasaklanabilir
82. Bilmiyorum
83. Çocukları mesleklere almama
84. Fikrim yok
85. Ailedeki yetişkinlerin çalışması sağlanmalı
86. Babasına demeli ki çocuğunu çok çalıştırma

87. Devletin alanlarından çocuklar ayrılmamalıdır
88. Bilmiyorum.
89. Kurumlara başvurup evleri kontrol edilebilir.
90. Adamları uyarıp çalıştırmamalarını söylemeliyiz.
91. Devlet ailelerin masraflarını karşılayabilir, iş bulabilir.
92. Her çocuğa karşı iyi davranmalı ve okula yollamalıyız.
93. Aileye para yardımı yaparak veya burs vererek okumasına destek olunmalı.
94. Devletin bu çocukların okul giderlerini karşılaması.
95. Bilmiyorum
96. Çocukları devlete teslim ederek
97. Bu soruyu çalışan çocuklara bırakıyorum
98. Okul çağında çalışan çocukların ailesi bulunup uyarılması gerekir, gerekirse para cezası verilebilir
99. Fikrim yok

6.3. Çalışan okul çağındaki çocukların okula gidebilmesi için bir şeyler yapmak ister misiniz?

1. Evet (90 kişi)
2. Hayır, istemem (6 kişi)
3. Hiç düşünmedim, bilmiyorum. (2 kişi)
4. Fikrim yok (1 kişi)

7. Engelli bireyler ve ailesinde engelli birey bulunan insanların hayatları hakkında neler söyleyebilirsiniz?

1. Onlar da bizler gibi insan onları engeli var diye ayıramayız, dışlayamayız. Bu olmaz, Türk insanına yakışmaz.
2. Aslında hiç kimse engelli değildir. Onlara engel koyan bizleriz.
3. Hayatlarındaki yapmak istedikleri işleri kendi başlarına yapamazlar.
4. Onlara yardım edilmesi gerekir.
5. Engelli bireyler aslında çok zorlanıyorlar. Mesela herhangi bir yere gittiklerinde dışlanıyor olmaları onları üzer.
6. Çok zor bir yaşam olduğunu düşünüyorum.
7. Zor.
8. Çok zor oluyordur. Kendilerini yalnız hissediyorlardır.
9. Bu insanların hayatları dayanışma içinde geçiyordur.
10. Hayatları çok zor olur. Mesela bir kadının eşi engelli olsa çalışmak zorunda kalır. Çocuğu engelli olan bakıcı tutmak zorunda kalabilir.
11. Hayatları zor, güçlüklerle karşılaşıyorlar.
12. Onların hayatları geçiyordur.
13. Bilinçsiz insanlar yüzünden zorlanıyor olabilirler. Mesela bazıları görme engellilerin gittiği yola araba park ediyor.
14. Bence engellerine göre çok zorluk yaşıyorlardır.
15. Hayatları zor geçiyordur ama yanlarında destek olacak birileri varsa engel tanımazlar.
16. Bilmiyorum.
17. Yaşadıkları çok zor.
18. Muhtemelen hayatları zor geçiyordur. Tanıdığım var oradan biliyorum.
19. Bu aileler o engelli birey için her şeyi yaparlar.
20. Onların hayatları bizden çok zor. Görme engellilerin gittiği yerlere çöp koyuyorlar onların işlerini daha da zora sokuyorlar.
21. Fikrim yok.
22. Bilmiyorum.
23. Zor geçiyor olabilir.
24. Çok zor geçiyordur.
25. Zorluklar çekebildiğini düşünüyorum.
26. Hayatları çok zordur.
27. Tabi ki bizim kadar rahat değildir. Bazı ailelerin ilaç ve tedavi için paraları yetmez. Onları düşünmeliyiz.
28. Onlara bir şey diyemem.
29. Çok zor hayat geçiriyorlardır. Hastaneden hastaneye geziyorlar, para sıkıntısı çekebiliyorlar.
30. Ben çölyaklıyım. Hayat çok zor oluyor.
31. Az çok.
32. Çok fazla.
33. Az çok bilgi sahibiyiz.
34. Evet.
35. Az çok.
36. Zor geçiyordur. Çünkü ihtiyaçlarını yapamazlar. Bu yüzden aileden 1 ya da 2 kişinin ona yardım etmesi gerekiyor.
37. Fikrim yok.
38. Toplumdaki insanlar tarafından dışlanıyorlar.
39. Zor geçiyordur.
40. Zor ve herkesin onlara dikkatle bakmaları çok sinir olucu.
41. Zor geçiyordur.
42. Bence kötü geçiyor.
43. Zor geçiyordur, üzülüyorlardır.
44. Çok zor geçiyordur.
45. Zor durumdadırlar. Biri çocuğun durumuyla dalga geçebilir veya çocuğa yemek yedirmede zorlanabilirler.
46. Evet.
47. Hayır.
48. Biraz.
49. Evet, ama tam bilgi sahibi değilim. Onların hislerini bizler hissedemeyiz.
50. Pek değil.
51. Onlar da bizi gibi insan engelli olmaları bir şey değiştirmez.
52. O insanlar gezmek isterken ailesinde engelli bulunduğu için gidemezler. Bu onları üzer.
53. Onlar çocuksa diğer çocuklar onları kıskandırmamalı. Onların da yaşama hakkı var.
54. İlk başta üzülüyorlar ama sonra alışıyorlar.
55. Hayatlarını gerektiği gibi yaşayamamaktadırlar. Bu onlar için çok zordur.
56. Düşünmüyorum. Bazı insanlar onlara zarar veriyorlar
57. Zor geçtiğini düşünüyorum

58. Üzüntülü
59. Hayatları bize göre zordur
60. Zor geçiyor olmalı. Her yerde dışlanıyorlar
61. Zor olabilir. Bakımı, yemek yemesi vb.
62. Onlar için bence iyidir.
63. Hayatları zordur.
64. Onların da hayatları zordur.
65. Hayatı çok zor geçiyordur bence.
66. Hayatları zor geçiyordur. Çünkü onlara bakmak çok zor bir şey.
67. Kötü geçiyordur.
68. Her şekilde mutlu geçmesini isterim ancak biz toplum olarak onların hayatlarını zorlaştırıyoruz.
69. Kötü geçiyor.
70. Zorluklarla mücadele ederek geçiyor.
71. O kişiler tedavi ettirilmeli.
72. Hayatlarında zorluklar yaşıyorlardır.
73. Hayatlarını düşünmek bile istemiyorum.
74. Kötü.
75. Fikrim yok.
76. Çok zorlanıyor olmalılar.
77. Çok zor bir şey.
78. Bence öyle yaşamak çok zor.
79. Çok iyi düşünmediklerini biliyorum.
80. Zordur.
81. Hayatları zorlu geçiyordur diye düşünüyorum
82. Zorluklarla geçiyordur
83. Zor
84. Düşünmedim
85. Hayatları zordur. İnsanlar dalga geçiyordur
86. Kötü hayat yaşıyorlar
87. Kendilerini yalnız sanıyorlar
88. Hayatları çok zordur. Herkes bu duruma çok üzülür.
89. Çok zor bir hayatları vardır.
90. Çok kötü, onlarda herkes gibi yürüyebilse çok sevinirim.
91. Çok zor. Sokakta gezmeye kalksa onun için özel yollar yok.
92. Çok zor bir şey olabilir.
93. Onları her gördüğümde ağlayasım geliyor, çok üzülüyorum.
94. Engelli birine bakmak çok zor. Birde maddi durumları kötüyse daha zor.
95. Ailelerinde çok zorluklar olabilir, üzülürler.
96. Onları teselli eder konuşuruz

97. Bu konuda bir fikrim yok
98. Geçiminde sıkıntılar olur
99. Çok zor

7.1. Toplumun engelli bireylere yeteri kadar duyarlı olduğunu düşünüyor musunuz?

1. Hayır, kesinlikle düşünmüyorum. Bir bağış yapacağına bile ne kadar engeli olduğunu sorguluyorlar. Bu adı üstünde bağış.
2. Hayır düşünmüyorum. Çünkü engellilerin, engelli arabalarının geçeceği yerlere hep araba park ediyorlar.
3. Hayır, düşünmüyorum. (76)
4. Hayır, çünkü onlara değer bile vermiyorlar.
5. Hayır, düşünmüyorum. Çünkü toplum engellilere karşı önyargı sahibidir.
6. Hayır. Onlardan öğreniyorlar.
7. Bazıları duyarlı bazıları değil. (3)
8. Fikrim yok. (3)
9. Bence değil. Bazen insanların engelli insanlarla dalga geçtikleri ve onlara kötü davrandığını görüyorum.
10. Evet, düşünüyorum. (5)
11. Bence yeteri kadar duyarlı değil.
12. Hayır. Onları dışlayabiliyorlar.
13. Hayır. Mesela ona uzun uzun bakıyorlar ve o engelliye zor durumda bırakıyorlar. Dışlıyorlar.
14. Düşünmüyorum. Bazı insanlar onlara zarar veriyor.
15. Duyarlı. Ama daha çok onların mutlu olması için programlar olabilir
16. Hayır. Onlarla alay ediyorlar.
17. Yeteri kadar ilgi göstermiyorlar.
18. Kısmen

7.2. Engelli bireyler ve onların ailelerine yönelik, onların hayatını kolaylaştırabilecek ne gibi çalışmalar yapılabilir?

1. Bağışı direk engelli sorgulaması yapmadan verilmeli. Adı üstünde bu bir bağış bundan bir şey beklenmez.
2. Fikrim yok.
3. Fikrim yok.
4. Onlara yardımcı olalım ve onları koruyalım.

5. Fikrim yok.
6. Bir fikrim yok.
7. Fikrim yok.
8. Moral verilebilir.
9. Kaldırımlara onlar için yol yaparak.
10. Araştırma yapılmalı, tedavi yolları bulunmalı, onlara yardımcı olacak aletler yapılmalı.
11. Bilmiyorum.
12. Yardımcı cihazları temin edilmeli.
13. İnsanları bilgilendirmek için seminer düzenlenebilir.
14. Onlar için de yardım kampanyaları düzenlenebilir. Görme engelliler için dokunarak okunan yazılardan her yere koyulabilir. İşitme engelliler için cihaz alınabilir.
15. Maddi ve sağlık problemleri varsa onlara yardım etmeliyiz.
16. Bilmiyorum.
17. Bence devletimiz gerekli yardımlarda bulunuyor.
18. Onlara eğitim vererek bazı davranışlar öğretilir.
19. Bu ailelere çocuğunu ameliyat etmesi için para yardımı yapılabilir.
20. Tedavilerinde ilaçlarını SGK'nın karşılaması lazım.
21. Fikrim yok.
22. Onların ihtiyaçları karşılanabilir.
23. Fikrim yok.
24. Yürüyemeyen çocuklara tekerlekli sandalye yardımı yapılmalıdır.
25. Onlara özel parklar yapılabilir.
26. Yardım edilmelidir.
27. Onlara destek olunup her konuda yardım edilebilir.
28. Maddi destek sağlanabilir. Yani yürüme engelli birine para biriktirerek araba alabiliriz.
29. Maddi anlamda yardımda bulunup gerekli ilaçları alabiliriz.
30. Maddi destek verilmeli.
31. Biz edemeyiz devlet yardım edebilir. Kapak toplarım.
32. Zaten var. Mavi kapak toplayıp tekerlekli sandalye alabiliriz.
33. Yürüme engelliye kumandalı tekerlekli sandalye dağıtılabilir.
34. Sandalye, ekipman sağlanabilir. Ruhsal destek verilebilir.
35. Teknolojiyle ya da bağış yapabiliriz.
36. Her ay düzenli olarak maddi yardımda bulunmalıyız.
37. Fikrim yok.
38. Fikrim yok.
39. Aileye düzenli olarak maddi yardım yapılmalı.
40. Devlet engellilere uygun şeyleri yapmalı.
41. Devlet desteği olmalı.
42. Onlara destek olabiliriz.
43. Devlet tarafından bakıcı veya öğretmen görevlendirilmeli, öğretmen eğitimde yardımcı olacaktır.
44. Hangi yönden engelli ise o yönde yardımlar yapılmalı.
45. Saygı duyarız. Maddi durumda yardıma ihtiyacı varsa yardım ederiz.
46. Onların hastalıklarıyla ilgili yardımlar yapılabilir.
47. Kendilerini iyi hissetmeleri için farklı etkinlikler yapılabilir.
48. Yardım edilebilir. Topluma engelliler hakkında bilgi verilebilir.
49. İlk önce onlara özgüven kazandırılmalı ve toplum bilinçlendirilmeli.
50. Mesela duyma engelliler için devlet herkese zorunlu bir işaret dili eğitim verilebilir.
51. Onların ihtiyacı olan eşyaları almamız gerekir.
52. İnsanları bu konuda daha duyarlı olmaları için uyarırız.
53. Tekerlekli sandalyeler alınmalı. Yardım kampanyaları yapılmalı.
54. Asansör olmayan yerlere asansör yapılmalı, kişilerin rahat olabilecekleri ortamlar sağlanmalı.
55. Onların hayatlarını güzel yaşamaları için çaba göstermeliyiz.
56. Fikrim yok
57. Engeline göre eşyalar verilebilir
58. Onlar içinde ayda belli bir miktar para verilebilir. Maximun 500 TL
59. Ayrıcalık sağlanıp görevler verilebilir
60. Ergenler çalışmak istediği yerde dışlanmamalı.
61. Devletten yardım alabiliriz ve mutlu ederiz.

62. Kaldırımlarda ve binalarda onlar için bir yol yapılabilir.
63. Fikrim yok.
64. Bilmiyorum.
65. Engelli okulu yapılabilir.
66. Onlara bakan bir çalışan olup onların işine gidip para kazanması sağlanabilir.
67. Destek olunabilir.
68. Maddi ve manevi yardımcı olunabilir. Engellerine yönelik faaliyetler yapılabilir.
69. Destek verilebilir. Onlara karşı saygı ve sevgi artırılabilir.
70. Buluşlar bulunabilir. Yardımlar gönderilebilir.
71. Onlara göre iş bulunabilir.
72. Fikrim yok.
73. Zaten yapılıyor.
74. Devlet para verebilir.
75. Fikrim yok.
76. Daha çok asansör yapılmalı ve hiçbir sıkıntısı olmayan insanlar bindiğinde para cezası verilmeli.
77. Bedava pratisyen verilebilir, her yere rampa yapılabilir.
78. Engelli rampası, engelli parkı, engelli spor merkezi yapılmalı.
79. Belediye otobüslerine engellilerin binmesini kolaylaştıracak aletler takılmalı.
80. Engellilere özel yolar yapılmalı, projeler geliştirilmeli.
81. Bilmiyorum
82. Bilmiyorum
83. Bilmiyorum
84. Onlara özel otobüs hazırlanmalı
85. Düşünmedim
86. Ne gerekiyorsa
87. Eğitim göremeyenler için eğitici devlet tarafından gönderilmeli
88. Engelli kişilere eğitici, öğretici, eğlenceli aktiviteler yapılmalıdır.
89. Tekerlekli sandalye alıp özel hasta bakıcılar çağırabiliriz.
90. Özel fizik hastanesine götürüp 2-3 ay çalıştırıp yürümesini sağlayabiliriz.
91. Yol, park, rampa gibi özel alanlar yapılmalı.
92. Yardım amaçlı yerler açılabilir.
93. Hayatlarını kolaylaştıracak yardımlar yapılmalı.

94. Tekerlekli sandalye, protez bağışlanabilir, ihtiyaca göre.
95. Moral yüksekliği
96. Para toplanarak onlara yardım yapılır
97. Fikrim yok
98. Engelli insanlara uygun okullar çoğaltılarak onları mahrum kaldıkları şeylerden alıkoymamalıyız
99. Onların çıkabilmesi için taşları kaldırıp düz bir rampa yaparım

7.3. Engelli bireylerin hayatlarını kolaylaştıracak projelerde gönüllü olarak çalışmak ister misiniz?

1. Evet (92 kişi)
2. Hayır. (6 kişi)
3. Çok değil. (1 kişi)

8. Trafik kurallarına uymayan sürücüler ve yayaalar nedeniyle pek çok trafik kazası olduğunu ve bu nedenle pek çok can ve mal kaybı yaşandığını biliyor musunuz?

1. Evet, biliyorum (97)
2. Bilmiyorum. (2)

8.1. Sizce bazı sürücüler ve yayaalar trafik kurallarına neden uymuyor olabilir?

1. Kesin bir nedeni yok.
2. Düşüncesiz oldukları ve sadece kendilerini düşündükleri için.
3. Fikrim yok.
4. Fikrim yok.
5. Bilinçsiz oldukları için.
6. Bilmiyorum.
7. İşlerine gelmediği için.
8. Önemsemiyorlar, dikkatsizler.
9. Gidecekleri yere daha çabuk gitmek için.
10. Bilmiyorum, fikrim yok.
11. Telefonla meşgul oldukları için.
12. Aceleleri olabilir.
13. Beklemeyi sevmiyorlardır.
14. Çok hızlı gidiyorlar ve duramıyorlar. Belki de bilerek uymuyorlardır.
15. Bekleyecek zamanları olmayabilir ya da beklemek istemiyor olabilirler.
16. Bilmiyorum.
17. Duyarsızlıktan.
18. O anda hırslı, sinirli olabilirler veya yetişecek yerleri olabilir.
19. Acil bir işleri olabilir ya da beklemekten sıkılabilirler. Sabırsızlıktan.
20. Çabuk gitme istekleri.
21. Işıklarda beklemek istemedikleri için ya da başka kurallarda beklemek istemedikleri için.
22. Bilmiyorum.
23. Saygıları olmadığı için.
24. Bir fikrim yok.
25. Fikrim yok.
26. Hava atmak için.
27. Bazen dalgınlık olabiliyor bazen de umursamadıkları için.
28. Uymak istemiyorlardır.
29. Çok zoruna gidiyor. Sabırsız oldukları için kazalar meydana geliyor.

30. Acil bir durum olduğundan olabilir.
31. Acelesi olduğu veya sarhoş olduğu için.
32. Acelesi vardır. Ama bunun yerine yine de uymamız gerekir. Canı istediği veya hava atmak için.
33. Acelesi vardır, keyfinden, çok parası vardır, sarhoş olabilir.
34. Ceza yeterli değil. İnsanlar sabırsız, düşüncesiz, adrenalin istiyordur.
35. Sarhoşluk, acele, canı istediği için olabilir.
36. Eğer akıllı birisi olsa trafik kurallarına uyar.
37. Fikrim yok.
38. Bilgisiz oldukları için.
39. Fikrim yok.
40. Canları istemiyor, kendilerine göre takılıyorlar.
41. Hızlı gitmek için.
42. Fikrim yok.
43. Bir şey olmaz dediklerinden.
44. Artistlik yapmak için.
45. Kurallara uymaya üşeniyor olabilirler.
46. Dikkatsizlik, kurallara uymamak.
47. Duyarsız oldukları ve gidecekleri yere hızlı ulaşmak için.
48. Duyarsız oldukları için.
49. Acil bir yere ulaşma isteği.
50. Bazı işlerini canlarından daha çok seviyorlar.
51. Çok hızlı gitmek istedikleri için kurallara uymuyorlar.
52. Hiçbir şey olmayacağını düşünüp dikkat etmiyorlar. Cezaların hafif olduğunu da düşünüyor olabilirler.
53. Çocukların ve büyüklerin hayatını tehlikeye atmak için, eğlence için olabilir.
54. Çeşitli yerlere yetişmek ve beklememek için.
55. Çünkü bilinçsizler. Bunu her insan bilmeli, bazıları bildikleri halde uygulamıyorlar.
56. Acelesi olduğu için
57. Acele ettikleri için ve ışıklarda durmamak için
58. Bence can sıkıntısı çünkü işlerine gelmiyor
59. Gitmek istedikleri yere daha çabuk varabilmek için olabilir
60. Gösteriş yapıp kendilerini göstermek için
61. Kurallar eğlenceli gelip çiğneyebilirler.
62. Aceleleri vardır ya da kötü bir amaçla olabilir.
63. Fikrim yok.

64. Kamera olmayan yerde ceza yazılmayacağını bildikleri için.
65. Sıkıcı olduğu ve beklemek istemediği için.
66. Bazen önemli bir işleri oluyor bazen de kuralsız insanlar oluyor.
67. İşlerini daha çabuk halledebilmek için.
68. Kendi rahatlarını düşündükleri için yani rahat ve kestirme olsun diye.
69. Umursamadıkları için.
70. Hızlı olmak için, işleri olduğu ve sabırsız oldukları için.
71. Trafikte ne gibi sorunlara yol açabileceğini düşünmüyor.
72. Acil işleri olabilir.
73. Bilmiyorum.
74. Can sıkıntısı.
75. Acelesi vardır.
76. Zekaları yetmiyor.
77. Artistlik yapmak için.
78. Çünkü onlar engelli.
79. Bana bir şey olmaz diyerek geçiyorlar.
80. Sabredemedikleri için.
81. Üşendikleri için
82. Bilmiyorum
83. İstedikleri yerlere çabuk varmak için
84. Çoğu içki ve uyuşturucu kullanıyorlar
85. Acelecilikten ya da keyiften
86. Bilgim yok
87. Ceza yazılmayacağını düşündükleri için
88. Kendi hayatlarını hiçe sayıyorlar. Bir şey olmaz diye düşündükleri için.
89. Kırmızı ışığa yakalanmamak için olabilir.
90. Artistlik için ve kaza yapıyorlar.
91. Acele etmek, hemen geçerim bir şey olmaz demek.
92. Fikrim yok.
93. Zamandan kazanmak için.
94. Bütün gözleri kendine çekmek için.
95. Bilmiyorum
96. Hava atmak için
97. Sabırsız oldukları için
98. Trafik krallarını bilmiyor olabilirler ya da önemsemiyor olabilirler
99. Acelece ve umursamıyor olabilirler.

8.2. İnsanların trafik kurallarına uymaları için sizce nasıl çalışmalar yapılabilir?

1. Bence istediğin kadar hız yap denmeli, hız yapma dendiği zaman tersini yapıyorlar. Hız yap dendiğinde de tersini yapabilirler.
2. Ehliyetlerini ellerinden almamız. Ya da büyük para cezası verilmeli.
3. Trafik lambası olmayan yerlere trafik polisi konulmalıdır.
4. Arabalarını alıp onları cezalandırabiliriz.
5. Fikrim yok.
6. Uymayanlara ceza verilebilir.
7. Daha caydırıcı cezalar verilebilir.
8. Önlemler arttırılabilir.
9. Fikrim yok.
10. Cezalar olmalı. Hem para cezası hem de en az bir ay hapis cezası verilmeli.
11. Aşırı para cezası getirilebilir.
12. Cezalar olmalı.
13. Caydırıcı cezalar arttırılmalı.
14. Daha çok yaya geçidi ve daha çok trafik ışığı yapılabilir.
15. Arabaların yoğun olduğu yerlere trafik polisi konulabilir.
16. Onları uyarabiliriz.
17. Denetimler artabilir.
18. Fikrim yok.
19. Trafik ışıklarının olduğu yerlere kamera koyulabilir.
20. Her trafik lambasının yanına bir polis koyulabilir, ceza yazılabilir.
21. Fikrim yok.
22. Onlara trafik kuralları ile ilgili kitap dağıtılabilir.
23. Plakalarını alıp onlara 10.000 TL'den fazla ceza verilmesi.
24. Her bireye özel trafik dersi verilmelidir.
25. Afişler, broşürler hazırlanabilir.
26. Tabelalar asmamız.
27. Onları bilinçlendirecek konulardan bahsedip sonuçlarını söyleyebiliriz. Konuşma yapabiliriz.
28. Denetlemeler daha çok yapılmalıdır.
29. Her gün orada polis olup gözetlemelidir. Kameralar olmalıdır.
30. Daha çok trafik polisi konulabilir.
31. Cezaları 10 katına çıkarabiliriz.
32. Cezalar ağırlaştırılabilir.
33. Cezaları arttırabiliriz.
34. Bilinçlendirmek, ceza vermek.

35. İnsanlar bilgilendirilmeli.
36. Belirli yerlere kırmızı ışık konulmasını isterim.
37. Her yere radar ve trafik işaretleri, trafik lambası konulmalıdır.
38. Herkese zorunlu konferanslar verilmeli.
39. Daha büyük miktarda yaptırımlar uygulanmalı.
40. Bilmiyorum. Çalışma yapılırsa bile Türk milleti uymaz diye düşünüyorum.
41. Trafik polislerinin çoğaltılması.
42. Bilmiyorum.
43. Trafik polisleri arttırılmalı, her yer denetlenmeli.
44. Aşırı derecede cezalar.
45. Kurallara uymayana hapis cezası verilebilir.
46. Cezalar daha da arttırılabilir. Polisler denetlemeleri arttırabilir.
47. Cezalar arttırılabilir.
48. Cezalar ağırlaştırılabilir.
49. Cezalar caydırıcı bir hale gelmeli.
50. Cezalar arttırılmalı, denetlemeler çoğaltılmalı.
51. Yollara tabela asmak.
52. Cezalar caydırıcı olursa insanlar korkup yapmayabilirler.
53. Okulların yakınına ve çocukların geçeceği yerlere yaya geçidi yapılmalı.
54. Daha ağır cezalar verilmeli ve insanlar çeşitli aktivitelerle bilinçlendirilmeli.
55. Onları bu konuda bilinçlendirmeliyiz. Bunun önemli bir şey olduğunu anlatmalıyız.
56. Fikrim yok
57. Her trafik ışığına bir trafik polisi yerleştirmek
58. Bence yeterince var. Ama insanlar görmüyor. İzleniyorlar
59. Para cezası dışında da cezalar vermek
60. Cezaların fiyatı artıp, polisler çoğaltılmalı
61. Trafik polisleriyle konuşabilirler.
62. Onlara anlatarak.
63. Trafikte polisleri çoğaltarak.
64. Kameraların plakaları alması gerekir.
65. Trafik kuralları ve polisler eğlenceli olmalı.
66. Orada bir polis olmalı ya da yüklü miktarda para cezası verilmeli.
67. Denetim yapılabilir.
68. Eğitim verilebilir. Kanunlar çıkarılabilir.
69. Trafik polisi heykelleriyle korkutulabilir.
70. Trafik ışıkları çoğaltılmalı, insanlar bilinçlendirilmeli, levhalar çoğaltılmalı.
71. Trafik polisi fazlalaştırılmalı.
72. Yollara tümsek yapılabilir.
73. Ceza verilmeli.
74. Fikrim yok.
75. Ceza verilebilir.
76. Daha yüksek para cezaları uygulanabilir.
77. Para cezası.
78. Kurallara uymayana çok büyük para cezası verilebilir.
79. Her kademedeki öğrenciye trafik dersi verilmeli.
80. Denetimler sıkılaştırılmalı.
81. Fikrim yok
82. Fikrim yok
83. Bilmiyorum
84. Fikrim yok
85. Ceza verilmeli
86. Daha çok bilgi edinmeli. Karşıdan karşıya geçerken sağımıza solumuza bakmalıyız
87. Yaya ve sürücülere ve engellilere ayrı yol verilmesi
88. Trafik lambalarının daha gelişmiş bir teknolojiyle yapılması, araçların kendilerini kazaya hazırlaması.
89. Trafik polisleri ve kameralar kullanılmalı.
90. Trafikte yaşı küçük olanları durdurmalıyız.
91. Caydırıcı cezalar verilmeli.
92. Fikrim yok.
93. İnsanlar aceleci olduğu için sürücülerin ışık süresini azaltmak.
94. Yollardaki hız kameraları arttırılabilir.
95. Kavşaklarda sivil polis dolaşabilir
96. Ceza yazılarak veya yüklü para cezası verilebilir
97. Her caddeye trafik polisi koyulmalıdır
98. Maddi cezalar artırılabilir ve insanlara bu konuda seminer verilebilir
99. Kırmızı ışığın yanına trafik polisi koyulabilir

8.3. İnsanların trafik kurallarının önemini anlaması ve trafik kurallarına uyması için yapılacak bir çalışmada gönüllü olmak ister misiniz?

1. Evet. (90 kişi)
2. Hayır, (9 kişi)

9. Gençlerin sigara alkol gibi zararlı alışkanlıklar edinmesi hakkında ne düşünüyorsunuz?

1. Boşa para harcadıklarını düşünüyorum.
2. Bu gibi bağımlılıklar çok zor, bir kere denediğin zaman hemen bağımlı oluyorsun. Bu bağımlılık gençleri olumsuz yönde etkiliyor.
3. Onların sağlığına çok zarar veriyor.
4. Çok zararlı olduğunu ve onların sigara içmemesi gerektiğini düşünüyorum.
5. Gençlerin zararlı alışkanlıklarının olması çok kötü bir şeydir. Zararlı alışkanlıkların çoğu da bağımlılık yapar.
6. Bir fikrim yok.
7. İnsanların kendisini bilerek ve isteyerek ölüme sürüklemesi.
8. Arkadaş çevresinden dolayı.
9. Neslimiz giderek kötü alışkanlıklara yöneliyor.
10. Akciğerlere zarar veriyor hem de çevredeki insanlara zarar veriyor. Bir de bu yüzden orman yangınları da çıkabiliyor.
11. Bence çok saçma. Kendine zarar verdiğini bildiği halde o maddeyi kullanıyor.
12. Fikrim yok.
13. Onlar adına üzülüyorum.
14. Bence yapmasınlar, kendi hayatlarını berbat ediyorlar. Bağımlılık yapıyor.
15. Kendi kendilerine zarar veriyorlar.
16. Hayatlarına zararlı, diğer insanlara da zarar veriyorlar.
17. Bence kötü.
18. Zararlı alışkanlıklar edinmemeliler.
19. Kullanınca kendinde olmuyorlar, aklını kullanamıyorlar. İyice alışınca bırakamıyorlar.
20. Bence onlar için çok zararlı, erken yaşta başladıklarında gelişimlerine zarar veriyor. Kansere yol açıyor.
21. Fikrim yok.
22. Onlara bu davranışları hiç yakıştırmıyorum. Hayatlarına son verebilirler.
23. İyi düşünmüyorum çünkü sağlıkları için zararlı.
24. Zararlı ve ölüm tehlikesi taşıyan maddeler satış noktalarından kaldırılmalıdır.
25. Genç yaşta hayatlarının sona ereceğini düşünüyorum.
26. İyi bir şey değildir ve bunlara karşı önlem alınmalıdır.
27. İlla ki çevrelerinde olumsuz kişiler bulunuyordur. Yaşları çok küçük olmasına rağmen içki ve sigara kullanıyorlar.
28. Bence daha küçük yaştan kötü bir şey olduğunu bilmemiz lazım.
29. Arkadaşlarına uymamalı. Ben bunu yapmam diyerek oradan uzaklaşmalıdır.
30. Cehenneme yol açıyorlar.
31. Kötü bir şey olduğunu düşünüyorum.
32. Kötü. Aileleri fazla ilgi göstermediği için.
33. Aileler ilgilenmeli.
34. Bilinçli değil, etrafındakiler kullandığı için kullanıyorlar.
35. Çok kötü bir şey. Aslında kötülüğü kendilerine yapıyorlar.
36. Bazen içebilirler ama her gün içerlerse kazaya veya can kaybına sebep olabilir.
37. Bence bu konu ailede başlıyor.
38. Bence bunlar yanlış arkadaş seçimi ve kötü aile ortamından kaynaklanıyor.
39. Fikrim yok.
40. Kendi seçimleri.
41. Çok kötü.
42. Alışkanlıklarının kötü olduğunu düşünüyorum.
43. Merak ediyorlar, bir defadan bir şey olmaz diyorlar.
44. Fikrim yok.
45. Tanıdığı bir insandan görerek yapıyor olabilirler. Çevresindeki insanlar içiyorsa o da içiyordur.
46. İnsanların alışıp başkalarına da alıştırmaları, kötü bir şey.
47. Şimdiden geleceklerini karartıyorlar, sağlıklarını tehlikeye atıyorlar.
48. Zararlı bir şey olduğunu düşünüyorum.
49. Çok saçma olduğunu ve bunun nedeninin merak olduğunu düşünüyorum.
50. Bence etrafındakilerden dolayı oluyor.
51. Kendi hayatlarına zarar veriyorlar. Böyle şeyler içmemeleri gerekir.
52. Bu çok yanlış. İnsanlar neden kendine zarar vermek istesin ki. Bu hep arkadaş çevresi yüzünden.

53. Arkadaş çevresi ve meraktan dolayı olabilir.
54. Çeşitli moral bozuklukları ya da çevreden dolayı kötü alışkanlıklar ediniyorlar.
55. Bu alışkanlığı edinmemeliler. Vücutlarına, sağlıklarına çok zararlıdır.
56. Zararlı v hayatımızı olumsuz yönden etkilediğini düşünüyorum.
57. Kendilerine zarar verdiklerini düşünüyorum
58. Çok kötü. Kendi evladının harama bulaşması utanç verici
59. Kendileri için ve toplum için kötü sonuçlar olur
60. Gençler ailevi, arkadaş, sosyal medyadan etkilenip alkol içiyorlar
61. Bence kötü, hayatlarına engel oluyor.
62. Bence içmemeliler.
63. Bu duruma karşıyım
64. Kendilerini ölüme götürüyorlar.
65. Zararlı bir şey.
66. Çok kötü bir alışkanlık ölebilirler.
67. Kötü bir alışkanlık, içmemeliler ve bunun için önlemler alınmalı.
68. İğreniyorum ve kendi hayatlarını kendi elleriyle zehir ettiklerini düşünüyorum.
69. Genç yaşta sigara vb. kötü maddeler içmesi kötü bir şeydir.
70. Bence kendilerinin ve çevresindekilerin zarar görmesini sağladığı için bir an önce durdurulmalılar.
71. Çok fazla kötü alışkanlıkları var.
72. Fikrim yok.
73. İçmemeliler.
74. Kötü.
75. Sigara veya alkol satılmaması.
76. Hem sağlık hem de ekonomi açısından kötü bir alışkanlık.
77. İnsanlardan görür canı çeker.
78. Hepsi kötü insanlar.
79. Hiç olumlu davranış sergilemediklerini düşünüyorum.
80. Hem kendilerinin hem de çevresindekilerin sağlığını tehdit ediyorlar.
81. Fikrim yok
82. Hiçbir Şey
83. İçenleri örnek alıyorlar
84. Çok üzücü
85. Kendilerine zarar veriyorlar
86. Bir kere kullanınca alışması

87. Büyüklerinden gördükleri için olabilir
88. Onlar için de bizim için de kötü bir durum.
89. Hayatlarıyla oynuyorlar. Kendi sağlıklarını düşünmüyorlar.
90. Sigara bırakma hattını arayıp, ilaç vb. alıp gerekli önlemleri almaları lazım.
91. Bir kereden bir şey olmaz düşüncesi.
92. Bence çok kötü bir şey yapıyorlar.
93. Bu konuda onların çok suçu olduğunu düşünmüyorum. Satan ve kullanan kişilerden görmesi en büyük etken.
94. Şimdi kullananları uyarıyoruz ama dinlemiyorlar. İleride daha kötü hastalıklarla uğraşıyorlar. Kötü bir durum.
95. Bu malları satmamalarını tercih ediyorum
96. Zararlarını bilmiyorlar
97. Bence zararlı alışkanlıklar edinmeleri kötüdür
98. Kendi kendilerine zarar veriyorlar ve sağlıkları ve psikolojik durumları kötü etkileniyor
99. Kötü olur.

9.1. Sizce gençler neden bu tarz zararlı alışkanlıklar ediniyor olabilirler?

1. Bence bunun nedeni nikotin.
2. Gençler büyüklerinden örnek aldıkları için kullanırlar.
3. Merek ettikleri için.
4. Bilmiyorum.
5. Gençler çevrelerinden görüp özendikleri için.
6. Arkadaşları yaptığı için olabilir.
7. Çevrenin etkisi, bu maddeler hakkında yeterince bilgiye sahip olmamak.
8. Sıkıntılarını atmak için.
9. Arkadaş çevreleri yüzünden.
10. Herhalde tadını seviyorlardır. Çok güzel olacaklarını zannediyorlardır ya da anne babalarından görüyorlardır.
11. Çevresi kötü olduğu için.
12. Arkadaş çevresi nedeniyle.
13. Arkadaşı teklif ediyor, o da alıp deniyor, sona beğenip devam ediyor diye düşünüyorum.
14. Bir kere tadına bakıyorlar sonra bağımlılık yaptığı için devam ediyorlar.

15. Ailelerinde ya da okulda yaşadıkları sıkıntılardan sıkıldıkları için olabilir. Ya da arkadaşlarından görebilirler.
16. Büyüklerinden görüyorlar.
17. Ailelerin duyarsızlığı ve arkadaş çevresi nedeniyle oluyor.
18. Fikrim yok.
19. Ailevi sorunlar ya da üzücü bir olay yaşadıkları için.
20. Arkadaşları onlara bir taneden bir şey olmaz diyorlar, gaz veriyorlar. Onlar da bağımlı oluyorlar.
21. Fikrim yok.
22. Öfkeden.
23. Psikolojik sorunları olduğu için içiyorlar.
24. Anne ve babaları onlarla yeteri kadar ilgilenmedikleri için.
25. Fikrim yok.
26. Bir sıkıntılarını ya da dertleri olabilir.
27. Aile ortamı, psikolojik sebepler veya arkadaş ortamı.
28. Onlara kötü niyetli insanlar teklif ediyordur.
29. Havalı olmak için.
30. Arkadaşım deniyor ben de deneyeyim diyerek.
31. Dertli oldukları için.
32. Bağımlılık yaptığı için. Hava atmak için ve arkadaş çevresinden dolayı.
33. Efkârlı, dertli, özentili olabilir.
34. Etrafındakiler kullandığı için.
35. Psikolojileri ya da birisi zorla alıştırmış olabilir.
36. Arkadaşları bir kere iç derse o da içtiği için ona bağımlı olur.
37. Fikrim yok.
38. Kendini kabullendirme isteği, kötü arkadaş ortamı ve anne baba ilgisizliği.
39. Hayattan sıkıldıkları için.
40. Arkadaş çevreleri yüzünden.
41. Canları sıkıldığı için.
42. O alışkanlıkların iyi olduğunu düşünüyor olabilirler.
43. Merak ettiklerinden.
44. İçmek hoşuna gidiyordur.
45. Bilmiyorum.
46. Kötü arkadaşlar edinmeleri.
47. Meraklı oldukları ve çevresinden özendikleri için.
48. Arkadaş ortamından dolayı.
49. Merak, arkadaş ortamı.
50. Meraktan, kendini kanıtlamak için.
51. Kendi hayatlarını düşünmedikleri için.
52. Arkadaş zoruyla olabilir. Bir kereden bir şey olmaz diyerek başlıyor.
53. Arkadaş çevreleri ve merak.
54. Arkadaş çevresi, ailevi sorunlar ve moral bozuklukları.
55. Ailesi, arkadaşları veya yakın çevresi yüzünden.
56. Fikrim yok.
57. Ailelerinden görerek ya da arkadaşlarının ısrarı ile.
58. Çünkü çevreden büyüklerden görüyorlar.
59. Arkadaş çevrelerinden dolayı.
60. Anne babadan etkilenip içiyorlar. Arkadaş çevresi de olabilir.
61. Arkadaşlarından ve ailelerinden öğreniyor olabilirler.
62. Ailelerinden veya arkadaşlarından görerek.
63. Arkadaş çevresinden olabilir.
64. Bilmiyorum.
65. Bir kere tattığında alışkanlık olduğu için.
66. Bazen aile sorunu bazen de meraktan.
67. Çevresel faktörler, aile yaşantısı, psikolojik sorunlar vb. şeylerden dolayı.
68. Merak, arkadaş ortamı ve özentili.
69. Bir kere denediklerinde bırakamadıkları için.
70. Özendikleri için, stresten uzaklaşmak ve merak ettikleri için.
71. Büyüklerinden örnek alıyorlar ve kötü alışkanlıklara teşvik oluyorlar.
72. Fikrim yok.
73. Başka içecek bir şey bulamamışlar.
74. Can sıkıntısı.
75. Gördükleri için.
76. Arkadaş zorlamasıyla ve büyükleri örnek alarak.
77. Artistlik yapmak ve fotoğraf çekmek için.
78. Çünkü bağımlı olmuşlar.
79. Aile içinde böyle alışkanlıklar olduğundan olabilir.
80. Yanlış arkadaş ortamında buldukları için.
81. Bilmiyorum.
82. Bilmiyorum.
83. Bilsem söylerdim.
84. Aile içi şiddet. Ailesi olmadığı için de olabilir.

85. Havalı görünmek için ve keyiften
86. Arkadaşı yüzünden
87. Zararsız zannettikleri için
88. Fikrim yok.
89. Çevredeki insanlardan görüp merak etmesiyle olabilir.
90. Anne babalar çocukların yanında sigara içiyorlar ve onlar da alışıyor.
91. Çevresindekilerden görerek.
92. Aile arası kötü geçimler veya arkadaş çevresi.
93. Çevresinden görmesi ve kendilerini rahatlattıklarını düşünmeleri.
94. Arkadaşı, abisi, annesi, babası, ablası vb. kişilerden özenip bağımlısı oluyorlar.
95. Arkadaş çevresi
96. Hava atmak için
97. Merakından ediniyor olabilirler
98. Kendilerini büyük göstermek için veya arkadaş çevresinden dolayı
99. Ölmek istedikleri için

9.2. Gençlerin zararlı alışkanlıklardan korunması ve zararlı alışkanlıkları olanların da bundan kurtulması için ne tür çalışmalar yapılabilir?

1. Hepsinin elinden paraları alınacak eğer paralarını alamıyorsak alkol, sigara gibi şeyler pahalı olacak ki alamasınlar.
2. Bağımlılık kurumu açılıp gençler tedavi edilebilir.
3. Fikrim yok.
4. Onların sigara içmemesini sağlamak.
5. Bağımlılıkları bırakmak için kuruluşlara destek verilebilir.
6. Zararları anlatılabilir.
7. Bunların vücuda, beyine verdiği zararlar okul vb. yerlerde tam anlamıyla anlatılabilir.
8. Sivil toplum kuruluşları artırılabilir.
9. Sigara, alkol ve diğer zararlı alışkanlıkları yasaklayarak.
10. Fikrim yok.
11. Satılması yasaklanabilir.
12. Satışının yasaklanması.
13. Bilmiyorum.

14. Kamu spotları artabilir. Tanıdığımız biriye uyarabiliriz.
15. Doktorlardan destek almalılar.
16. Onlara göre hastaneler yapılabilir.
17. Kendisi bırakmak istemiyorsa yapacak bir şey yok.
18. Fikrim yok.
19. Piyasadan kaldırılmaları gerekiyor.
20. Satılması yasaklanabilir.
21. Sigaraların ve alkollerin raflarda gün geçtikçe azalması gerekir.
22. Marketlerde alkol ve sigara satılmayabilir. İçki ve sigara fabrikaları açılmayabilir.
23. Türkiye’de alkol ve sigara satışı yasaklanmalı.
24. Bence öyle alışkanlıkları olan çocukların ve yetişkinlerin tedavi görmeleri gerekiyor.
25. Mesela sigara bırakma polikliniğe gidebilirler.
26. Doktora gidebilirler.
27. Onları bu konular hakkında bilinçlendirmeliyiz.
28. Sigara ve alkol gibi şeylerin tadına bakılmaması.
29. Gün gün azaltıp bırakabilir.
30. Doktor takibi yapılmalı.
31. Dertlendirmeyelim, efkârlanmasınlar.
32. Sigara ve diğer maddelerin satışında yaş sınırı yükseltilebilir.
33. Hastanede tedavi altına alınabilir.
34. Eğitmek, caydırmak, tedavi etmek.
35. Caydırılmalı, tedavi edilmeli.
36. Alkolün olmamasını isterim. Sigaranın da öyle olmamasını isterim.
37. Her yere bir çadır kurulur ve buralarda zararlı alışkanlıkları bıraktırmak için çalışmalar yapılır.
38. Sanata ve spora yönlendirilmeliler.
39. Fikrim yok.
40. Hiçbir çalışma yapılmaz.
41. Kötü olduğuna ikna etmek.
42. Fikrim yok.
43. Aileleri çocukları denetlemeli, başlayanlar bırakması için ikna edilmeli, bırakmak isteyen de arkasından durulmalı.
44. O maddelerin satışı yasaklanmalı.
45. Sigara içen insanlara ceza vererek veya zararlı maddeleri satmayarak.

46. Zararlı şeyler satılmamalı, insanlar bilgilendirilmeli.
47. Bağımlılık ile ilgili bilgi verilebilir.
48. Gençlere sigara satılmaması.
49. Gençlere konferans verilmeli ve gençlere denetim sıkılaştırılmalıdır.
50. Bilgilendirme yapılabilir.
51. Afişler asılmalı, tabelalar asılmalı, cezalar yazılmalı.
52. Okullar kontrol edilip, çocuklar bilgilendirilebilir.
53. Onlara bu konun kötü olduğu anlatılmalı.
54. Düzgün arkadaş ortamları ayarlanmalı ve çok bağımlı olan kişilere yardım edilmeli.
55. Seminerler düzenlenmeli.
56. Zararlı maddeler yasaklanabilir veya sadece büyüklere verilebilir.
57. Zararlı alışkanlık yapan maddeleri kimliklerine bakarak vermek
58. Türkiye de satılmaması ve yasaklanması. Eğer yaparlarsa ağır para cezası olur
59. Alkol sigara gibi maddelerin satışı sınırlandırılabilir
60. Sigara fiyatları arttırılmalı ve 30 aşından küçüklere sigara satılmamalı
61. Anlatabiliriz.
62. Yeşilay daha da ileri sürdürebiliriz.
63. Fikrim yok.
64. Alkol hastanesi yapılmasını isterim. Tedavi olmaları gerekir.
65. Ameliyat yapılabilir.
66. Onları bazı testlerden geçirip bakım yapmalıyız.
67. Türkiye’de sigara, alkol, uyuşturucu, ot vb. yasaklanmalı.
68. Özel yerler açılabilir veya eğitim verilebilir.
69. Tedaviler uygulanabilir.
70. Gençleri bilinçlendirmeliyiz.
71. Bu kişileri sigara bırakmak için yardım edecek yerlere gönderilebilir.
72. Küçük yaştaki kişilere atılmamalıdır.
73. Satmasınlar.
74. Denetleyebilirler.
75. Tedavi görmeleri.
76. Denetim ve daha çok sağlık merkezi açılabilir.
77. Bakkallar satmayabilir.

78. Bir odaya kilitleyip 1 yıl boyunca sigaradan uzak tutulabilir.
79. Sigara ve alkol satılmamalı.
80. Yasaklanmalı.
81. Bilmiyorum
82. Hiç fikrim yok
83. Sigarayı kaldırmak
84. Görevliler gece gündüz gezmeli. Hastalar tedavi edilmeli.
85. 18 yaş altı satış yasak olmalı
86. Arkadaşımızı uyarmalıyız bırakması için
87. 20 yaş altına sigara ve alkol satılmamalı
88. Hiç düşünmedim.
89. Çevredeki bazı yerlere anket asılması.
90. Fikrim yok.
91. İlçelere daha çok bağımlılık bıraktırma merkezi açılabilir.
92. Hastanelerde onları iyileştirmeye çalışırlar.
93. İthalatın ve ihracatın bitmesi.
94. Tütün kullanımının azaltılması, 181 sağlık hattına bildirilebilir.
95. Yeşilay’a gidebilirler
96. Yüklü para cezası alabilirler
97. Fikrim yok
98. Gençlerin marketten bu maddeleri almaları yasaklanmalı veya Yeşilay’a yarım edilmeli
99. Sigara satılmayabilir.

9.3. Zararlı alışkanlıklarla mücadele eden bir sosyal projede gönüllü olarak çalışmak ister misiniz?

1. Evet (81 kişi)
2. Hayır. (17 kişi)
3. Hiç düşünmedim. (1 kişi)

10. Gençlerin aşırı ve zararlı teknoloji kullanımı konusunda ne düşünüyorsunuz?

1. Bence boşa zaman kaybı. Dışarı çıkıp top oynamak, bisiklet sürmek daha iyi.
2. Fikrim yok.
3. Fikrim yok.
4. Fikrim yok.
5. Gençlerin teknolojik eşyaları kullanması zararlı bir şeydir. Çok fazla kullandıklarında bağımlısı oluyorlar.
6. Zararlı olabilir ama eğlenceli.
7. Kendilerine, gözlerine, beyinlerine saatlerce işkence yapıyorlar. Bence her şey dozunda olmalı.
8. Çok çabuk bağımlı oluyorlar.
9. Teknolojiyle çok vakit geçiriyoruz. Bu bizim için kötü bir durumdur.
10. Az oynanmalı, 20 dakika falan.
11. O da sigara gibi bir kere kullanınca devamı geliyor.
12. Fikrim yok.
13. Bilmiyorum.
14. Telefonla ve bilgisayarla çok fazla ilgileniyorlar. Gözlerini bozuyorlar.
15. Hiç düşünmedim.
16. Fazla kullanmamalılar.
17. Kötü bir şey.
18. Aşırı kullanmamalılar.
19. Fikrim yok.
20. Bilgisayarda oyun oynuyorlar. Kimileri de okuldan kaçıp internet kafeye gidiyorlar.
21. Derslerinin düşmesini sağlıyor.
22. Aşırı teknolojinin hayatlarına zarar verebileceğini düşünüyorum.
23. Sağlıkları için zararlı.
24. Bilmiyorum.
25. Gözlerinin ve vücut duruşlarının bozulması gibi olumsuzluklar olduğunu düşünüyorum.
26. Teknoloji aslında iyi bir şey ama iyi yönde kullanılmalı.
27. Hem bedensel hem de fiziksel olarak çok zararlıdır. Ancak birçoğumuz buna dikkat etmiyor.
28. Kötü sonuçlara yol açıyor.
29. Aile bağı kopabiliyor. Herkes yalnızlaşıyor.
30. Önce hiç oynatmıyorlar sonra durduramıyorlar.
31. Kullansınlar çocuklar, dokunmayın.
32. Hem faydalı hem zararlı.
33. Kullansınlar. Oynayası geliyordur.
34. Bağımlı olmadan yeterince kullanalım.
35. Bazen faydalı bazen zararlı ama çoğunlukla zararlı.
36. Bağımlı hale geldiklerini düşünüyorum.
37. Fikrim yok.
38. Anne ve babalar çocuklarını takip etmeliler.
39. Fikrim yok.
40. Bilmiyorum.
41. Çok bağımlı olmuşlar.
42. Fikrim yok.
43. Bence bu onlar için çok zararlı.
44. Herkesin kendi düşüncesi.
45. Teknolojiyi sadece işimize yaradığı zaman kullanmamız gerekir.
46. Kullanılmaması gerekmektedir.
47. Aşırı kullanmak zararlıdır, kendine sınır tanımamak zarar verir.
48. Zararlı olduğunu düşünüyorum.
49. Aşırı ve bilinçsiz kullanmak zararlıdır.
50. Aileleri kısıtlamalı, küçük yaşta alıştırılmamalı.
51. Hayatımıza çok zararlı bütün alışkanlıklardan kaçınmamız gerekir.
52. Gençler asosyal hale getiriliyor. Hem yararlı hem de zararlı.
53. Bağımlılık yaptığı için bırakılmalıdır. Çok oynarlarsa zarar görürler.
54. İnsanlar bunu kendini eğlendirmek ya da başka sorunlardan uzaklaşmak için kullanıyor.
55. Çok fazla kullandıkları için beyinleri alt üst oluyor. Oyunlara bağımlı oluyorlar.
56. Fikrim yok
57. Fikrim yok
58. Fikrim yok
59. Fazlası zarardır
60. Fikrim yok
61. Bence kötü ve yaşamına engel oluyor.
62. Bence kullanmamalılar.
63. Kötü bir alışkanlık.
64. Ölüme yol açabilir. Oyun oynarken hiç yemek yememesi, oyuna bağımlılık yaparsa eşyaya zarar verebilir.
65. Zararlı.

66. Teknolojiyi çok kullanmak kötü ama bazı yaraları da var.
67. Fikrim yok.
68. Kendi hayatlarını kendi elleriyle zehir ettiklerini düşünüyorum.
69. Güzel bir şey.
70. Teknoloji bağımlılığı onlara pek çok zararda bulunabilir.
71. Küçükler ailelerinden görerek onları yararlı görüp istiyorlar. Ve zararlı olduğunu bilmiyorlar. Yeterli bilgileri yok.
72. Kötü.
73. Fikrim yok.
74. Kötü.
75. Bilmiyorum.
76. Çok zararlı ama araştırma için kullanıldığında faydalı.
77. Başkalarından bize ne isteyen istediğini yapsın.
78. Kötü bir şey ama ben de oynuyorum.
79. Olumsuz şekilde kullandıklarını.
80. Sağlık sorunları ortaya çıkabilir.
81. Fikrim yok
82. Bilmiyorum
83. Bilmiyorum
84. Bağımlılıkla mücadele etmeleri gerek
85. Aileler izin verdikleri için bağımlı oluyor
86. Bağımlı olmaları
87. Küçük yaşta çocuğa teknolojik aletler kullanılmamalı
88. Teknoloji doğru kullanmak iyi olabilir. Bağımlı olunursa kötü bir durum olur.
89. Bence dışarı çıkıp oyun oynasınlar.
90. Zararlı olduğunu biliyorsa içmemeleri lazım.
91. Sağlığımızı etkileyebiliyor.
92. Çok fazla bağımlı olmaları iyi bir şey değil, daha çok sosyal etkinlik yapmalılar.
93. Onları içine çeken bir çağın ve teknolojinin içinde olmamız.
94. İyi değil. Teknoloji çok ilerlediği için herkesin elinde teknolojik araç var.
95. Bana ve onlara hiç faydaları yok zararı var
96. Fikrim yok
97. Kendilerine zarar veriyorlar
98. Teknolojiye bağımlı oluyorlar, onusuz yapamıyorlar, bu yüzden olumsuz durumlar yaşayabiliyorlar
99. Fikrim yok

10.1. Sizce gençlerin teknolojiye bu kadar bağımlı olmasının ve teknolojiyi kötüye kullanmasının nedeni ne olabilir?

1. Hep aklını kullanamaması, kullansa dışarıya çıkıp sportif faaliyetlerle uğraşırlar.
2. Yeni yeni oyunlar ve sosyal medyanın çoğalması.
3. Fikrim yok.
4. Eğlenmek istiyorlar.
5. Eğlence amaçlı kullandığı için.
6. İlgi çekici içerikler olabilir.
7. İstedikleri her şeye erişebildikleri için bunun etkisinde kalıyorlar.
8. Bilmiyorum.
9. Bir fikrim yok.
10. Oyunu çok sevdiklerinden oynuyorlardır. Bebekler bile telefonla oynuyor.
11. Bilemiyorum.
12. Teknolojiyle yapılan etkinliklerin sürükleyici olması.
13. Canları sıkıldığı için kullanıyorlar ama kötü amaçla neden kullanıyorlar onu bilmiyorum.
14. Ben de bazen çok dalıyorum oyuna ama sebebini bilmiyorum.
15. Yeni çıkan teknolojik oyunlar onları bağıyor.
16. Oyunlar, internet ve konuşmalar.
17. Oyunlara çok bağlandıklarından.
18. Fikrim yok.
19. Canları sıkıldığı için.
20. Onlar küçükken anne babaları kullandığı için onlardan görüyorlar.
21. Fikrim yok.
22. Eğlenmek için zararlı oyunlar oynuyorlar.
23. Fikrim yok.
24. Bilmiyorum.
25. İlgi çeken sanal oyunlar olabilir.
26. Bağımlı hale geliyorlar ve bırakmıyorlar.
27. Merak etmesi ve zamanını bilmemesi.
28. Bilmiyorum ama bana tuhaf geliyor.
29. Çok sevebiliyorlar ve bırakmak istemiyorlar.
30. Annesi babası kullandığı için olabilir.
31. Çok güzel bir şey olduğu için.
32. Çünkü sosyal medya daha eğlenceli geliyor.
33. Eğlenceli olabilir.
34. İnsanların karşısında rahat hareket edemiyoruz ama internette rahatız.
35. Sosyalleşemiyoruz.

36. İnterneti kötü amaçlı kullanmasıdır.
37. Uzun süre baktıkları için bağımlı olurlar.
38. Anne babanın ilgisizliği, yalnızlık, özentisi.
39. Fikrim yok.
40. Çünkü arkadaş çevreleri iyi olmuyor ve internete merak salıyorlar.
41. Bilmiyorum.
42. Bilmiyorum.
43. Bilmiyorum.
44. Ona bağımlı olmuştur.
45. Bilmiyorum.
46. Çevre büyük bir etki.
47. Çevre, çağ.
48. Arkadaşlar ve teknolojinin gelişmesi.
49. Çevre, arkadaşlar, çağın durumu ve yeniliklere merak.
50. Hava atmak, arkadaşlarımızı takip etmek için.
51. Oyunlardan zevk aldıkları için oyuna başladıklarında kalkmamaları.
52. Çevrede gördükleri veya arkadaşlarından etkilendikleri için.
53. Ailelerinin bu konudan vazgeçirmesi gerekir.
54. Çeşitli ortamlardan uzaklaşma isteği, çevre.
55. Oyunlarla bir şekilde tanışıyorlar, çok güzel bir şey olduğunu düşünüyorlar ve oynaya oynaya bağımlı oluyorlar.
56. Oyunların oynanması
57. Oyunları güzel yaparak oyunlardan vazgeçmemeyi sağlamak
58. Bağımlı olması
59. Gençlerin çalışmaktan kaçınması olabilir
60. İnternet ünlüsü olmak istemek
61. Eğlenceli geliyor olabilir.
62. Dolaştığı sitelerde kötü arkadaşlıklar yapmaları.
63. Fikrim yok.
64. Bağımlılık yapması.
65. Oyunlar.
66. Teknolojiye şu oyunu oynayayım diyerek bağımlı olunur.
67. Fikrim yok.
68. Oyunlar, müzikler ve videolar yani sanal âlemin eğlencesi olabilir.
69. Pubg, zula gibi oyunlar ve facebook gibi uygulamalar.
70. Oyunlar ve videoların fala ilgi çekmesi.

71. Başkalarının ilgileri çok olduğu için kendilerine yararlı olacağını düşünüyorlar.
72. Çok oynadıklarından bağımlılık yapar.
73. Arkadaşları yoktur.
74. Sıkılmaları. Sıkılınca telefon aklına gelir ve oyun oynar.
75. Bilmiyorum.
76. Ebeveyn denetimsizliği.
77. Yeni oyunlar çıkarmaları.
78. Çok bağımlı olmuşlar, alışmışlar, artık bırakamıyorlar.
79. Bazı çocuklar o oyunları sever ve oynar.
80. Ailelerin takip etmemesi.
81. Vakit geçirmek için kullanıyorlar
82. Bağımlı olmaları
83. Bilmiyorum
84. Ailelerindeki kavgadan kaçmak için.
85. Hiç düşünmedim
86. Her gün oyun oynayıp bağımlı olması
87. Okulda veya çevresindeki insanlar aklını çekebilir
88. Bilmiyorum.
89. Bir yerden görüp merak ettikleri için olabilir.
90. Adam bir kere içmeyi denese bağımlılık oluyor.
91. Sokakta oynayacak yer yok, kimse dışarı çıkmıyor.
92. Oyunlar, internet, boş zaman.
93. Bu konuda çok bilinçli olmaması.
94. Çoğu veli susturmak için bebeklere bile telefon veriyor. Onlar da büyüyünce bağımlı oluyor.
95. Merak etmeleri
96. Beyin jimnastiği
97. Oyunlar oynamaları
98. Değişik oyunların olması ve oynamaları
99. Eğleniyor olabilirler

10.2. Sizce gençlerin teknolojiyi sağlıklı kullanmasını sağlamak için ne tür çalışmalar yapılabilir?

1. Bilgisayar oyunu satımına ara vermeleri gerekiyor. Ya da fiyatı pahalı olmalı.
2. Oyunlar, sosyal medya hesapları belli bir yaştan sonra açılmalı.
3. Oyunların hepsi yok edilmelidir.
4. Hiç oynamasınlar.

5. Oyunlara benzer bilgilendirici şeyler yapılabilir.
6. Bilmiyorum.
7. Yaş sınırı koyulabilir.
8. Evlerde teknolojik aletler azaltılmalı.
9. Bir fikrim yok.
10. Fikrim yok.
11. Dışarıdan bir denetim mekanizması olması gerekir. Aile kontrolü olmalı.
12. İşe yaramayan, zararlı uygulamaların kaldırılması.
13. Bilmiyorum.
14. Fikrim yok.
15. Telefonları aileleri belli saatler arasında vermeli. İstedikleri zaman vermemeli.
16. Bilmiyorum.
17. Oyunlara süre sınırlaması koyulabilir.
18. İnternet yasaklanabilir. O olmazsa bu kadar oyun da olmaz.
19. Günde 1-2 saatle sınırlandırılabilirler.
20. Onların bilinçlendirilmesi gerek. İnternette bazı zararlı yazılımlara devletin izin vermemesi gerek. İnternet kafelere süre kısıtlaması verilmeli.
21. Ailelerin çocuklara günde sadece 1 saat izin vermesi olabilir.
22. Zararlı oyunları yükletmem. Onları aşırı teknoloji ile ilgili uyarırım.
23. Fikrim yok.
24. Onlara özel eğitim verilmelidir.
25. Eğitici oyunlar öğretilebilir.
26. Başka şeylere yönlendirmek.
27. Belirli zamanlar ayırabilirler. Ailelerin çocuklarıyla vakit geçirmesi sağlanabilir.
28. Oynama zamanlarını azaltmak.
29. Zararlı uygulamaları daha az kullanabiliriz.
30. Dışarıda güzel etkinlikler yapılması.
31. Bir şey yapamayız bence.
32. Zararlı siteler yasaklanabilir.
33. Onun kararı. Bilgisayarı ve telefonu atarız.
34. Eğitmek.
35. Bilgilendirmeliyiz.
36. Kötü internet sitelerinin kapanmasını isterim.
37. Fikrim yok.
38. Sanata ve spor teşvik edilmelidirler. Aile tarafından kısıtlama konulmalı.
39. Fikrim yok.
40. Fikrim yok.
41. Uyarı sitesi yapmak.
42. Onları bilgilendirebiliriz.
43. Bilmiyorum.
44. Fikrim yok.
45. Sınırlı kullanmaları gerek.
46. Bilgiler verilmelidir. Anne babanın da bilgilendirilmesi gerekmektedir.
47. Zararları ile ilgili bilgi verilebilir.
48. Zararlı şeyler kapatılabilir. Bilgilendirme yapılır.
49. Bilgiler verilir, sitelere yaş sınırı getirilmeli.
50. Aileler ve çocuklar bilinçlendirilebilir.
51. Bu oyunlar yerine daha zekâ verici oyunların kurulması gerekir.
52. İnternetteki kötü reklamlar kaldırılabilir. Veya belirli süreler koyulabilir.
53. Bu konuyu onlara anlatmak için rehber öğretmenle görüşürmeli.
54. Çocukların eğlendikleri uygulamalar eğitsel uygulamalar haline getirilebilir.
55. Onlara bir program yapılmalı, belirlenen süre kadar oynamalıdır.
56. Kötü içeriklerin kaldırılması
57. Belirli bir süreden sonra oyunların kapanması
58. Reklamlar bırakmaya yönelik videolar
59. Kullanımı sınırlandırılabilir
60. Günde iki saat oyundan sonra kendini kapatan bilgisayar olabilir
61. Konuşarak bunun kötü olduğunu anlatabiliriz.
62. Uygun siteler açabiliriz.
63. Bu alışkanlıklara karşı bir dernek kurulabilir.
64. Teknoloji aletlerinin çok az yapılması.
65. Anne babaların gözetimi altında kullanmak.
66. Bence süreli telefon vb. şeyler yapmalıyız.
67. İnterneti tüm ülkede kesmek.
68. Aileleri tarafından kısıtlanabilirler ve eğitim alabilirler.
69. Sağlıklı uygulamalar kullanılabilir.
70. Sunumlar, konuşmalar, sohbet ve kitaplar oluşturulabilir.
71. Bu konuda bilgisi olan kişilerin durdurması gerek ve onları iyiye teşvik etmeli.
72. Derslerle ilgili eğlenceli oyunlar yapılmalı.
73. Satmasınlar.

74. Belirli bir süre teknoloji süresi olur. O zaman daha iyi teknoloji kullanımı olur.
75. Bilmiyorum.
76. Ebeveyn onayı olmadan indirme yapılmamalı.
77. Zamanlı oynanabilir.
78. Tüm internet yok edilmeli.
79. En fazla 1 saat oynamalılar.
80. Ailelerin bilinçlendirilmesi gerekir.
81. Bilmiyorum
82. Bilmiyorum
83. Bilmiyorum
84. Kontrol ve denetim sağlanmalı
85. Süre tutulmalı. Oynanan oyuna dikkat edilmesi
86. Günde yarım saat bakmasını söylemeliyiz
87. Teknoloji dışında oyunların oynanması
88. O çocukları uyarmalıyız, bilinçlendirmeliyiz.
89. Uyarırdım.
90. Tedavi edilebilir ve zararlı şeyler satılmayabilir.
91. Zararlı oyunlar yasaklanabilir. Bina yapacaklarına park, halı saha vb. yapılabilir.
92. Daha çok sosyal faaliyetle ilgilenmesi gerekiyor.
93. Onlar için toplantılar yapılmalı, aile bilinçlendirilmeli.
94. Zaman sınırlaması koyabiliriz.
95. Kötü yerlere girmemek
96. Telefonla oynamalarına bir saat müsaade edilmesi
97. Bilgisayar, tablet ve telefon vb teknolojik aletlerde yararlı oyunlar olmalı
98. Bazı oyunlar yasaklanmalı, teknoloji ile alakalı ailelere seminer verilmeli
99. Onları uyarabiliriz

10.3. Gençlerin sağlıklı teknoloji kullanımı davranışı geliştirmek için yapılan bir çalışmada gönüllü olmak ister misiniz?

1. Evet (88 kişi)
2. Hayır (11 kişi)

11. Dünyada yaklaşık bir buçuk milyar insanın sağlıklı içme suyundan mahrum olduğunu biliyor musunuz?

1. Evet, biliyorum. 2023'te buralar susuz kalacak.
2. Bilmiyorum. (49 kişi)
3. Evet, biliyorum. (40)
4. Bu kadar büyük bir problem olduğunu bilmiyordum. (2)
5. Su problemini biliyordum ama bu kadar olduğunu bilmiyordum.
6. İçme suyu problemi yaşayan insanlar olduğunu biliyordum.
7. Evet, ama tam bilgi sahibi değilim.
8. Biraz bilgim var. (2)
9. Kısmen
10. Hiç düşünmedim

11.1. Sizce bu kadar insanın içme suyu problemi yaşammasının nedeni ne olabilir?

1. İsrif.
2. Gereğinden fazla su tüketilmesi.
3. Fikrim yok.
4. Fikrim yok.
5. Dünyadaki suyun israf edilmesi nedeniyle su kaynaklarının azalması.
6. Bilmiyorum.
7. Kurak yerlerde yaşamaları, yeterli arıtma vb. teknolojiye sahip olmamaları.
8. Su kaynaklarının az olması.
9. Kaynak olmayabilir.
10. Maddi durumu azdır. Faturaları ödeyemiyordur. Fabrikalar suları kirletiyor olabilir.
11. Fikrim yok.
12. Suyu gereksiz kullanmamız.
13. Emin değilim.
14. Suyu kirleten insanlar olabilir.
15. Sular kirletildiği için.
16. Bilmiyorum.
17. Makineleşme.
18. Fikrim yok.
19. İnsanların suyu bilinçsiz kullanması.
20. Çevrelerinin temiz olmaması olabilir, gelen su çamurlu olabilir. Savaş nedeniyle olabilir. Atılan bombalar suları kirletiyor olabilir.

21. Arıtma tesislerinin suları arıtmaması.
22. O bölgede yaşayan insanların su kanalı olmaması.
23. Su kaynaklarının kirlenmesi.
24. Çevrelerinde temiz su kaynakları olmaması yüzünden.
25. Su kirliliği.
26. Yaşadığı şehir su sıkıntısı çekiyor olabilir.
27. Temiz ve sağlıklı suları boş yere harcamamalıyız.
28. Barajlara atık atılması.
29. İçinde mikrop barındırıyor olabilir.
30. Fakirlik.
31. Susuzluk ve kuraklık.
32. Kuraklık ve su yetmezliği.
33. İçindeki maddeler arıtılmıyor.
34. Kuraklık, para yetersizliği, kötü devlet.
35. Susuzluk veya kuraklık olduğu için.
36. Çevreye atılan kirli, yağlı suların denize veya içme suyuna karışmasından dolayıdır.
37. Fikrim yok.
38. Fikrim yok.
39. Açgözlülük.
40. Çevre kirliliği.
41. Kuraklık.
42. İnsanlar sularımızı boşu boşuna kullandığı için.
43. Yaşadıkları yerde su kaynaklarının olmaması.
44. Maddi imkânlarının olmaması.
45. Suyu boşa kullanarak israf yapmaları.
46. Kuraklık olabilir.
47. Kuraklık.
48. Kuraklık.
49. İmkân olanların onları düşünmeyip israf etmeleri.
50. Kuraklık.
51. Çok su harcadığımız için olabilir.
52. Ülkenin yeterince gelişip içme suyu şebekesi yaptıramaması.
53. İnsanların fabrika atıklarının döküldüğü suyu içmeleri.
54. Kuraklık, su kirliliği vb.
55. İyi su tüketmemek olabilir. Sağlıklı su tüketilmeli.
56. Yaşadığı yerde kuraklık olması ve kıtlık olması
57. Yeraltı sularının boş yere kullanılarak insanlara ulaşmasını engellemek
58. Bilmiyorum
59. Kaynakların bilinçsiz kullanımı olabilir
60. Fikrim yok
61. Çok içilmesi ve su kirliliği olabilir.
62. Su kirliliği.
63. Fikrim yok.
64. Çok yorulup su içmek istedikleri için.
65. Savaşın olması.
66. Sanayideki atıklar olduğundan.
67. Bilinçsiz tüketim.
68. Kaynakların bilinçsizce kullanımı.
69. Suyun azalması.
70. Bilinçsiz su tüketimi.
71. Küresel ısınmadan dolayı ve insanların bilinçsizce kullanması olabilir.
72. İklim koşulları uygun değildir.
73. Bilmiyorum.
74. Yaşadığı çevre.
75. Bilmiyorum.
76. Zararlı atıkların içme sularına karışması.
77. Boşa harcamaları.
78. Kimsenin suyunu başka ülkelerle paylaşmaması.
79. Suyun bilinçsiz kullanılması.
80. Su kirliliği, bilinçsiz su tüketimi.
81. Bilmiyorum
82. Yok
83. Bilmiyorum
84. Fikrim yok
85. Su israf ediliyor
86. Sulara atık madde salmaları
87. Doğayı temiz kullanmadıkları için
88. İnsanlar.
89. Su kirliliği olabilir, içecek suları olmayabilir.
90. Su kirliliği olabilir.
91. Küresel ısınma ve çevre kirliliği.
92. İnsanların suları kirlenmesi, sulara çöp atması, kirli atıkların boşaltılması.
93. Bilinçsiz kullanım, küresel iklim değişikliği.
94. Fikrim yok.
95. Suların kirlenmesi
96. Ülke durumunun sıkıntılı olması
97. Fikrim yok
98. Suların kirlenmesi ve suların israf edilmesi
99. Suyun kokması

11.2. Sizce dünyada yoğun susuzluk problemi yaşayan insanlar ve bölgeler için neler yapılabilir?

1. Türkiye'den su gönderilebilir.
2. Fikrim yok.
3. Fikrim yok.
4. Yardımcı olunabilir ve onlara su verilebilir.
5. Fikrim yok.
6. Bilmiyorum.
7. O bölgelere su ulaşmasını sağlayacak tesisler kurulabilir.
8. Su kaynakları ve arıtma tesisleri arttırılabilir.
9. Bilmiyorum.
10. Fikrim yok.
11. Su kuyusu açılabilir.
12. Fikrim yok.
13. Bağışlarla arıtma tesisleri kurulabilir.
14. Daha temiz kaynaklardan su gönderilebilir.
15. Onlara çeşitli kaynaklardan su gönderilebilir.
16. Fidan dikmeliyiz.
17. Su arıtma tesisleri daha iyi şekilde yapılabilir.
18. Fikrim yok.
19. Araçlarla temiz su yardımı yapılabilir. Ya da o bölgelere su arıtma tesisi kurulabilir.
20. Onlara tırlarla su götürülebilir.
21. Fikrim yok.
22. Onlar için içme su kanalları yaparım.
23. Su kaynaklarına ulaşabilmemiz gerek.
24. Oralara temiz içme ve banyo suyu olan tanklar götürülebilir.
25. Sulara atıkların bırakılmasını engellemeliyiz.
26. Oralardan taşınabilirler.
27. Oralara çeşmeler yapılabilir.
28. Su kanalları temizlenmeli.
29. Gelişmiş ülkeler yardımda bulunabilir.
30. Ağaçlandırma.
31. Yardım yapabiliriz.
32. Arıtma yaptırılabilir.
33. Arıtma tesisleri kurulmalı.
34. Eğitmek, maddi destek.
35. Maddi destek.
36. Bu konuda fikrim yok.
37. Fikrim yok.
38. Su bulunmayan yerlere su kuyuları açılmalı.
39. Sömürgecilğe karşı kuruluşlar açılabilir.
40. Çevre kirliliğini önleme ve insanlara temiz su bağıışı yapmak.
41. Su gönderilir.
42. Fikrim yok.
43. Her ülke gönüllü olarak su gönderebilir.
44. Fikrim yok.
45. Su israfı yapmayarak.
46. Sağlıklı içme suyu gönderilebilir.
47. Sağlıklı içme suyu temin edilebilir.
48. Su gönderilebilir.
49. Yardım götürülmeli.
50. Yardım gönderilebilir. Denizden su üretilebilir.
51. Denizlerimize, göllerimize ve barajlarımıza çöp atmamalıyız.
52. Her ülkeye belirli kişiler göndererek bunu araştırıp öğrenebiliriz.
53. O bölgelere yardım amaçlı su götürülebilir.
54. Su yolları yapılmalı.
55. Onlara sağlıklı su gönderilmeli.
56. Su götürülebilir
57. Tankerlerle su götürmek
58. Kuyu ve bir su marketi
59. Sular getirtilip kuyular yapılabilir
60. Suyu filtreleyen bir alet olabilir.
61. Suyun kirli olmamasından emin olmalıyız.
62. Suların temizlenmesi için çalışmalar.
63. Dernekler kurulabilir.
64. Su olan bölgelere getirilip bol bol su içmeleri gerekir.
65. Su götürülebilir.
66. Çok kötü bir şey olur.
67. Su yardımı yapılabilir.
68. Su kaynakları aranabilir.
69. Suyu gerekli kullanmak.
70. Bilinçsiz su tüketimini engellemek.
71. Suları daha iyi iletecek borular yapılabilir.
72. Fikrim yok.
73. Onlara su götürmeliyiz.
74. Temiz su gönderilebilir. Çevreyi temiz tutarlarsa temiz su gelir.
75. Bilmiyorum.
76. Denizlerden ya da başka kaynaklardan su alınabilir.
77. Barajlar kurulabilir, su tesisi yapılır.
78. Her 5 senede bir 500 kamyon su gönderilebilir.
79. İnsanlar suyu bilinçsiz kullanmamalı.
80. Yardım edilmeli.
81. Bilmiyorum

82. Bilmiyorum
83. Su bidonları yollanması ve üretilmesi
84. Su takviyesi yapılabilir
85. Bağış yapılabilir
86. Boruların ağzına süzgeç takmalıyız
87. Denizlerin barajların her zaman temizlenmesi
88. Gerektiğinde su kullanmak, israf etmemek.
89. Su arıtma kurumları yapılabilir.
90. Her ay su yerine bakıp temiz su bırakılabilir.
91. Su kuyuları açılabilir.
92. Fabrikalara filtre takılması gerekir, sulara çöp atılmamalı.
93. O bölgelere yer altından borular sayesinde su göndermek.
94. Onlara yiyebilecekleri besinler ve temiz su bağışlanmalı.
95. Su boruları ile su taşınması, sondaj kazınması
96. Sondaj kazdırmak
97. Sular bir ülkeden başka ülkeye aktarılabilir
98. GAP projesi çoğaltılabilir ya da GAP projesine yardım edilebilir
99. O insanlara temiz su götürebiliriz

11.3. Susuzluk problemi yaşayan insanlara yardım eden bir projede görev almak ister misiniz?

1. Evet (94 kişi)
2. Hayır (3 kişi)
3. Şartlara bağlı (1 kişi)
4. Hiç düşünmedim (1 kişi)

DEĞERLENDİRME

1. Ortaokul öğrencilerine çevre kirliliği hakkında sorulan sorularda öğrencilerin çevre kirliliği ile sorununa ilişkin farkındalıkları olduğu, çevre kirliliğinin nedenleri olarak genelde insanların sorumsuz davranması, doğaya çöplerin atılması ve fabrikalar olduğunu düşündükleri görülmüştür.

Ortaokul öğrencileri hava kirliliğinin canlılar için solunum problemlerine ve hastalıklara yol açabileceğini söylemişlerdir.

Buna karşılık öğrenciler genel olarak fidan dikilmesi, geri dönüşümün yaygınlaştırılmasını ve fabrika bacalarına filtre takılmasını çözüm yolu olarak önermişlerdir.

Öğrenciler büyük çoğunlukla çevre kirliliği ile yapılacak mücadelede sürece gönüllü katkı yapabileceklerini söylemişlerdir.

2. Ortaokul öğrencilerinin orman yangınları konusunda ifade ettikleri düşüncelerine bakıldığında bu konuda farkındalıkları olduğu, orman yangınlarının doğaya, insanlara ve hayvanlara ciddi zararlar verdiklerini bildikleri görülmüştür.

Görüşme yapılan öğrenciler orman yangınlarının sebepleri olarak genelde söndürülmeyen ateşler (mangal vs), sigara ve ormanlara atılan cam şişe gibi atıkları göstermişlerdir. Birkaç öğrenci ise öğrenci sabotaj ihtimalini göz önünde bulundurmıştır.

Görüşülen öğrenciler orman yangınlarını önlemeye yönelik öneri olarak ormanlık alanlarda yakılan mangal ateşlerinin vs iyice söndürülmesini, ormanlık alanlara çöp (özellikle cam atık) atılmamasını, ormanlık alanlarda olası yangınlarda kullanılacak su hatları kurulmasını, insanları bilinçlendirecek

çalışmalar yapılmasını ve ormanlara uyarı levhaları asılmasını önermişlerdir.

Görüşülen öğrencilerin tamamına yakını orman yangınları ile mücadele eden çalışmalarda ve orman yangınlarından zarar görmüş olan bölgelerde yapılacak fidan dikme etkinliklerinde gönüllü olarak çalışmak isteyebileceklerini söylemişlerdir.

3. Görüşülen ortaokul öğrencilerine dünyada her gün açlık, susuzluk ve ilaç yoksunluğu nedenleriyle her gün binlerce çocuğun öldüğünü bilip bilmedikleri sorulmuş ve öğrenciler büyük oranda bu durumu bildiklerini söylemişlerdir.

Öğrencilerin büyük bir kısmı bunun nedeni olarak israfı görmüşlerdir. Yoksulluk, savaşlar, kuraklık, işsizlik de israfı takip eden diğer nedenlerdir. Birkaç öğrenci de sömürgeciliği bu durumun nedeni olarak görmüştür.

Görüşülen öğrencilerin tamamının yakını bu duruma çözüm önerisi olarak bağışlar ve yardım kampanyalarını görmüşlerdir.

Görüşülen öğrencilerin tamamına yakını bu çocuklara yardım edecek projelerde gönüllü olarak çalışmak isteyebileceklerini söylemişlerdir.

4. Görüşülen öğrencilere savaşlar ve kıtlık gibi nedenlerde her gün binlerce insanın yaşadıkları yerleri terk etmek zorunda kaldıklarını bilip bilmedikleri sorulmuş ve öğrencilerin tamamına yakını bu durumu bildiklerini söylemişlerdir.

Öğrenciler bu durumun önlenmesi adına savaşların durdurulmasını, barış ortamının sağlanmasını ve insanlara kendi

memleketinde yardım yapılmasını çözüm olarak önermişlerdir.

Öğrencilere yaşadığı yerleri terk etmiş insanlara nasıl yardım edilebileceği sorulmuş öğrenciler genel olarak su, yiyecek, giyecek, barınak gibi temel ihtiyaçlar noktasında onlara yardım edilmesi ve onlara çalışabilecekleri işlerin verilmesi gerektiğini söylemişlerdir.

Öğrencilere yaşadıkları yeri terk etmek zorunda kalan insanlara yardım edecek projelerde gönüllü olmak isteyip istemeyecekleri sorulmuş ve öğrencilerin büyük bir kısmı gönüllü olarak çalışabileceklerini söylemişlerdir.

5. Görüşülen öğrenciler büyük oranda, muhtevasına vakıf olmasalar da, gıdalarda zararlı katkı maddelerinin kullanıldığını bilmektedir.

Öğrenciler gıda üretiminde bu tarz zararlı yöntemlerin kullanılmasına ilişkin çok farkı nedenler göstermişlerdir.

Görüşülen öğrenciler gıda üretiminde bu tarz zararlı yöntemlerin kullanılmasını genelde tatlarını artırmak, insanların paralarını almak, daha kaliteli ürün yapmak, insan sağlığına zarar vermek, maliyeti azaltmak, raf ömrünü uzatmak gibi nedenlere bağlamışlardır.

Öğrenciler zararlı yöntemlerle üretilen gıdalara önlem olarak insanların bilgilendirilmesini, gıdaların paketlerinin okunmasını, denetimlerin yapılmasını, el yapımı gıdaların tercih edilmesini vs önermişlerdir.

Görüşülen öğrencilerin tamamına yakını sağlıklı gıdalar ve sağlıklı gıdaların üretilmesi konusunda bilgi sahibi olmak istemişlerdir.

6. Görüşülen öğrencilerin tamamına yakını çalışan okul çağındaki çocukların eğitim

haklarının olduğunu, okula gitmeleri gerektiğini ve çalışmalarının yanlış/üzüntü verici olduğunu söylemişlerdir. Birkaç öğrenci ise bunu meslek öğrenme bağlamında düşünmüşlerdir.

Öğrencilerin tamamına yakını ailelerin çocuklarını çalıştırma sebebi olarak ailelerin maddi durumlarının yetersiz olmasını göstermişlerdir. Bazı öğrenciler ailelerin çocuklarından ekonomik olarak yararlanmak istiyor olabileceklerini ve nedenle zorla çalıştırabildiklerini; bazı öğrenciler de ailelilerin hastalık gibi nedenlerle çalışmaması durumunda çocuklarını çalıştırabileceklerini söylemişlerdir.

Görüşülen öğrenciler çalışan okul çağındaki çocukların okula devam edebilmeleri için genelde ailelere maddi destekte bulunması ve ailelerin çeşitli kurumlarca denetlenmesi ve gerekirse yaptırım uygulanması gerektiğini söylemişlerdir.

Öğrencilerin tamamına yakını okul çağında olup çalışan çocukların okula devam edebilmeleri için bir şeyler yapmak istediklerini söylemişlerdir.

7. Görüşülen öğrencilerin büyük bir kısmı engelli bireylerin ya da ailesinde engelli birey bulunanların çok zor bir hayat yaşadıklarını düşündüklerini söylemişlerdir. Bazı engelli insanların toplumda dışlandıklarını ve alay konusu olduklarını söylemişlerdir. Bazı öğrenciler ise bu konu hakkında fikirlerinin olmadığını söylemişlerdir.

Öğrencilerin tamamına yakını toplumun engelli öğrencilere karşı yeteri kadar duyarlı olmadığını söylemişlerdir.

Görüşülen öğrencilerin yaklaşık üçte birin engelli bireyler ve onların ailelerinin hayatlarını kolaylaştırmak için bir fikir belirtmemişlerdir. Bu konuda fikir belirten öğrenciler ise engelli bireyler için (tekerlekli

sandalye, protez, işitme cihazı gibi) teknik destek ve maddi destek sağlanması; topluma katılmalarının artırılması için onlara yönelik park, okul, engelli rampası gibi düzenlemelerin yapılması; engelli insanlar ve ailelerinin hayatları ve ihtiyaçları konusunda insanların bilgilendirilmesi gibi çalışmaların yapılmasını önermişlerdir.

Görüşülen öğrencilerin tamamına yakını engelli bireyler ve onların ailelerinin hayatlarını kolaylaştırmaya yönelik yapılacak olan bir çalışmada gönüllü olarak çalışabileceklerini söylemişlerdir.

8. Görüşülen öğrencilerin neredeyse tamamı insanların trafik kurallarına uymamalarının sebep olduğu felaketlerin farkındadır.

Öğrenciler insanların trafik kurallarına uymamalarının nedeni olarak insanların aceleci davranmaları, beklemek istememeleri, hız yapmak istemeleri, gösteriş yapmak istemeleri, bilinçsiz olmaları, kuralları önemsememeleri ve cezaların yetersiz olması gibi çeşitli nedenler göstermişlerdir.

Öğrenciler insanların trafik kurallarına uymama nedeni olarak çeşitli nedenler göstermelerine karşın trafik kurallarına uyulmasının sağlanması için neredeyse tamamı denetimlerin ve cezaların artırılması önerisinde bulunmuşlardır. Bazı öğrencilerse çözüm olarak trafik eğitimi göstermişlerdir.

Öğrencilerin büyük bir kısmı insanların trafik kurallarının önemini anlaması ve trafik kurallarına uyması için yapılacak bir çalışmada gönüllü olabileceklerini söylemişlerdir.

9. Görüşülen ortaokul öğrencileri gençlerin büyüklerini örnek almaları, merak, olumsuz arkadaş ortamı, psikolojik sorunlar, anne baba ilgisizliği ve hava atmak istemeleri gibi nedenlerde (sigara ve alkol gibi) zararlı

alışkanlıklar edindiklerini ve böylece kendilerine bile bile zarar verdiklerini belirtmişlerdir.

Öğrencilerin büyük çoğunluğu gençlerin zararlı alışkanlıklardan korunması ve zararlı alışkanlıkları olan gençlerin bu alışkanlıklarından kurtarılması için tedavi (ve tedavi merkezlerinin açılması, desteklenmesi vs) ve zararlı ürünlerin yasaklanması önerisini sunmuşlardır. Bazı öğrenciler ise eğitim, afiş broşür, kamu spotu gibi araçlarla bilinçlendirme çalışmaları yapılması gerektiğini söylemişlerdir.

Görüşülen öğrencilerin büyük çoğunluğu zararlı alışkanlıklarla mücadele eden bir çalışmada gönüllü olabileceklerini söylemişlerdir.

10. Görüşülen öğrencilerin yaklaşık üçte ikisi aşırı ve zararlı teknoloji kullanımının gençlere çeşitli zararlar verdiğini belirtmişlerdir. Belirtilen nedenler genel olarak bağımlılığa neden olma, fiziksel olarak zarar verme, asosyallığe neden olmadır. Öğrencilerin bazıları teknolojinin yararları da olabileceğini bazıları da kişilerin kendi tercihleri olduğunu söylemişlerdir.

Öğrencilerin yaklaşık üçte biri bu konuda fikir beyan etmemiştir.

Öğrenciler gençlerin teknolojiye aşırı bağlanmasının nedeni olarak oyunları, sosyal ağları, gençlerin eğlence istek ve arayışını, vakit geçirme isteğini, özentiye, aile denetimsizliğini ver internet içeriklerinin bağımlılık yapıcı etkisini göstermişlerdir. Bunların haricinde gençlerin oyun alanı bulamamaları, aile kavgasından kaçınma istemeleri, internette kendilerini daha özgür hissetmeleri ve internet fenomeni olmak istemeleri dikkat çeken cevaplardan olmuştur.

Öğrenciler internet bağımlılığı ve internetin kötüye kullanılmasına çözüm önerisi olarak kötü içeriklerin (bazılarına göre internetin)

yasaklanması, yaş sınırı konulması, zaman sınırı konulması, ailelerin denetimi, gençlerin bilinçli internet kullanımı konusunda eğitilmesi, ailelerin bilinçli internet kullanımı konusunda eğitilmesi, zararlı oyun ve uygulamaların yerine yararlı oyun ve uygulamalar üretilmesi, gençlerin sosyal ve sportif aktivitelere yönlendirilmesi önerilerinde bulunmuşlardır.

Öğrencilerin büyük bir kısmı gençlerin sağlıklı teknoloji kullanımı davranışı geliştirmek için yapılacak bir çalışmada gönüllü olabileceklerini söylemişlerdir.

11. Görüşülen öğrencilere dünyada yaklaşık bir buçuk milyar insanın sağlıklı içme suyuna erişemediğini bilip bilmediği sorulmuş, öğrencilerin yarıdan fazlası bilmediğini söylemiştir.

Görüşülen öğrenciler dünyada bu kadar fazla insanın susuzluk problemi yaşamasının nedeni olarak suyun bilinçsiz kullanılması – israf edilmesi, insanların kurak (ya da temiz su kaynakları olmayan) bölgelerde yaşamaları, suların kirletilmesi, insanların arıtma teknolojisine sahip olmaması, savaş ve küresel ısınma olarak göstermişlerdir.

Öğrencilerin yaklaşık beşte biri bu konuda fikrinin olmadığını söylemiştir.

Görüşülen öğrenciler yoğun susuzluk problemi yaşayan bölgeler için olarak su kanalları ya da taşınarak su yardımı yapılması, su kuyularının açılması, arıtma tesisleri kurulması, fidan dikilmesi, su arama/sondaj çalışmaları yapılması, su kaynaklarının kirletilmesinin önlenmesi çözüm önerilerini getirmişlerdir.

Görüşülen öğrencilerin tamamına yakını susuzluk problemi yaşayan insanlara yardım

etmeye yönelik bir projede gönüllü olarak çalışabileceklerini söylemişlerdir.

SONUÇ VE ÖNERİLER

Yapılan araştırmada Kumluca ilçesinde eğitim gören ortaokul öğrencilerine gerek yerel gerek küresel ölçekte bazı problemler hakkında sorular sorularak öğrencilerin bu konular hakkında bilgi sahibi olup olmadıkları, sebeplerini bilip bilmedikleri, bu problemler için bilişsel olarak çözüm arayışına girip girmedikleri ve bu problemlerin çözümü yapılacak bir çalışmaya kendilerinin de gönüllü olarak katkı sağlamak isteyip istemeyecekleri öğrenilmek istemiştir.

Öğrenciler genel olarak onlara sorulan problemler hakkında temel derecede bilgi sahibidir.

Küresel ölçekte yaşanan sorunların boyutlarına tam manasıyla vakıf olmasalar da böyle sorunların yaşandığını bilmektedirler. (Örn: 11. Madde)

Öğrenciler problemlerin nedenleri ve çözüm yollarına ilişkin genelde ilk akla gelen nedenleri ve ilk akla gelen çözüm yollarını göstermişlerdir. (Örneğin orman yangınlarının nedeni mangal ateşi, insanların trafik kurallarına uymaları için daha çok ceza ve daha çok polis önerilmesi vs) Bunda öğrencilerin yaşları ve eğitim durumları göz önünde bulundurulmalıdır.

Ortaokul öğrencileri genel olarak söz konusu sosyal problemin çözümü için yapılacak çalışmalarda gönüllü olarak katkı sağlamak istemişlerdir. Bazı problemler için yapılacak çalışmalar ortaokul öğrencilerini aşıya da pek çok projede ortaokul öğrencileri ile birlikte çalışılabilir.

Okullarda özellikle bağımlılık, israf, orman yangınları, çevre temizliği gibi konularda yapılan eğitsel çalışmalarda öğrencilerin bizzat sürece dahil edilerek bu çalışmaların öznesi haline getirilmesinin yararlı olacağı düşünülmektedir. Bu faaliyetler klüp çalışmaları kapsamında da düşünülebilir. Öğrencilerin bu tarz çalışmaların bizzat öznesi

olması onların sosyal duyarlılıklarını geliştireceği gibi diğer öğrencilerin de bu mesajları akranlarından duymaları onlar açısından da yararlı olacaktır.

Öğrencilerin besledikleri sosyal duyarlılıkları eğitim öğretim ortamında beslenmeli, teşvik edilmeli ve onlara bu yönde faaliyetler yapabilecekleri ortamlar hazırlanmalıdır.

Kumluca Rehberlik ve Araştırma Merkezi

Rehberlik Hizmetleri Bölümü